An Roinn Fiontar,
Trádála agus Fostaíochta
Department of Enterprise,
Trade and Employment

Tuarascáil Bhliantúil
2023

Ábhar.

Réamhrá ón Aire. 4

Brollach an Ard-Rúnaí. 6

Ár Misean a Sheachadadh. 8

Achoimre Fheidhmeach. 9

Fís, Misean, Luachanna. 16

Bord Bainistíochta na Roinne agus Struchtúr na Rannóige. 17

Cairt Eagraíochta. 18

Oifigí agus Gníomhaireachtaí na Roinne. 19

Ráiteas ó Straitéis 2023-2025. 20

Sprioc Straitéiseach 1:
Fostaíocht iomlán a choinneáil agus forbairt eacnamaíoch réigiúnach láidir a chinntiú. 21

Sprioc Straitéiseach 2:
An t-aistriú glas agus digiteach a chur chun cinn chun iomaíochas agus inbhuanaitheacht fiontar atá bunaithe in Éirinn a chinntiú. 32

Sprioc Straitéiseach 3:
Sábháilteacht, pá agus coinníollacha níos fearr, poist ar ardchaighdeán, comhionannas inscne agus uilechuimsitheacht san ionad oibre a chur chun cinn. 39

Sprioc Straitéiseach 4:
Feabhas a chur ar ár dtimpeallacht rialála gnó agus ar tharraingteacht na hÉireann mar áit le gnó a dhéanamh. 43

Sprioc Straitéiseach 5:
Gnó agus trádáil dhomhanda na hÉireann a neartú agus a leathnú ar bhealach freagrach, cothrom agus inbhuanaithe a thacaíonn le hardchaighdeáin mhaireachtála agus an geilleagar uile-oileáin a mhéadú tuilleadh. 50

Sprioc Straitéiseach 6:
Roinn nuálach agus lúfar a fhorbairt le héiteas láidir seirbhíse poiblí a spreagann cur i bhfeidhm éifeachtach agus freagrach beartais. 57

Aguisín 1: Billí a Achtaíodh in 2023. 63

Aguisín 2: Ionstraimí Reachtúla a rinneadh in 2023. 64

Aguisín 3: Soláthar Poiblí Glas. 67

Réamhrá ón Aire.

In 2023, bhí ról lárnach ag mo Roinnse in éineacht leis na hOifigí agus na Gníomhaireachtaí atá faoinár gcoimirce maidir le fás eacnamaíoch a éascú agus le cruthú fiontair agus fostaíocht ardchaighdeáin, inbhuanaithe ar fud na hÉireann.

Tá an líon is mó daoine riamh fostaithe againn, cothromaíocht dhearfach trádála agus fás ar fud na réigiún. Tá poist inbhuanaithe ardchaighdeáin á seachadadh ag ár mbeartais mar atá leagtha amach i bPáipéar Bán an Rialtais ar Fhiontraíocht trí nuálaíocht agus táirgiúlacht a mhéadú. Tá an trádáil agus an iomaíochas náisiúnta á neartú ag ár gcuid oibre. Táimid ag tacú le fiontraithe, ag éascú infheistíochta, ag cur margaí iomaíocha chun cinn, ag cosaint cearta fostaíochta agus ag cinntiú go bhfuil ionaid oibre sábháilte.

Trí raon beart in 2023 thacaigh mo Roinn le gnó i ngach réigiún agus gach earnáil déileáil leis na dúshláin a bhaineann le costais fuinnimh ardaithe agus coinníollacha geopholaitiúla dúshlánacha, lena n-áirítear tacaíocht deontais agus scéim ráthaíochta iasachta nua lena n-áirítear Scéim Ráthaíochta Creidmheasa na hÚcráine agus scéim na hlasachta Fáis agus Inbhuanaitheachta a chabhraigh tuilleadh le gnó.

Ba phríomhfhócas in 2023 é cabhrú le gnólachtaí nuálaíocht, dícharbónú agus borradh a chur faoin bhfeidhmíocht trí chlaochlú digiteach. Leithdháileadh breis is €76 milliún faoin gCiste Nuálaíochta Teicneolaíochtaí Suaite. Lean an Roinn ar aghaidh ag maoiniú cistí um oiriúnú aeráide agus aistrithe glas agus seoladh an Ciste Trasdula Digiteach ilbhliantúil de €85m freisin. Chomh maith lenár rannchuidithe suntasacha leis an bPlean Gníomhaíochta ar son na hAeráide agus leis an Straitéis Dhigiteach Náisiúnta, chuireamar straitéisí dírithe ar an todhchaí chun cinn chun Gaoth Eischósta agus Cnuasú a fhorbairt.

Chun a chinntiú go lean ár gcomhlachtaí rialála agus forfheidhmithe ag seachadadh do thomhaltóirí, d'fhostóirí agus d'fhostaithe, chuir mo Roinn reachtaíocht shuntasach chun cinn in 2023 maidir le cosaint tomhaltóirí, díobhálacha pearsanta, cearta fostaíochta, dlí cuideachtaí agus rialuithe trádála. Leanaimid lenár straitéis Trádála agus Infheistíochta a chur i bhfeidhm a chinntíonn go bhfuil ár ngeilleagar oscailte atá cairdiúil don ghnó i riocht maith chun leas a bhaint as líonra Chomhaontuithe Saorthrádála an AE agus deiseanna nua trádála.

Mar Aire Fiontar, Trádála agus Fostaíochta is é an fócas aonair atá agam ná cur leis an bhfeidhmíocht láidir seo. Táimid ag déanamh dul chun cinn i réimsí cosúil le dícharbónú, digitiú, agus nuálaíocht agus is ábhar misnigh é an dul chun cinn atá déanta cheana féin maidir lenár n-uaillmhianta do gheilleagar athléimneach, inbhuanaithe agus cothrom ar bhonn réigiúnacha a bhaint amach sa Pháipéar Bán ar Fhiontraíocht.

Mar sin féin, creidim gur féidir linn agus go mbeidh orainn níos mó a dhéanamh. Tuigim go maith go bhfuil deacrachtaí ag go leor gnólachtaí mar gheall ar an gcostas a bhaineann le gnó a dhéanamh. Agus é seo san áireamh ó ceapadh mé tá iarrtha agam ar mo Roinn béim níos mó a chur ar bhearta a chabhróidh le fiontair bheaga agus mheánmhéide agus le micrifhiontair go háirithe na dúshláin a bhaineann le costais mhéadaithe a mhaolú.

Ó ceapadh mé, tá díograis agus tiomantas na bainistíochta sinsearaí agus fhoireann na Roinne tar éis dul i bhfeidhm orm. Agus Tuarascáil Bhliantúil 2023 á cur i láthair, ba mhaith liom buíochas a ghabháil leis an Ard-Rúnaí Hughes agus leis an Dr Orlaigh Quinn a d'éirigh as an ról in 2023. Is mian liom ómós a thabhairt do cheannaireacht mo chomhghleacaí Simon Coveney TD, a rinne, mar a léiríonn an tuarascáil seo go soiléir, méid ollmhór oibre a sheachadadh le linn a thréimhse mar Aire. Mar fhocal scoir, ba mhaith liom aitheantas a thabhairt do na hAirí Neale Richmond TD agus do Dara Calleary TD as a gcion suntasach in 2023.
.

Peter Burke TD
An tAire Fiontar, Trádála agus Fostaíochta

Brollach an Ard-Rúnaí.

Seo an chéad tuarascáil bhliantúil a cuireadh ar fáil faoi ráiteas straitéise na Roinne 2023-2025. Faoin straitéis seo is í an fhís atá againn ná Éire a shocrú mar an áit is fearr le go n-éireoidh le gnó, le fiontair bheoga, níos mó fostaíochta ar ardchaighdeán, trádáil atá ag fás, ionaid oibre cothroma agus táirgiúlacht níos airde. In 2023, faoi stiúir na nAirí Coveney, Calleary agus Richmond, tá áthas orm a thuairisciú go ndearnamar dul chun cinn suntasach i dtreo na físe seo a bhaint amach.

Léiríonn sonraí an Phríomh-Oifig Staidrimh go raibh 89,600 duine sa bhreis i bhfostaíocht i R4 2023 i gcomparáid le bliain roimhe sin, le fostaíocht iomlán ag an líon is airde riamh de 2.7 milliún. Ó 2019 i leith is i ngníomhaíochtaí sláinte agus oibre sóisialta, TFC, gairmiúla, eolaíochta, breis is leath de na poist a cruthaíodh. I dtéarmaí cáilíochta, is forbairt dhearfach é fás fostaíochta níos airde ar phoist inbhuanaithe in earnálacha le meántuilleamh seachtainiúil agus os cionn an mheáin de réir mar a théann an geilleagar agus oibrithe i dtreo gníomhaíochtaí ar luach níos airde.

Is creidiúint é fás fostaíochta marthanach na hÉireann do thiomantas agus nuálaíocht fostóirí agus fostaithe ar fud na tíre a fhaigheann tacaíocht ó obair na Roinne seo agus ár n-oifigí agus ár ngníomhaireachtaí. Leanamar ar aghaidh ag déanamh dul chun cinn maidir le méadú ar ráta na ngnólachtaí nuathionscanta sa gheilleagar agus i leibhéil táirgiúlachta ar fud na n-earnálacha go léir. Thuairiscigh Fiontraíocht Éireann (EI), GFT Éireann, agus na hOifigí Fiontair Áitiúla torthaí fostaíochta láidre in 2023. Sheachaid cliantchuideachtaí FÉ 15,530 post nua agus chruthaigh cliantchuideachtaí OFÁ 6,640 post nua. Thaifead FÉ méadú ar líon na gcuideachtaí móra onnmhairithe Éireannacha agus ar líon na ngnólachtaí nuathionscanta ardacmhainn a fhaigheann tacaíocht ó FÉ, chomh maith le fás táirgiúlachta ar fud na bhfiontar faoi úinéireacht Éireannach. Thuairiscigh IDA 248 infheistíocht in Éirinn agus táthar ag súil go gcuirfidh siad beagnach 19,000 post ar fáil don gheilleagar. In 2023, tháinig méadú freisin ar chaiteachas cliant GFT Éireann. Ina theannta sin, baineadh amach spriocanna maidir le forbairt chothrom ar bhonn réigiúnacha le linn 2023, le 53% de na hinfheistíochtaí IDI ar fad lonnaithe lasmuigh de Bhaile Átha Cliath agus 68% de phoist nua cruthaithe i ngnólachtaí a fuair cúnamh ó FÉ lasmuigh de Bhaile Átha Cliath.

Príomhfhócas beartais dár Roinn in 2023 ab ea cur i bhfeidhm Pcar Bán an Rialtais ar Fhiontraíocht chun a chinntiú go n-éireoidh le gnólachtaí in Éirinn trí bhuntáiste iomaíoch bunaithe ar inbhuanaitheacht, nuálaíocht agus táirgiúlacht, ag seachadadh poist agus slite beatha fiúntacha. Tá an-bhéim curtha ag ár Roinn ar thacú le gnóthais an dá aistriú a dhéanamh sa dícharbónú agus sa digitiú. Tá maoiniú gnó méadaithe againn le haghaidh infheistíochtaí glasa – mar shampla tríd an Scéim Iasachta Fáis agus Inbhuanaithe agus an Ciste Trasdula Glas – mar aon le tacaíocht do sholáthar oiliúna i scileanna glasa ríthábhachtacha, agus foilsiú ár gcéad Phlean Gníomhaíochta Bithgheilleagair Náisiúnta agus forbairt ár Straitéise Náisiúnta do Gaoth Amach ón gCósta. Chun tacú le teicneolaíochtaí digiteacha agus le fiontraíocht nuálaíoch, tá 85% de FBManna ag an mbundéine digiteach anois, agus tá ceithre Mhoil Eorpacha um Nuálaíocht Dhigiteach ag feidhmiú go hiomlán in Éirinn anois. Tá cistí nua seolta againn chun nuálaíocht shuaite a fheabhsú agus chun dlús a chur le tráchtálú taighde nuálaíoch, lena n-áirítear in earnáil spáis na hÉireann.

Tá ár suíomh iomaíoch i Slabhraí Luach Domhanda a dhaingniú, infheistíocht dhíreach shoghluaiste a bhuachan, ó ghnólachtaí faoi úinéireacht Éireannach agus faoi úinéireacht eachtrach agus ár dtrádáil idirnáisiúnta déthreo fós lárnach i múnla fáis agus straitéis eacnamaíoch na hÉireann. Tá cuspóirí beartais trádála na hÉireann leabaithe trínár gcuid oibre san AE agus san WTO, áit a leanann Éire ar aghaidh ag tacú le trádáil oscailte inbhuanaithe. Bhí an chéad Sheachtain Misean Trádála de chuid Fhoireann na hÉireann, faoi stiúir an Taoisigh, ar siúl sa Chóiré Theas in 2023. Mar phríomhthosaíocht dár Straitéis Trádála agus Infheistíochta, comhlánaíodh an t-imeacht rathúil seo le clár misin trádála agus infheistíochta faoi cheannas an Aire i rith 2023 chun Éire a chur chun cinn mar shuíomh atá slán, cobhsaí agus ar son gnó le lucht saothair oilte solúbtha.

Bhí rannpháirtíocht na bpáirtithe leasmhara fós ina thosaíocht ag Rannáin uile na Roinne in 2023. Tugann na rannpháirtíochtaí seo saineolas agus léargais luachmhara a chuidíonn le bonn eolais a chur faoi fhorbairt beartais agus clár. Thugamar faoi naoi n-imeacht Ag Tógáil Gnó Níos Fearr ar fud na hÉireann chun na cláir oibre um ghníomhaíocht aeráide agus digitiú a chur chun cinn, a chabhraigh le gnólachtaí an deis agus na dúshláin a bhaineann leis na haistrithe seo a thapú.

Chuir ár Roinn sraith tosaíochtaí reachtúla chun cinn i rith na bliana trí sheachadadh trí Acht nua agus 57 Ionstraim Reachtúla. Neartaíonn ár gclár reachtaíochta cearta tomhaltóirí, dlí na gcuideachtaí, beartas díobhálacha pearsanta chomh maith le rialáil an chreata a bhaineann le heaspórtáil earraí rialaithe agus frithláireamh ar bhagairtí féideartha ar shlándáil agus sábháilteacht phoiblí d'infheistíochtaí tríú tíortha.

Leanamar ag tabhairt tosaíochta chun a chinntiú go ndearnadh cearta oibrithe a chosaint agus a fheabhsú. Tháinig an tAcht um Shaoire Bhreoiteachta 2022 i bhfeidhm ar an 1 Eanáir 2023. I measc na gcearta fostaíochta suntasacha eile a cuireadh chun cinn in 2023 bhí tabhairt isteach an Chirt chun Oibriú Cianchosach a Iarraidh do gach fostaí faoin Acht um Chomhardú Saoil agus Saothair 2023. Thugamar leasú ar aghaidh ar an Acht um Pá Íosta Náisiúnta 2000 chun táillí seirbhíse a bhaint de bheith ina gcuid inríofa den bhunphá. Ó thaobh na timpeallachta caidrimh thionsclaíoch níos leithne de, cailleadh thart ar 4,203 lá de bharr stailce in 2023. Is fearr é seo i gcomparáid le 2022 nuair a cailleadh 5,256 lá san iomlán mar gheall ar ghníomhaíocht thionsclaíoch.

In 2023, threisíomar freisin ár dtiomantas chun tacú leis an tionscnamh Cothromaíocht le haghaidh Gnó Níos Fearr. Tá céimeanna suntasacha déanta ag gnólachtaí Éireannacha chun cothromaíocht inscne a bhaint amach ag leibhéal boird agus ceannaireachta, agus tá Éire sa 6ú háit ar an AE-27 i dtéarmaí ionadaíochta baineann. Mar Roinn déanaimid ár ndícheall a bheith mar fhostóir roghnaithe le lucht saothair athléimneach agus bronnadh creidiúnú 'Infheisteoirí san Éagsúlacht – Airgead' air trí Ionad Éagsúlachta na hÉireann in 2023. D'fhoilsíomar freisin ár dTreochlár Gníomhaíochta Aeráide do 2021-2023.

Mar Roinn, aithnímid gurb iad ár ndaoine an acmhainn is mó atá againn. In 2023 ní hamháin gur sheachaid foireann na Roinne ár misean ríthábhachtach ach lean siad ar aghaidh ag cothú cultúr cuntasachta, éifeachtúlachta agus nuálaíochta, bunaithe ar luachanna na seirbhíse poiblí de neamhspleáchas, comhionannas, ionracas, oscailteacht, dínit agus meas. Ba mhaith liom buíochas ó chroí a ghabháil le foireann uile na Roinne agus le mo chomhghleacaithe ar an mBord Bainistíochta as a gcuid oibre in 2023. Is mian liom freisin mo bhuíochas a ghabháil lenár gcomhghleacaithe a chuaigh ar scor in 2023 agus le mo réamhtheachtaí, an Dr Orlaigh Quinn, as cion buan ar son na Roinne.

Declan Hughes
Rúnaí Ginearálta,
An tAire Fiontar, Trádála agus Fostaíochta

An Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta
Ár Misean a Sheachadadh.

2.707 milliún

An taifead fostaíochta iomlán is airde

534,604

Fostaíocht iomlán i ngnólachtaí Gníomhaireachta

€34.6 billiún

in onnmhairí ag Cliaint Fiontraíocht Éireann

1ú

Seachtain Misean Trádála Fhoireann na hÉireann chuig an gCóiré Theas

€371 milliún

Maoiniú Teicneolaíochta Bunathraitheacha thar 104 tionscadal nuálach

Eirsat seolta

104

Cuideachtaí Éireannacha ag baint tairbhe as conarthaí Ghníomhaireacht Spáis na hEorpa

6,519

cuairt cigireachta san ionad oibre

61,800

glaoiteoir a fuair cabhair ó fhoireann Faisnéise agus Seirbhíse do Chustaiméirí an CCÁO

30,981

ECead fostaíochta eisithe

€500 milliún

Iasacht Fáis agus Inbhuanaitheachta

9

nImeacht 'Building Better Business' ar fud na hÉireann

€145 milliún

Scéim Nuálaíochta Fiontair um Réigiúin Chliste

€257 milliún

Deontas um Chostas Méadaithe Gnó

€7.9 milliún

i maoiniú thar 206 tionscadal ceadaithe faoin gCiste um Aistriú Glas

12,400

plean oiriúnaithe gníomhaíochta ar son na haeráide ginte do ghnólachtaí

3

Bhille agus 57 I.R. a achtaíodh

Achoimre Fheidhmeach.

Leagtar amach i Ráiteas Straitéise 2023- 2025 sé sprioc straitéiseacha chun ár bhfís a bhaint amach chun Éire a dhéanamh ar an áit is fearr chun go n-éireoidh léi i gcúrsaí gnó ar fud gach cearn dár dtír, le fiontair bheoga, níos mó fostaíochta ar ardchaighdeán, trádáil atá ag fás, ionaid oibre chothroma agus táirgiúlacht níos airde.

Tugtar achoimre thíos ar an dul chun cinn ar fud na spriocanna seo in 2023:

Sprioc Straitéiseach 1:
Fostaíocht iomlán a choinneáil agus forbairt eacnamaíoch réigiúnach láidir a chinntiú.

Léiríonn sonraí na Príomh - Oifige Staidrimh go raibh 2,706,400 duine fostaithe i R4 2023, méadú 3.4% (89,600) ó R4 2022 agus méadú tagtha ar an bhfostaíocht i rith na bliana i NGACH réigiún NUTS 3. Chonaic réigiún an Oirdheiscirt an méadú céatadáin is mó ag 6.1%, agus réigiún an Iardheiscirt ag 5.6% ina dhiaidh sin, agus na réigiúin go léir ag lánfhostaíocht.

Thacaigh Fiontraíocht Éireann le cuideachtaí a bhí fostaithe ag 225,495 duine in 2023. Chruthaigh cuideachtaí a dtacaíonn FÉ leo 15,530 post nua in 2023, agus 68% de na poist sin lasmuigh de Bhaile Átha Cliath. Chruthaigh comhlachtaí tacaíochta LEO 6,640 post nua, le gnóthachan glan de 2,131 post le 82% de na poist nua cruthaithe lonnaithe lasmuigh de Bhaile Átha Cliath. B'ionann na huimhreacha a fostaíodh go díreach i gcliaint ilnáisiúnta an IDA in Éirinn agus 300,583 ag sealbhú os cionn an leibhéil 300,000 don dara bliain as a chéile. Urraíodh 132 infheistíocht ar fud suíomhanna réigiúnacha le linn 2023, arb ionann é agus 54% den fhigiúr foriomlán.

Foilsíodh an chéad tuarascáil cur chun feidhme ar Pháipéar Bán an Rialtais ar Fhiontraíocht 2022-2030 i mí na Samhna 2023. Leagtar amach sa tuarascáil dul chun cinn i seacht bpríomhréimse tosaíochta amhail tacaíocht a thabhairt do níos mó gnólachtaí Éireannacha chomh maith le maoiniú méadaithe le haghaidh dícharbónú, digitiú agus nuálaíocht. Bhí Éire sa dara háit ar bhonn domhanda de réir thuarascáil World Competitiveness Ranking 2023 de chuid na hInstitiúide um Fhorbairt Bainistíochta.

Is croíchuspóir de chuid *an Pháipéir Bháin ar Fhiontraíocht* é fás cothrom réigiúnach fiontair a sheachadadh agus tacú le cruthú inbhuanaithe post áitiúil. Sheolamar *Scéim Nuálaíochta Fiontraíochta nua Réigiún Cliste* dar luach € 145 milliún chun tacú le tionscadail atá ailínithe leis *na Pleananna Fiontraíochta Réigiúnacha*. Reáchtáladh naoi n-imeacht *Gnó Níos Fearr a Thógáil* ar fud na tíre chun tacú le gnólachtaí nascleanúint a dhéanamh ar an turas glas agus feidhmíocht a threisiú trí chlaochlú digiteach.

Chuamar i dteagmháil le trí Thionól Réigiúnacha, na gníomhaireachtaí fiontraíochta agus Fondúireacht Eolaíochta Éireann chun comhoibriú le réigiúin agus earnálacha comhchosúla ar fud na hEorpa chun tógáil ar *Straitéis Speisialtóireachta* Cliste na hÉireann a bhfuil sé mar aidhm aici suíomhanna geografacha a spreagadh chun díriú ar a láidreachtaí agus ar a réimsí deiseanna.

Chun fás fostaíochta a éascú ar fud na hÉireann próiseáladh ár nAonad Ceadanna Fostaíochta 38,469 cead, méadú bliain ar bhliain de 8%.

Sprioc Straitéiseach 2:
An t-aistriú glas agus digiteach a chur chun cinn chun iomaíochas agus inbhuanaitheacht fiontar atá bunaithe in Éirinn a chinntiú.

Chuir an Roinn tacaíochtaí agus comhairle airgeadais ar fáil chun cabhrú leis an gcur isteach a d'eascair as suaiteacht gheopholaitiúil lena n-áirítear tionchar leanúnach an chogaidh san Úcráin, brúnna boilscithe agus brúnna athraithe aeráide a luathú. Seoladh Scéim Ráthaíochta Creidmheasa na hÚcráine i mí Eanáir 2023 chun iasachtaí a sholáthar do ghnólachtaí a ndeachaigh an cogadh san Úcráin i bhfeidhm orthu. Tarraingíodh anuas € 218.3 milliún san iomlán faoi dheireadh 2023. D'éascaigh muid freisin seachadadh os cionn € 153 milliún ag na Coimisinéirí Ioncaim mar thacaíocht do ghnólachtaí tríd an Scéim Shealadach Tacaíochta d'Fhuinneamh Gnó agus € 611,720 eile d'úsáideoirí ceirisín tríd an Scéim Tacaíochta d'Úsáideoirí Gnó le haghaidh Ceirisín. Ina theannta sin, bronnadh € 2.3 milliún ar mhiondíoltóirí faoin Scéim Miondíola ar Líne.

Chuireamar ionchur suntasach ar fáil don Phlean Gníomhaíochta Aeráide 2023 agus chuaigh muid i dteagmháil ar fud an Rialtais chun bearta a fhorbairt chun tacú leis an earnáil fiontair astuithe a laghdú de réir na spriocanna atá sa Phlean. Leanamar leis an Sraith Uirlisí Aeráide 4Gnó a chur chun cinn chun é a dhéanamh níos fusa do ghnólachtaí aghaidh a thabhairt ar a dtionchar aeráide. Ina theannta sin, in 2023 sheolamar comhairliúchán chun eolas a thabhairt d'fhorbairt Straitéise Náisiúnta um Thionscail Gaoithe Amach ón gCósta.

Leanamar le dul chun cinn a dhéanamh i dtaca le Here for Good, an Straitéis Náisiúnta AI le cinntiú go bhfuil Éire i riocht maith don luasghéarú tapa i dteicneolaíocht na hIntleachta Saorga. I mí Iúil, sheol na hAirí Richmond agus Calleary Treochlár um Chaighdeáin agus Dearbhú Intleachta Saorga na hÉireann i gcomhpháirt lena chéile.

Sheolamar an Ciste Idirthréimhseach Digiteach ilbhliantúil € 85m mar chuid de *Phlean Náisiúnta Téarnaimh agus Athléimneachta* na hÉireann. In 2023, bunaíodh ceithre Mhoil Eorpacha um Nuálaíocht Dhigiteach (EDIH) in Éirinn a bhfuil sé mar aidhm acu glacadh leathan d'Intleacht Shaorga, Ríomhaireacht Ardfheidhmíochta, Cibearshlándáil agus chomh maith le hardscileanna digiteacha agus teicneolaíochtaí digiteacha eile ag an tionscal, go háirithe, FBManna, a spreagadh.

Leanamar le feidhmiú céimneach an Chiste Nuálaíochta um Theicneolaíochtaí Suaiteacha (DTIF) ar ciste € 500 milliún é atá dírithe ar fhiontair a spreagann comhoibriú idir FBManna, cuideachtaí ilnáisiúnta agus institiúidí taighde na hÉireann. In 2023, leithdháileadh € 76 milliún de mhaoiniú faoi Ghlaonna 4, 5 agus 6, rud a fhágann go bhfuil an maoiniú iomlán os cionn € 371 milliún thar 104 tionscadal nuálach.

In 2023 rinneadh náisiún farála spáis d'Éirinn nuair a seoladh EIRSAT -1 i mí na Nollag 2023. Lean ár dtiomantas don earnáil spásghníomhach ar aghaidh ag teacht le Straitéis Spáis Náisiúnta na hÉireann um Fhiontraíocht (NSSE). D'infheistigh an Roinn € 30.87 milliún i nGníomhaireacht Spáis na hEorpa (ESA) in 2023. Sáraíodh sprioc an NSSE 100 cuideachta a bheith i dteagmháil le ESA faoi 2025 in 2023 agus tá 104 cuideachta Éireannach ag baint leasa as conarthaí ESA anois.

Sprioc Straitéiseach 3:

Sábháilteacht, pá agus coinníollacha níos fearr, poist ar ardchaighdeán, comhionannas inscne agus uilechuimsitheacht san ionad oibre a chur chun cinn.

In 2023, lean an Roinn uirthi ag comhordú fhreagairt na hÉireann ar Straitéis Ceimiceán an AE um Inbhuanaitheacht agus chomhordaigh sí ionchur na hÉireann san athbhreithniú ar an *Rialachán maidir le hAicmiú, Lipéadú agus Pacáistiú* agus lean sí den obair ar nuachóiriú rialachán lena rialaítear leachtanna agus breoslaí inadhainte.

Tháinig an *tAcht um Shaoire Bhreoiteachta 2022* i bhfeidhm ar an 1 Eanáir 2023. Tugann an dlí nua seo teidlíocht d'fhostaithe suas le 3 lá de shaoire bhreoiteachta le pá fostóra a fháil in aon bhliain amháin.

Foilsíodh an *Bille Fostaíochta (Comhiomarcaíochtaí agus Forálacha Ilghnéitheacha)* agus *Cuideachtaí (Leasú) 2023* i mí Mheán Fómhair 2023 agus nuair a achtófar é bunófar an *Grúpa Athbhreithnithe Dlí Fostaíochta* chun measúnú leanúnach a dhéanamh ar an dlí fostaíochta agus iomarcaíochta lena chinntiú go bhfanfaidh sé oiriúnach don fheidhm.

I measc na gceart fostaíochta suntasach eile a cuireadh chun cinn in 2023 tá tabhairt isteach an chirt chun cianobair a iarraidh ar gach fostaí faoin *Acht um Chothromaíocht Saoil Oibre agus Forálacha Ilghnéitheacha 2023*, a achtaíodh in Aibreán 2023. Tugadh isteach freisin leasú ar an *Acht um Pá Íosta Náisiúnta 2000* chun deireadh a chur le muirir seirbhíse ó bheith ina gcomhpháirt ináirithe de bhunphá agus ó Fhógra Íocaíochta Seasta a thabhairt isteach in ionad ionchúiseamh i leith cionta atá san *Acht um Íoc Pá (Leasú) (Leideanna agus Aisc) 2022*.

Cailleadh thart ar 4,203 lá chun dul i mbun gnímh in 2023, laghdú 25% i gcomparáid le 2022 nuair a cailleadh 5,256 lá.

Leanamar orainn ag cur na Rúnaíochta agus tacaíocht theicniúil ar fáil don Choimisiún um Pá Íseal. Chomh maith lena mholadh bliantúil maidir leis an íosphá iomchuí a chur isteach, chuir an Coimisiún tús le plé ar fho-íosrátaí, nó rátaí óige an Íosphá Náisiúnta.

.

The sixth Tuarascáil Bhliantúil an Ghrúpa Athbhreithne um Chothromle launched in December 2023 shows the percentage of women on the Boards of ISEQ20 companies rose to 39%, exceeding the 33% target set for the end of 2023 and up 21 percentage points since 2018. For other listed companies, the percentage of women on boards is now 28%, exceeding the 25% target set for the end of 2023 and up 18 percentage points since 2018.

Sprioc Straitéiseach 4:
Feabhas a chur ar ár dtimpeallacht rialála gnó agus ar tharraingteacht na hÉireann mar áit le gnó a dhéanamh.

In 2023, bhí rannpháirtíocht fhairsing againn ar leibhéal an AE i dtéarmaí idirbheartaíocht raon treoracha agus rialachán AE lena n-áirítear comhaid a bhaineann leis an Acht um Shliseanna an AE, leis an Acht um Shonraí, le Dícheall Cuí maidir le hInbhuanaitheacht Chorparáideach, leis an Treoir maidir le Cóipcheart an AE, le hÍocaíochtaí Déanacha agus leis an Dlí Dócmhainneachta.

Sa bhaile, chuireamar reachtaíocht chun cinn chun cúnamh agus tacaíocht a thabhairt d'údaráis rialála agus forfheidhmithe a ndualgais reachtúla a chomhlíonadh i réimsí ar nós dlí na gcuideachtaí, iomaíocht agus cosaint tomhaltóirí.

Tháinig *an tAcht Iomaíochta (Leasú) 2022* i bhfeidhm i mí Mheán Fómhair 2023. Tugann an tAcht cumhachtaí breise don Choimisiún um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí (CCPC) chun tomhaltóirí a chosaint agus dúshlán a thabhairt do chleachtais fhrithiomaíocha. Den chéad uair, is féidir sáruithe ar dhlí na hiomaíochta a fhorfheidhmiú trí ghníomhaíochtaí riaracháin arna ndéanamh ag údaráis iomaíochta. Déanann an tAcht beartas iomaíochta a ailíniú ar fud an AE, rud a chumasaíonn comhar níos fearr idir údaráis iomaíochta agus ceadaíonn sé dúshlán a thabhairt do chleachtais mhídhleathacha thar theorainneacha.

Achtaíodh *an tAcht um Ghníomhaíochtaí Ionadaíocha chun Comhleasanna Tomhaltóirí 2023 a Chosaint* ar an 11 Iúil 2023. Ceadóidh an tAcht d'eintitis cháilithe sásamh comhchoiteann a lorg thar ceann tomhaltóirí as sáruithe ar a gcearta tomhaltóirí i réimsí amhail cosaint sonraí, seirbhísí airgeadais, taisteal, fuinneamh agus teileachumarsáid.

Achtaíodh *an tAcht um Rialú Onnmhairí, 2023* an 25 Deireadh Fómhair 2023. Cinntíonn an tAcht nua go bhfuil creat láidir ag Éirinn chun onnmhairiú earraí rialaithe a rialáil, go príomha míreanna "Dé - úsáide" agus "Míleata ". Maolóidh sé an baol go bhféadfaí earraí rialaithe a onnmhairiú ó Éirinn de shárú ar rialacháin agus go n-úsáidfí iad chun díobháil a dhéanamh i gcoimhlintí réigiúnacha nó chun cearta an duine i dtríú tíortha a shárú.

Cuireadh tús leis *an Acht um Bord Réitigh Díobhálacha Pearsanta, 2022* thar thrí chéim in 2023. Leathnaíonn an tAcht líon agus cineál na gcásanna is féidir leis an mBord Réitigh Díobhálacha a réiteach gan dul i muinín dlíthíochta, feabhsaíonn sé feidhmeanna taighde agus anailíse na mBord, neartaíonn sé a chumhachtaí chun dul i ngleic le calaois agus tugann sé seirbhís nua idirghabhála isteach.
.

Sprioc Straitéiseach 5:

Gnó agus trádáil dhomhanda na hÉireann a neartú agus a leathnú ar bhealach freagrach, cothrom agus inbhuanaithe a thacaíonn le hardchaighdeáin mhaireachtála agus an geilleagar uile-oileáin a mhéadú tuilleadh.

Mar chuid de Straitéis Trádála agus Infheistíochta an Rialtais 2022 -2026 Luach d' Éirinn Luachanna don Domhan threoraigh an Taoiseach an chéad Seachtain Misin Trádála Fhoireann na hÉireann go dtí an Chóiré Theas i mí Dheireadh Fómhair 2023. Cur chuige nua de chuid an Rialtais is ea Seachtain Misin Trádála Fhoireann Éireann maidir le ceangail agus deiseanna do chuideachtaí Éireannacha i dtíortha atá ar aon intinn leo a neartú. Comhlánaíodh é seo le clár de mhisin trádála agus infheistíochta Airí a tionóladh san UAE, sa Danmhairg, sa Pholainn, i bPoblacht na Seice sa Fhrainc agus sa Ghearmáin, agus i gCeanada, chomh maith le roinnt misean trádála chuig na Stáit Aontaithe.

Leanadh den rannpháirtíocht ar leibhéal an AE lena n-áirítear trí fhreastal an Aire ar na Comhairlí Trádála, Iomaíochais agus EPSCO. Rinne oifigigh na Roinne ionadaíocht ar Éirinn thar raon grúpaí agus coistí meithleacha AE a dhéileálann le beartas an Mhargaidh Aonair, dlí na gcuideachtaí, tomhaltóirí agus fostaíochta agus bhainistigh siad rannchuidiú na hÉireann le líonraí eile an AE, lena n-áirítear Ionad SOLVIT agus Córas Faisnéise an Mhargaidh Inmheánaigh.

Tháinig an sainghrúpa um Shlabhraí Luach Domhanda (GVCanna) agus um Shlabhraí Soláthair le chéile le linn 2023 chun príomh-GVCanna a aithint, mapáil agus measúnú riosca a dhéanamh, agus freagairtí gníomhaíochta a aithint. Tá láithreacht láidir thar lear againn i gcónaí le hoifigigh shinsearacha atá ag obair in Ambasáidí na hÉireann de phríomh-mhargaí, lena n-áirítear an Ríocht Aontaithe, SAM agus an tSín, agus i misin na hÉireann sa Bhruiséil agus sa Ghinéiv.

D'oibríomar le comhghleacaithe ar fud an Rialtais chun aghaidh a thabhairt ar ábhair a eascraíonn as an mBreatimeacht, lena n-áirítear maidir leis an gComhaontú Trádála agus Comhair, Creat Windsor agus Samhail Oibriúcháin Sprioc Teorann nua na Ríochta Aontaithe chun na deiseanna is fearr a chinntiú don gheilleagar uile - oileáin. Lean an Roinn uirthi ag obair le Roinn an Taoisigh chun tacú leis an ngeilleagar uile - oileáin.

Chun feidhmeanna ceadúnaithe agus rialaithe trádála a chomhlíonadh, d'eisigh an Roinn 846 ceadúnas onnmhairiúcháin in 2022. Bhí an Roinn freagrach as 12 phacáiste smachtbhannaí ar ghlac an AE leo mar fhreagra ar chogadh na hÚcráine ag obair go dlúth le hOifig na gCoimisinéirí Ioncaim. Achtaíodh an *tAcht um Scagadh Idirbheart Tríú Tír, 2023* chun an bhagairt fhéideartha a bhaineann le slándáil agus ord poiblí ó roinnt infheistíochtaí tríú tír a fhrithláireamh.

Seoladh an Fóram Gnó Freagrach, faoi chathaoirleacht an Aire Calleary i mí Mheán Fómhair 2023 agus tá sé ag spreagadh rannpháirtíochta idir lucht ceaptha beartas agus páirtithe leasmhara i mbearta inbhuanaitheachta corparáideacha atá á dtabhairt chun cinn ag an AE.

Sprioc Straitéiseach 6:
Build an innovative and agile Department with a strong public service ethos driving effective and responsible policy implementation.

Chuir na Meastacháin Athbhreithnithe 2023 oll-leithdháileadh € 1,621.4 milliún ar fáil don Roinn do 2023. Chinntigh sé seo go raibh acmhainní ar fáil dár n-oifigí agus dár ngníomhaireachtaí chun a sainorduithe a chur i gcrích. Chuir sé ar chumas na Roinne freisin cláir forbartha fiontraíochta, nuálaíochta agus rialála a sheachadadh, chomh maith le tacú le bearta amhail an Scéim Shealadach Tacaíochta d'Fhuinneamh Gnó, an Scéim Iasachta Fáis agus Inbhuanaitheachta, agus Scéim Iasachta Ráthaíochta Creidmheasa na hÚcráine.

Mhéadaigh baill foirne a bhí ag fónamh sa Roinn go 975.38 coibhéis lánaimseartha ag deireadh 2023, méadú ó 933.06 coibhéis lánaimseartha ag deireadh 2022. Leanamar orainn ag cur ár Straitéis Daoine i bhfeidhm agus rinneamar athbhreithniú ar ár mbeartas oibre cumaisc. Forbraíodh ár gcéad bheartas um Chomhionannas, Éagsúlacht agus Cuimsiú (ED&I) freisin.

D'éirigh linn córas nua sceidealaithe scamall-óstáilte a sheoladh don Chúirt Oibreachais agus rinneamar dul chun cinn suntasach maidir le córais oidhreachta a uasghrádú do sheirbhísí Ceadúnú Easpórtála agus Ceadanna Fostaíochta a sholáthróidh seirbhísí nua - aimseartha freagrúla do chustaiméirí. I rith na bliana, thosaigh an Roinn ag fiosrú deiseanna chun an Intleacht Shaorga a ghiaráil laistigh de phróisis inmheánacha na Roinne chun seachadadh seirbhísí don phobal a fheabhsú.

In 2023, choinníomar fócas láidir ar sheirbhís do chustaiméirí agus ar chomhlíonadh ár n-oibleagáidí faoin reachtaíocht um Shaoráil Faisnéise agus Nochtadh Cosanta.

D'fhan ár gcainéil dhigiteacha mar phríomhbhealach cumarsáide le páirtithe leasmhara. Thaifead ár suíomh gréasáin os cionn 7.5 milliún amharc leathanaigh le fás ar lucht leanúna ar ár gcuntais LinkedIn agus X araon. Chinntigh ár bhfoireann cumarsáide inmheánaí idir an dá linn gur fhan ár bhfoireann ar an eolas faoi obair agus tionscnaimh na Roinne i rith na bliana.

Rinneamar ár Ráiteas Sábháilteachta a nuashonrú agus choinníomar fócas láidir ar shábháilteacht agus ar fholláine na foirne le linn 2023. Foilsíodh Treochlár Gníomhaithe ar son na hAeráide na Roinne i mí Mheán Fómhair agus leagtar amach ann ár dtiomantas dár spriocanna dícharbónaithe agus inbhuanaitheachta a bhaint amach de réir spriocanna CAP 23.

Bunaíodh foireann nua Cultúr na hEagraíochta chun cultúr eagraíochtúil bunaithe ar luachanna a chothú. Foilsíodh Ráiteas Straitéise nua in 2023 ina leagtar amach spriocanna ardleibhéil ár Roinne don tréimhse go 2025. Foilsíodh straitéis nua freisin chun dea-chleachtas i mbainistíocht taifead agus inár bplean soláthair chorparáidigh a chinntiú.

Rinne Iniúchadh Inmheánach athbhreithniú agus athbhreithniú ar a phlean oibre bliantúil in 2023 agus bhí sé fós dírithe ar rioscaí straitéiseacha agus a chlár iniúchta á ghlacadh ag an am céanna chun aghaidh a thabhairt ar rioscaí nua agus rioscaí atá ag teacht chun cinn.

Fís, Misean, Luachanna.

Tugtar achoimre i Ráiteas Straitéise 2023 -2025 na Roinne ar ár straitéis agus tugtar breac - chuntas ar ár misean agus ár spriocanna straitéiseacha. Leagtar amach ann, go gonta, an comhthéacs reatha atá os comhair ár bpáirtithe leasmhara agus ár Roinne, agus sonraítear ann na gealltanais atá á ndéanamh againn maidir lenár spriocanna straitéiseacha a bhaint amach. Leagtar amach ann freisin ár bhfís, ár misean agus ár luachanna.

Fís

Socróimid Éire mar an áit is fearr le go n-éireoidh le gnó i ngach cuid dár dtír, le fiontair bheoga, níos mó fostaíochta ar ardchaighdeán, trádáil atá ag fás, ionaid oibre cothroma agus táirgiúlacht níos airde.

Misean

Beimid i gceannas ar fhorbairt eacnamaíoch inbhuanaithe trí fhostaíocht ardchaighdeáin a chruthú agus a chothabháil ar fud gach cuid dár dtír: trí fhiontar a chur chun cinn; bonn iomaíoch gnó a chinntiú chun obair, fiontar inbhuanaithe, nuálaíocht agus infheistíocht a dhreasú; naisc dhomhanda agus trádáil a neartú; margaí cothroime agus iomaíocha, cleachtas gnó freagrach a chur chun cinn; chomh maith le láithreacha oibre sábháilte, solúbtha agus réasúnta trí obair rialála agus forfheidhmithe na Roinne, a cuid Oifigí agus a Gníomhaireachtaí.

Luachanna

Mar Roinn, cothaímid cultúr cuntasachta, éifeachtúlachta, nuálaíochta agus luach ar airgead, atá fréamhaithe in éiteas na seirbhíse poiblí de neamhspleáchas, comhionannas, ionracas, neamhchlaontacht, oscailteacht, cothroime, dínit agus meas. Mar Státseirbhísigh, glacaimid na caighdeáin is airde gairmiúlachta, macántachta, oibiachtúlachta agus cáilíochta, atá lárnach chun ár róil a chomhlíonadh maidir le freastal ar an Rialtas, ar an gcóras daonlathach agus ar an bpobal.

Bord Bainistíochta na Roinne agus Struchtúr na Rannóige.

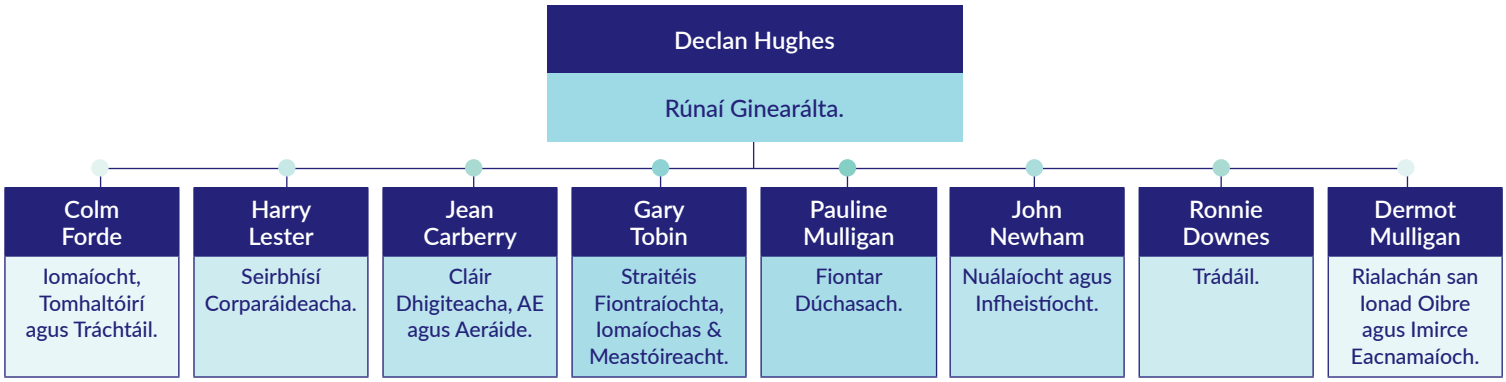

Cairt Eagraíochta.

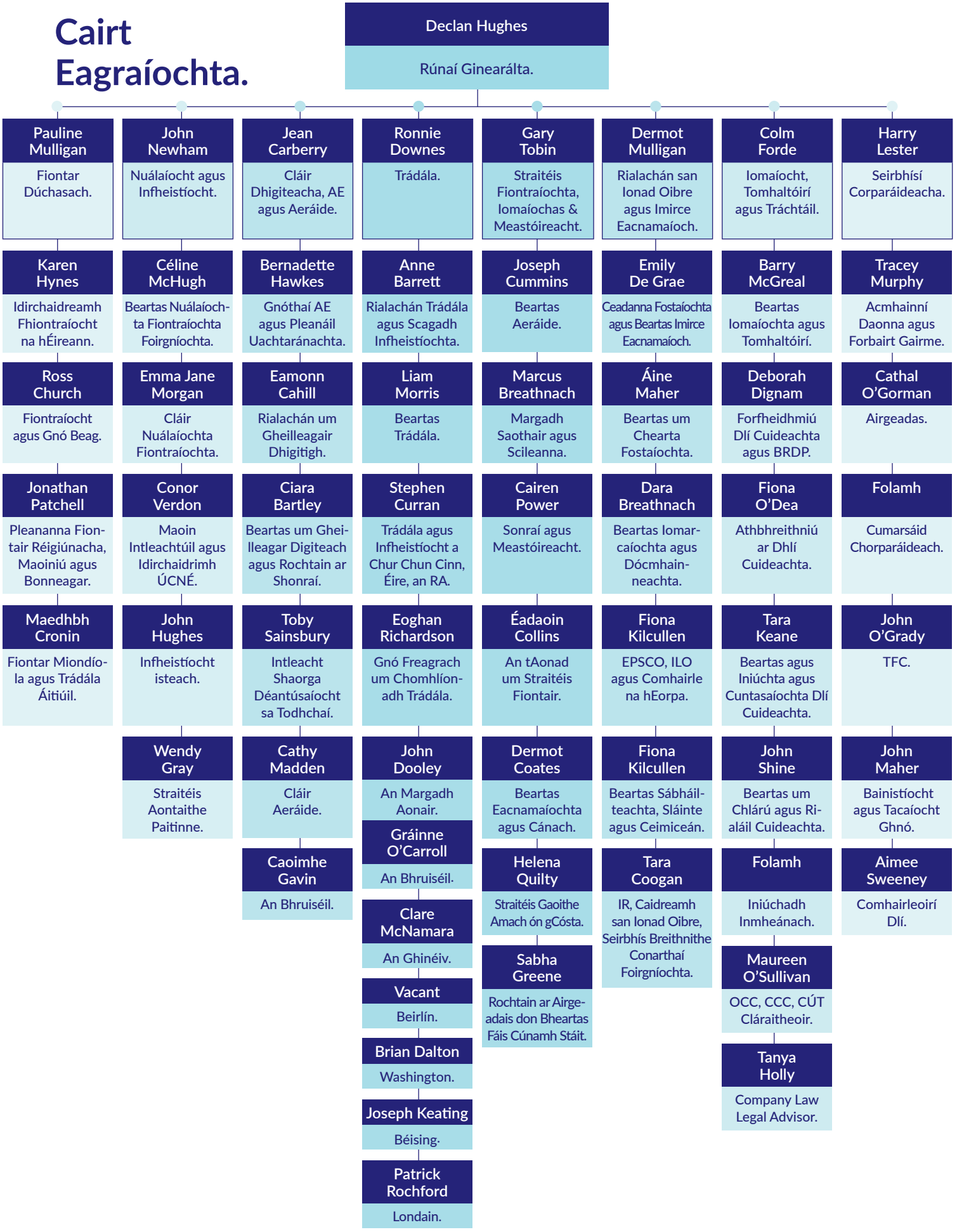

Oifigí agus Gníomhaireachtaí na Roinne.

Oifig Maoine Intleachtúla na hÉireann
Intellectual Property Office of Ireland

CRO

RFS

RBO

WRC

THE LABOUR COURT

OIFIGÍ.

Cláraitheoir na gCara-Chumann
Cláraitheoir
Maureen O'Sullivan.

Clár Úinéireachta Tairbhí
Cláraitheoir
Maureen O'Sullivan.

An Oifig um Chlárú Cuideachtaí
Cláraitheoir
Maureen O'Sullivan.

An Coimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre
An tArd - Stiúrthóir
Audrey Cahill.

Oifig Maoine Intleachtúla na hÉireann
Rialaitheoir
James Kelly.

An Chúirt Oibreachais
Cathaoirleach
Kevin Foley.

An Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta
Department of Enterprise, Trade and Employment

An tÚdarás um Fhorfheidhmiú Corparáideach
POF
Ian Drennan.

Údarás Maoirseachta Iniúchta & Cuntasaíochta na hÉireann
CEO
Kevin Prendergast.

GFT Éireann
POF
Michael Lohan.

An Bord um Réiteach Díobhálacha
POF
Rosalind Carroll.

GNÍOMHAIREACHTAÍ.

Fiontraíocht Éireann
POF
Leo Clancy.

An Coimisiún um Iomaíocht & Cosaint Tomhaltóirí
Cathaoirleach
Brian McHugh.

An tÚdarás um Chaighdeáin Náisiúnta na hÉireann
POF
Geraldine Larkin.

An tÚdarás Sláinte agus Sábháilteachta
POF
Conor O'Brien.

CEA
Údarás um Fhorfheidhmiú Corparáideach
Corporate Enforcement Authority

IDA Ireland

Enterprise Ireland

NSAI

HSA
An tÚdarás Sláinte agus Sábháilteachta
Health and Safety Authority

CCPC
Coimisiún um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí
Competition and Consumer Protection Commission

INJURIES RESOLUTION BOARD
Bord um Réiteach Díobhálachta Pearsanta
Personal Injuries Resolution Board

IAASA
Irish Auditing & Accounting Supervisory Authority

Ráiteas ó Straitéis 2023-2025.

Sprioc Straitéiseach 1:

Fostaíocht iomlán a choinneáil agus forbairt eacnamaíoch réigiúnach láidir a chinntiú.

Comhthéacs.

Leagtar amach i bPáipéar Bán an Rialtais maidir le Fiontraíochta 2022-2030, a foilsíodh i mí na Nollag 2022 fís go n-éireoidh le fiontar Éireannach - bhunaithe trí bhuntáiste iomaíoch bunaithe ar inbhuanaitheacht, nuálaíocht agus táirgiúlacht, ag seachadadh poist agus slite beatha luachmhara.

Leag an Rialtas seacht gcuspóir beartais fiontraíochta amach sa Pháipéar Bán;

1. **Dícharbónú agus Gealltanais i leith Glan-Astaíochtaí Nialasacha a Chomhtháthú**
2. **Claochlú digiteach a chur i gcroílár an bheartais fiontraíochta;**
3. **IDC na hÉireann agus tairiscint luacha trádála a chur chun cinn;**
4. **An earnáil onnmhairithe faoi úinéireacht na hÉireann a neartú;**
5. **Earnálacha trádála áitiúla a chumasú le bheith rathúil;**
6. **Dlús a chur le nuálaíocht fiontraíochta**
7. **Tógáil ar láidreachtaí agus deiseanna reatha na hÉireann, trí chur chuige braislithe.**

I mí na Bealtaine 2023, d'fhoilsigh an Roinn an chéad cheann de Phleananna Forfheidhmithe dhá bhliain as a chéile de ghníomhaíocht tras-Rialtais faoin bPáipéar Bán. Sa chéad Phlean Cur Chun Feidhme, lena gcumhdaítear an tréimhse 2023 -2024, sainaithnítear 40 príomhthionscnamh agus príomhthionscadal thar na seacht gcuspóir. D'fhoilsigh an Roinn an chéad tuarascáil dhébhliantúil nuashonraithe ar Chur i bhFeidhm an Pháipéir Bháin i mí na Samhna, agus clúdaíonn sí an dul chun cinn a rinneadh le linn an chéad leath de 2023. Leagtar amach ann an chaoi a bhfuil Oifigí Fiontair Áitiúla ag tacú le líon níos mó gnólachtaí Éireannacha chomh maith le maoiniú méadaithe le haghaidh dícharbónú, digitiú agus nuálaíocht. Ina theannta sin, leagtar amach ann forbairt straitéise chun tacú le Gaoth amach ón gCósta, Braisliú agus rochtain ar mhaoiniú. Sheolamar ceithre Mhol Nuálaíochta Digití Eorpacha nua chun tacú le claochlú digiteach i FBManna agus in eagraíocht na hearnála poiblí. Cuireadh cláir scileanna breise i bhfeidhm go céimneach chun tacú leis an aistriú glas agus leis an aistriú digiteach agus ag an am céanna leanúint ar aghaidh ag neartú iomaíochas ár mbonn fiontraíochta i ngeilleagar domhanda dúshlánach.

Léiríonn príomh-spriocmhéadrachtaí atá leagtha amach sa Pháipéar Bán go bhfuil dul chun cinn maith á dhéanamh ar fhostaíocht náisiúnta agus réigiúnach, rátaí táirgiúlachta fiontair, leibhéil onnmhairiúcháin, líon iomlán na gcuideachtaí onnmhairiúcháin agus gnólachtaí nuathionscanta ardacmhainneachta, chomh maith le hinfheistíocht ar fud ár réigiúin.

Cruthú Post.

Tháinig méadú ar fhostaíocht in Éirinn go dtí na leibhéil is airde riamh in 2023. Léiríonn Suirbhé na Príomh-Oifige Staidrimh ar an Lucht Saothair go raibh 2.706 milliún duine i mbun oibre i Ráithe 4 2023, ardú 89,600 ar an mbliain roimhe sin. Laghdaigh leibhéil dífhostaíochta go 4.2% go náisiúnta. Ó bhí 2019 ann, tá níos mó ná leath de na poist a cruthaíodh i gceithre earnáil, gníomhaíochtaí sláinte agus oibre sóisialta, faisnéis agus cumarsáid, gníomhaíochtaí gairmiúla, eolaíocha agus teicniúla, agus oideachas, áit a bhfuil cáilíocht na bpost níos airde. Is forbairt dhearfach é fás fostaíochta níos airde in earnálacha le meántuilleamh seachtainiúil agus os cionn an mheáin de réir mar a théann an geilleagar agus oibrithe i dtreo gníomhaíochtaí ar luach níos airde.

B'ionann cuideachtaí a fuair tacaíocht ónár ngníomhaireachtaí fiontair agus 41,702 post nua san iomlán, rud a thug an líon iomlán fostaithe i gcliantchuideachtaí go dtí breis agus 564,000 in 2023. Leanann fás réigiúnach de bheith ina ghné láidir d'obair ár ngníomhaireachtaí i seachadadh na gcoinníollacha chun fás ar ár gcliantchuideachtaí dúchasacha agus ilnáisiúnta araon. Thaifead GFT Éireann, Fiontraíocht Éireann (EI) agus na hOifigí Fiontraíochta Áitiúla (LEOanna) fás ar phoist i gcliantchuideachtaí in 2023. D'éirigh le GFT Éireann 248 infheistíocht nua a fháil, 54% díobh i suíomhanna réigiúnacha ag tabhairt an líon fostaithe i gcliaint ilnáisiúnta an IDA go dtí os cionn 300,000 don dara bliain as a chéile. Bhí glanmhéadú de 5,011 post ag cliantchuideachtaí FÉ. Fostaíonn cuideachtaí FÉ 225,495 duine anois. In 2023 chruthaigh cuideachtaí a fuair tacaíocht ó LEO 6,640 post nua in 2023 agus shroich fostaíocht i ngnólachtaí le tacaíocht OFÁ 38,726.

GFT Éireann.

Tá straitéis GFT Éireann Téarnamh agus Fás a Thiomáint 2021-2024 dírithe ar infheistíocht a bhuachan d'Éirinn agus ar fhorbairt réigiúnach inbhuanaithe trí dhíriú ar chúig cholún – Fás, Claochlú, Réigiúin, Inbhuanaitheacht agus Tionchar. Tá GFT Éireann ag díriú ar 800 infheistíocht agus 50,000 post a chruthú thar an tréimhse 2021-2024. In 2023 d'fhostaigh breis agus 1,800 cliantchuideachta de chuid GFT Éireann 300,583 go díreach in Éirinn, rud a léiríonn bonn aibíochta, cobhsaí agus athléimneach in Éirinn. Is ionann fostaíocht FDI agus breis agus 11% den fhostaíocht náisiúnta anois.

In 2023, gnóthaíodh 248 infheistíocht d'Éirinn, rud a d'fhág gur cruthaíodh breis agus 19,000 post nua. Bhí 132 acu seo i suíomhanna réigiúnacha. Cinntíonn Clár Réadmhaoine Réigiúnach GFT Éireann an soláthar talún, foirgneamh agus bonneagair i suíomhanna réigiúnacha de réir mar a theastaíonn ó chliaint reatha agus ionchasacha GFT Éireann é féin chomh maith le cliaint Fhiontraíocht Éireann agus Oifigí Fiontair Áitiúla. Tá 19 bhfoirgneamh geallta faoin Straitéis reatha, agus bhí 8 gcinn díobh críochnaithe ag deireadh 2023. Tá trí cinn eile á dtógáil agus tá na hocht gcinn eile ag céimeanna éagsúla pleanála, soláthair nó roghnú suímh.

Leanann an Roinn ar aghaidh ag obair i gcomhpháirtíocht le GFT Éireann chun a chinntiú go bhfanann feidhmíocht IDC na hÉireann den scoth agus go gcuirtear straitéisí, beartais agus acmhainní i bhfeidhm chun an leas is fearr a bhaint as d'Éirinn i dtimpeallacht dhomhanda atá ag éirí níos iomaíche d'infheistíocht dhíreach eachtrach.

Fiontraíocht Éireann.

Áiríonn straitéis Fhiontraíocht Éireann Leading in a Changing World 2022 – 2024 tosaíochtaí straitéiseacha atá dírithe ar leibhéil nuálaíochta a mhéadú trí mhodhanna inbhuanaithe, scálú trí idirnáisiúnú, agus forbairt réigiúnach leanúnach. Leagann an straitéis amach spriocanna uaillmhianacha lena n-áirítear cruthú 45,000 post nua breise faoi 2024, dhá thrian díobh sin lasmuigh de Bhaile Átha Cliath.

Dhírigh Fiontraíocht Éireann in 2023 ar thacaíocht leanúnach a chuireann ar chumas gnólachtaí Éireannacha leas a bhaint as athrú agus leanúint ar aghaidh ag seachadadh fás inbhuanaithe. Chun é seo a bhaint amach, in ainneoin timpeallacht eacnamaíoch dhomhanda dheacair, thuairiscigh Fiontraíocht Éireann cruthú post chun tosaigh ar an sprioc le 15,530 post nua cruthaithe in 2023 i gcomparáid le sprioc de 15,000 agus 69% de phoist a cruthaíodh lasmuigh de Bhaile Átha Cliath. Tháinig méadú ar fhostaíocht réigiúnach sna figiúirí dearfacha post, le fás 5% i réigiúin an Iarthair agus an Oirthuaiscirt agus bhí 68% de na poist nua a cruthaíodh lasmuigh de Bhaile Átha Cliath.

I bhfianaise na ndúshlán a bhaineann le hiomaíocht i margaí idirnáisiúnta leanann an Roinn ag obair go dlúth le Fiontraíocht Éireann chun a chinntiú go bhfuil na tacaíochtaí beartais cuí i bhfeidhm chun a chinntiú go gcomhlíonann an Ghníomhaireacht spriocanna uaillmhianacha maidir le 45,000 post a chruthú agus onnmhairí cliant-chuideachtaí a mhéadú go €30 billiún faoi dheireadh. 2024.

Oifigí Fiontair Áitiúla.

Is iad na 31 Oifig Fiontair Áitiúil (LEO) an *tIonad Céad Stad* d'aon duine atá ag lorg eolais agus tacaíochta maidir le gnó a thosú nó a fhás. In 2023 leathnaíodh sainordú an OFÁ chun tacaíocht airgeadais a thabhairt do chuideachtaí a fhostaíonn níos mó ná 10 agus níos lú ná 50 fostaí lánaimseartha a bhfuil uaillmhian easpórtála acu.

Don 10ú bliain as a chéile, thaifead na 31 fiontar a fuair tacaíocht ó LEO fás láidir fostaíochta, agus cruthaíodh 6,640 post nua in 2023 arb ionann é agus méadú 6% bliain ar bhliain. Bhí glanghnóthachan fostaíochta de 2,131 ann don bhliain. Ba é 38,726 an líon iomlán fostaíochta i ngnólachtaí a fuair tacaíocht ó LEO in 2023, agus cruthaíodh 82% de ghlanphoist nua lasmuigh de Bhaile Átha Cliath.

In 2023, chuireamar tús freisin le hobair ar ráiteas beartais OFÁ a leagfaidh amach an treo do na OFÁanna sna blianta amach romhainn agus an *Páipéar Bán ar Fhiontraíochtá* chur i bhfeidhm againn chun tuilleadh feabhais a chur ar na seirbhísí atá ar fáil trí na OFÁanna.

Athléimneacht agus Nuálaíocht.

Ní féidir fás inbhuanaithe a bhaint amach ach trí bheartais fhreagracha, trí threoir agus trí chláir thacúla a sholáthar chun cabhrú le gnólachtaí aghaidh a thabhairt ar dhúshláin na géarchéime aeráide trí mhaolú agus oiriúnú, trí luathú an chlaochlaithe dhigitigh, agus trí fhorbairt a dhéanamh ar an athléimneacht agus ar an aclaíocht a theastaíonn chun freagairt do na suaitheadh agus na héiginnteachta atá ag éirí níos mó mar ghné den gheilleagar domhanda. In 2023 lean gnólachtaí ag tuairisciú dúshláin maidir le slabhraí soláthair agus méaduithe ar chostais. In 2023 lean an Roinn ar aghaidh ag obair ar fud an Rialtais chun tacú le gnó lena n-áirítear trí roinnt scéimeanna a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm a dearadh chun tacú le hathléimneacht fiontraíochta.

Scéim Géarchéime Fiontraíochta na hÚcráine (UECS).

Cabhraíonn an UECS le gnólachtaí a ndeachaigh costais bhreise i bhfeidhm orthu mar gheall ar an gcogadh san Úcráin. In 2023, leathnaíodh an UECS mar fhreagra ar neamhchinnteacht leanúnach sa timpeallacht idirnáisiúnta agus ar thionchar leanúnach na gcostas iomarcach fuinnimh ar ghnólachtaí. I gcomhréir le hathbhreithnithe ar Chreat Géarchéime Sealadach agus Idirthréimhse an AE, tá síneadh curtha anois le tréimhse incháilithe an UECS go dtí deireadh mhí an Mheithimh 2024. Tugadh isteach freisin le linn 2023 le sruth breise den UECS, chun go bhféadfaí tacaíocht a sholáthar do ghnóthais in earnáil straitéiseach lárnach na déantúsaíochta micrileictreonaic. San iomlán faomhadh €6.034m faoin scéim in 2023 do 27 cuideachta.

An Scéim Shealadach Tacaíochta Fuinnimh do Ghnóthaí (TBESS).

Ba dheontas Rialtais é TBESS a dhear an Roinn Airgeadais agus a riarann na Coimisinéirí Ioncaim chun cabhrú le gnólachtaí le costais fuinnimh mhéadaitheacha. Leithdháileadh maoiniú don Scéim faoi vóta na Roinne seo. Chuir TBESS suas le 40% den mhéadú ar bhillí leictreachais nó gáis suas le €10,000 in aghaidh na míosa ar fáil do ghnóthaí cáilitheacha. Ghlac Córas Ar Líne na gCoimisinéirí Ioncaim le hiarratais ón 5 Nollaig 2022 go dtí an 30 Meán Fómhair 2023, agus thosaigh na híocaíochtaí ar an 21 Nollaig 2022. Íocadh amach iomlán de €153,716,125 suas go dtí deireadh mhí na Nollag 2023 le 25,515 gnó.

Scéim Tacaíochta Úsáideoirí Gnó do Cheirisín.

Mar chuid d'athbhreithniú ar oibriú TBESS, d'aontaigh an Rialtas go scrúdódh an tAire roghanna chun Scéim neamhspleách a sholáthar do ghnóthais a bhíonn ag brath ar Cheirisín agus ar Ghás Peitriliam Leachtaithe (LPG) mar fhoinse fuinnimh teasa. I rith 2023, d'aontaigh an Rialtas le forbairt agus cur i bhfeidhm scéime chun cabhrú le húsáideoirí gnó ceirisín a raibh tionchar ag méaduithe suntasacha ar chostas an bhreosla seo tar éis ionradh na Rúise ar an Úcráin. Cuireadh an togra le scéim a fhorbairt ar an eolas ó chomhairliúcháin le comhlachtaí ionadaíocha an tionscail agus le páirtithe leasmhara eile a d'aithin easpa tacaíochtaí fuinnimh do ghnóthais a bhíonn ag brath ar cheirisín chun críocha téimh mar ábhar imní. Seoladh an scéim i Meán Fómhair 2023 agus ba é líon na ngnólachtaí a bhain leas as an scéim ná 1,044 ar luach €611,725.

Deontas Costas Méadaithe Gnó (ICOB).

Tacaíonn an deontas le gnólachtaí a ndeachaigh méaduithe ar chostais ghnó i bhfeidhm orthu. Is é an leithdháileadh iomlán don deontas ICOB ná €257 milliún agus díreofar é ar ghnóthais bheaga agus mheánmhéide a oibríonn go díreach laistigh d'áitreabh atá

inrátaithe ag údarás áitiúil ar bhonn tráchtála. Is soláthar deontais aonuaire é agus ní bheidh aon tionchar aige ar na rátaí tráchtála a íocann gnólachtaí. Tá sé i gceist an deontas a íoc ag ráta leathbhille rátaí tráchtála an fhiontair in 2023, do ghnólachtaí a íocann suas le €10,000 i rátaí. Dóibh siúd a íocann idir €10,000 agus €30,000 i rátaí, beidh deontas de €5,000 ar fáil.

Cúnamh Éigeandála Daonnúil Tuilte.

Mar fhreagra ar an damáiste ó thuilte i mí Dheireadh Fómhair agus i mí na Samhna 2023, d'oscail an Rialtas an Scéim um Chúnamh Daonnúil Éigeandála do ghnólachtaí beaga, do chomhlachtaí pobail, deonacha agus spóirt chomh maith le scéim bhreise chun leibhéil fheabhsaithe tacaíochta airgeadais a sholáthar mar gheall ar nádúr eisceachtúil an damáiste a rinneadh. Soláthraíonn an dá scéim ranníocaíocht i dtreo na gcostas a bhaineann le háitribh a thabhairt ar ais go dtí a riocht réamh-tuile agus níl siad ceaptha mar chúiteamh ar chaillteanais ná in ionad an chlúdaigh a sholáthraíonn árachas. Déanann an Chrois Dhearg an scéim a riar thar ceann na Roinne agus fuair os cionn 350 iarratas ar thacaíocht le híocaíochtaí deiridh le déanamh in 2024.

Ag tacú le FBManna.

In 2023, lean an Roinn ag cur leis an raon athchóirithe agus beart a tugadh isteach chun cabhrú le FBManna poist agus deiseanna fostaíochta a chothú agus a fhás.

- Reáchtáil muid naoi n-imeacht 'Building Better Business' sna naoi réigiún atá clúdaithe ag na Pleananna Fiontair Réigiúnacha idir Márta agus Nollaig. Ba é cuspóir na n-imeachtaí ná deiseanna fiontraíochta a chur ar taispeáint atá ailínithe le claochlú digiteach agus dícharbónú, dhá thosaíocht sa Pháipéar Bán ar Fhiontraíocht, agus béim a chur ar leithead agus ar dhoimhneacht tacaíochtaí an Stáit do ghnó. Dhírigh roinnt imeachtaí freisin ar scálú agus ar idirnáisiúnú fiontar dúchasach. Scrúdaíodh na téamaí seo trí phlé painéil le cuideachtaí agus le saineolaithe ábhar. Chuir seastáin faisnéise ó Ranna agus Gníomhaireachtaí ábhartha chun cinn an raon tacaíochtaí agus seirbhísí atá ar fáil.
- Feabhsaíodh an suíomh gréasáin supportingsmes.gov.ie chun faisnéis níos úsáidí a sholáthar agus cuireadh chun cinn é in imeachtaí gnó níos fearr a fhorbairt.
- Fógraíodh an Mol Náisiúnta Fiontraíochta (NEH) nua i mí Dheireadh Fómhair 2023. Tógfaidh an NEH ar thacú le supportingsmes.gov.ie agus ar deireadh thiar ina áit. Áireoidh sé freisin rannpháirtíocht réamhghníomhach amach le gnólachtaí chun feasacht a ardú ar na tacaíochtaí éagsúla atá ar fáil.
- Sheachaid an Tascfhórsa FBM & Fiontraíochta a raibh an tAire Coveney agus na hAirí Calleary agus Richmond ina chomhchathaoirleach air, tuarascáil don Rialtas i mí na Nollag 2023 inar leagadh béim ar an dul chun cinn suntasach atá déanta ar aon ghníomh déag tosaíochta a chur i bhfeidhm.
- Bhí an tAire Coveney agus an tArd-Rúnaí ina gcomhchathaoirleach ar an bhFóram Fiontair agus tháinig sé le chéile ceithre huaire in 2023. Baineadh úsáid fhairsing as an bhFóram le haghaidh rannpháirtíocht na bpáirtithe leasmhara ar shaincheisteanna iomaíochais agus costais agus saincheisteanna straitéiseacha a mbíonn tionchar acu ar fhiontraíocht ag leibhéal náisiúnta agus idirnáisiúnta.
- Chabhraigh cruinnithe an Fhóraim Mhiondíola, a raibh an tAire Richmond ina chathaoirleach air, leis an earnáil mhiondíola chun dul i ngleic le dúshláin earnála lena n-áirítear an ghéarchéim fuinnimh in éineacht le fócas ar riachtanais forbartha na hearnála agus todhchaí an mhiondíola. Bunaíodh clár oibre don Fhóram trí chomhchruthú le baill a sheachadfar trí Ghrúpaí Oibre a dhíríonn ar Aistriú Glas, Digitiú agus Scileanna, agus Lár an Bhaile ar Thús agus an Geilleagar Oíche.
- I rith na bliana, bhí an Roinn ina rannpháirtí gníomhach ag Coiste an OECD ar FBManna agus Fiontraíocht (CMSEE). Áiríodh leis seo cruinniú ar Leibhéal Aireachta i mí an Mheithimh, inar labhair an tAire Richmond ar na hábhair a bhaineann le *rannchuidiú FBManna agus fiontraithe sna haistrithe glasa agus digiteacha a chothú* agus *beartais nuathionscanta agus scálaithe a atosú*.
- Choimisiúnaíomar an OECD chun measúnú a dhéanamh ar chóras gor agus luasghéaraithe na hÉireann agus ceachtanna a d'fhéadfadh a bheith inaistrithe ó thíortha eile maidir le domhandú gnólachtaí nuathionscanta a chur chun cinn trí gor agus luasghéarú.
- Leanamar le bheith i gceannas ar an ngréasán tras-Rialtais ar chur i bhfeidhm na Tástála GBM. Spreagann an Tástáil GBM do lucht déanta beartas ar fud an Rialtais an tionchar a bheidh ag aon rialacháin nó dlíthe nua ar FBManna a mheas. Tríd an líonra chuir an Roinn tacaíocht ar fáil do na Ranna maidir le cur i bhfeidhm na tástála agus d'iarr sí nuashonruithe ar iarratais na tástála ar bhonn ráithiúil. Faoi dheireadh 2023, bhí an tástáil curtha i bhfeidhm ag 11 Roinn Rialtais ar reachtaíocht ábhartha nua.

Forbairt Eacnamaíoch Inbhuanaithe.

Pleananna Fiontair Réigiúnacha.

Cuid lárnach den *Pháipéar Bán ar Fhiontraíocht* is ea fás fiontraíochta réigiúnach cothrom a sheachadadh agus tacú le cruthú post inbhuanaithe áitiúil. Seoladh an tsraith reatha de naoi bPlean Fiontar Réigiúnacha in 2022 agus beidh siad ar siúl go dtí deireadh 2024. Clúdaíonn na Pleananna an tlar-Thuaisceart (Dún na nGall, Sligeach, Liatroim), Oirthuaisceart (Lú, Cabhán, Muineachán), Oirdheisceart (Ceatharlach, Cill Chainnigh, Loch Garman, Port Láirge), Baile Átha Cliath, Lár-Oirthir (An Mhí, Cill Dara, Cill Mhantáin, Lár na Tíre (Laois, Uíbh Fhailí, Longfort, An Iarmhí), Iardheisceart (Corcaigh, Ciarraí), an Lár-Iarthar (Luimneach, An Clár, Tiobraid Árann), agus an tIarthar (Gaillimh, Maigh Eo, Ros Comáin).

The principle underpinning the Plans is that of collaboration between regional stakeholders on initiatives that can help to realise each region's enterprise development potential. This collaboration allows the Plans to be informed by an understanding of unique local strengths and assets and to have the potential to enable more effective translation of national policy into regional impact. The Plans are not meant to be comprehensive economic development strategies on their own. They include specific strategic objectives and over 200 associated actions requiring a collaborative regional effort.

Is é an prionsabal atá mar bhonn agus thaca ag na Pleananna ná comhoibriú idir páirtithe leasmhara réigiúnacha ar thionscnaimh a chuideoidh le cumas forbartha fiontraíochta gach réigiúin a bhaint amach. Ligeann an comhoibriú seo do na Pleananna a bheith bunaithe ar thuiscint ar láidreachtaí agus ar shócmhainní áitiúla uathúla agus an cumas a bheith acu chun beartas náisiúnta a aistriú go tionchar réigiúnach ar bhealach níos éifeachtaí. Níl sé i gceist na Pleananna a bheith ina straitéisí cuimsitheacha forbartha eacnamaíochta ina n-aonar. Áirítear leo sainchuspóirí straitéiseacha agus breis is 200 gníomh gaolmhar óna dteastaíonn comhiarracht réigiúnach.

Maidir le cur i bhfeidhm, déanann Coiste Stiúrtha de pháirtithe leasmhara réigiúnacha maoirseacht ar gach Plean agus duine gnó sinsearach ón earnáil phríobháideach ina chathaoirleach air. Faigheann na Coistí Stiúrtha tacaíocht ó Bhainisteoir Cláir i ngach ceann de na naoi réigiún. Bhí na hAirí Coveney, Calleary agus Richmond ina chathaoirleach ar Ghrúpa Maoirseachta Náisiúnta na bPleananna Fiontar Réigiúnacha (NOG) i mí Dheireadh Fómhair 2023, atá comhdhéanta de Chathaoirligh gach Plean Fiontair Réigiúnach, chomh maith le hionadaithe ó na gníomhaireachtaí fiontair, líonra na nOifigí Fiontair Áitiúil, an Cumann Bainistíochta Contae agus Cathrach, na Tionóil Réigiúnacha agus ionadaithe ó ghníomhaireachtaí ábhartha eile atá dírithe ar fhiontar. Bhí dul chun cinn maith á dhéanamh ar chur i bhfeidhm cuspóirí agus gníomhartha straitéiseacha. Ullmhaíodh naoi dtuarascáil mheántéarma ar dhul chun cinn le foilsiú go luath in 2024.

.

Scéim Nuálaíochta Fiontraíochta Réigiúin Chliste.

D'fhógair an Roinn Scéim Nuálaíochta Fiontraíochta Réigiúin Chliste, nua ar fiú €145 milliún í arna cómhaoiniú faoi Chiste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa, chun tacú le tionscadail atá ailínithe leis na Pleananna Fiontar Réigiúnacha. Osclaíodh an chéad ghlao de €35 milliún le haghaidh iarratas i mí Dheireadh Fómhair 2023. Tacaíonn an Scéim le braislí nuálacha, tionscadail bhonneagair áitiúla, agus maoiniú féidearthachta agus príomhaidhm le haghaidh forbairt tionscadal luathchéime. Cabhróidh sé le FBManna réigiúnacha comhoibriú le comhpháirtithe eile chun deiseanna an digitithe agus an gheilleagair ghlais a thapú. Tógann Scéim na Réigiúin Cliste ar an €126 milliún de mhaoiniú ceadaithe faoin gCiste Forbartha Fiontraíochta Réigiúnaí (REDF) agus faoin gCiste Forbartha Fiontraíochta Teorann agus tacóidh sé ar deireadh le cruthú post agus forbairt fiontair i ngach réigiún ar fud na hÉireann.

Straitéis Speisialtóireacht Chliste.

Tá sé mar aidhm ag Straitéis Speisialtóireacht Chliste (S3) na hÉireann nuálaíocht réigiúnach a threisiú, ag cur le fás agus rathúnas trí chabhrú le réigiúin díriú ar a láidreachtaí agus iad a chumasú. Soláthraíonn an S3 'droichead' idir tógáil straitéise nuálaíochta réigiúnach agus náisiúnta agus cinnteoireacht, ag tabhairt comhleanúnachais do phleanáil RD agus I ar mhaithe leis an bhfiontraíocht agus ag cur clár oibre RD agus I ar aghaidh go réigiúnach agus go náisiúnta. In 2023, lean an Grúpa Forfheidhmithe Náisiúnta do Straitéis Speisialtóireacht Chliste na hÉireann, a bhfuil an Roinn ina cathaoirleach air, ag maoirsiú seachadadh tosaíochtaí straitéiseacha náisiúnta agus réigiúnacha.

Ar leibhéal cláir, tacaíonn Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa (ERDF) le Speisialtóireacht Chliste. Rinneadh na chéad leithdháiltí buiséadacha CFRE in 2023. Is é an leithdháileadh do na trí chlár atá maoinithe ag CFRE, eadhon KT Boost, Tairseacha Teicneolaíochta agus Tionscnamh Nuálaithe, ná €14.037 milliún. Seoladh an clár Tairseacha Teicneolaíochta i mí an Mheithimh 2023 agus seoladh KT Boost i mí na Nollag. Táthar ag súil go seolfar Tionscnamh na Nuálaithe i R1 2024. Ina theannta sin, i mí Dheireadh Fómhair 2023, fógraíodh an chéad ghlao ar €35 milliún faoi Scéim Nuálaíochta Fiontair na Réigiúin Chliste. Tá na scéimeanna ailínithe leis an Straitéis Náisiúnta um Speisialtóireacht

Chliste chun láidreachtaí gach réigiúin agus réimsí deiseanna atá ag teacht chun cinn a ghiaráil agus tógáil orthu.

Clár Cnuasaithe Náisiúnta.

Gealltar i bPáipéar Bán an Rialtais ar Fhiontraíocht go mbunófar Clár Cnuasaithe Náisiúnta (NCP) nua chun bunú agus neartú eagraíochtaí braisle a spreagadh agus dírítear ar mhaoiniú cúig eagraíocht bhraisle náisiúnta faoin gclár faoi 2025. Tógfaidh an clár ar na láidreachtaí atá ann cheana féin agus bainfidh sé leas as deiseanna chun scála, tionchar agus infheictheacht idirnáisiúnta braislí Éireannacha a uasmhéadú, tarraingteacht na hÉireann d'infheistíocht gnó nua a fheabhsú, táirgiúlacht, iomaíochas agus athléimneacht FBM a neartú, agus cur le forbairt réigiúnach.

I mí Eanáir 2023, d'fhoilsigh an Roinn an tuarascáil, Bonn Fianaise chun Tacú le Forbairt Braisle Náisiúnta Cnuasaithe Beartais agus Creata. Soláthraíonn an tuarascáil forbhreathnú ar an tírdhreach cnuasach reatha in Éirinn, lena n-áirítear léarscáiliú na gcnuaseagraíochtaí, sholáthair cás-staidéir ó sheacht réigiún agus thír chomparáideacha, achoimre ar thorthaí cleachtadh comhairliúcháin le geallsealbhóirí agus sholáthair sé roghanna beartais don Chlár Cnuasaithe Náisiúnta. Chuir an bonn fianaise seo le hobair ar fhorbairt an Chláir le linn 2023.

Tascfhórsa Geilleagrach Inbhear na Sionainne.

Bunaíodh Tascfhórsa Eacnamaíoch Inbhear na Sionainne (SEET) mar chuid den Chlár don Rialtas in 2022 chun cumas forbartha geilleagraí réigiún Inbhear na Sionainne a mheas, le taighde agus tacaíocht theicniúil curtha ar fáil ag an Roinn. D'fhoilsigh SEET a thuarascáil deiridh i mí Iúil 2023, le fócas lárnach ar shraith moltaí chun cumas gaoithe amach ón gcósta an Atlantaigh a sheachadadh. Thug an Tascfhórsa breac-chuntas ar uaillmhian d'Inbhear na Sionainne a bheith mar Chonair Dhigiteach Ghlas Atlantaigh na hÉireann trí 2 GW d'acmhainn fuinnimh ghlais a bheith á fhorbairt faoi 2030 agus suas le 30 GW d'acmhainn suiteáilte faoi 2050. Comhlánaíodh é seo le moltaí do thionscnaimh spriocdhírithe sa réigiún trasna na n-earnálacha fuinnimh in-athnuaite ar an gcladach, iompar agus nascacht, agus turasóireachta.

Rinne SEET roinnt moltaí beartais náisiúnta freisin, ina measc bhí forbairt Straitéise Náisiúnta um Thionscail Gaoithe Amach ón gCósta. Bhain moltaí eile le forbairt fuinnimh gaoithe amach ón gcósta agus éiceachóras tionsclaíoch glas gaolmhar, lena n-áirítear bearta molta ar RD&I, slabhraí soláthair, agus braislí a chuirfear chun cinn ar leibhéal náisiúnta trí chur i bhfeidhm na Straitéise Tionscail.

Tá an freagra tras-Rialtais ar an Tuarascáil á comhordú ag an Roinn. Foilsíodh an chéad nuashonrú tréimhsiúil ar chun feidhme an 21 Nollaig 2023 agus chuimsigh sé nuashonruithe ar roinnt forbairtí beartais náisiúnta arna moladh ag SEET, atá tar éis gníomhú ag an Rialtas ó chríochnaigh sé a Thuarascáil, agus ag an am céanna leagadh béim ar réimsí ina bhfuil gá le tuilleadh dul chun cinn.

Geilleagar atá ag Fás.

Bonneagar Eacnamaíoch agus Beartas Creata Pleanála Náisiúnta.

Treoraíonn an Creat Pleanála Náisiúnta (NPF) forbairt agus infheistíocht ar leibhéal náisiúnta go dtí 2040. Leagann sé amach freisin na cuspóirí ardleibhéil a threoraíonn forbairt pleananna réigiúnacha agus áitiúla. Tá baint láidir ag an NPF leis an Roinn agus leis na gníomhaireachtaí fiontair. Treoraíonn sé cuspóirí beartais agus straitéiseacha, tacaíonn sé le forbairt atá cothromaithe go réigiúnach agus le fás geilleagrach, agus soláthraíonn sé léargas comhleanúnach ar fhorbairt na hÉireann sa todhchaí don bhonn fiontraíochta. Tá sé mar aidhm ag obair na Roinne ar bhonneagar eacnamaíoch agus ar bheartas an Chreata Pleanála Náisiúnta seachadadh bonneagair faoi Thionscadal Éireann 2040 a ailíniú le riachtanais agus tosaíochtaí na fiontraíochta chun tacú le fás eacnamaíoch ar bhealach cothrom ar fud na hÉireann. Áirítear leis seo riachtanais bhonneagair na fiontraíochta a aithint agus a mhionsaothrú, chomh maith le "pointí géara" bonneagair a théann i bhfeidhm ar fhiontraíocht i réigiúin éagsúla na hÉireann a aithint.

An Chomhairle Náisiúnta Iomaíochais agus Táirgiúlachta.

Tuairiscíonn an Chomhairle Náisiúnta Iomaíochais agus Táirgiúlachta (NCPC) don Taoiseach agus don Rialtas, tríd an Aire Fiontair, Trádála agus Fostaíochta, ar na príomhcheisteanna iomaíochais atá roimh gheilleagar na hÉireann agus tairgeann sí moltaí ar bhearta beartais a theastaíonn chun seasamh iomaíoch na hÉireann a fheabhsú. Tugann an Roinn faoi thaighde, anailís, agus ról rúnaíochta an NCPC, a thugann ardtosaíocht ar a chinntiú go n-aithnítear príomhcheisteanna iomaíochais fiontair agus go dtugtar tosaíocht dóibh le haghaidh gnímh.

D'fhoilsigh an NCPC dhá phríomh-aschur in 2023, Scórchárta Iomaíochais na hÉireann 2023 agus Dúshlán Iomaíochais na hÉireann 2023. Foilsithe i mBealtaine 2023, cuireann an Scórchárta anailís ar fáil ar fheidhmíocht iomaíochais na hÉireann bunaithe ar shonraí atá inchomparáide go hidirnáisiúnta agus ar na rátálacha iomaíochais idirnáisiúnta is déanaí. Déanann an Scórchárta measúnú ar bhunghnéithe coibhneasta maicreacnamaíocha na hÉireann mar láidir, le déimeagrafaic fhabhrach leis an dara sciar is airde den daonra in aois oibre le hoideachas tríú leibhéal san OECD, agus tugadh faoi deara go bhfuil Éire chun tosaigh san AE i dtéarmaí céimithe Eolaíochta, Teicneolaíochta, Innealtóireachta agus Matamaitice in aghaidh an 1,000 den daonra d'aois 20-29. Ó 2018 i leith, tá Éire rangaithe go seasta sa 20 is Fearr thar fhormhór na dtáscairí éifeachtúlachta gnó agus rialtais. Is gníomhaí láidir í Éire freisin go hidirnáisiúnta thar raon táscairí cáilíochta saoil.

Foilsíodh Ireland's Competitiveness Challenge, tuarascáil bhliantúil ina leagtar amach na dúshláin d'iomaíochas agus táirgiúlacht na hÉireann sa mheántéarma agus na freagraí beartais a theastaíonn chun aghaidh a thabhairt ar na dúshláin sin, i Meán Fómhair 2023. Áiríonn an tuarascáil moltaí don Rialtas maidir leis na costais a bhaineann le gnó a dhéanamh, soláthar bonneagair, giniúint agus tomhaltas fuinnimh, agus taighde, forbairt agus nuálaíocht – gnéithe ríthábhachtacha uile den iomaíochas reatha agus don todhchaí. I mí na Samhna, d'fhoilsigh an Rialtas a fhreagra ar an tuarascáil.

Sainghrúpa ar Riachtanais Scileanna sa Todhchaí .

Tugann an Sainghrúpa ar Riachtanais Scileanna sa Todhchaí (EGFSN) comhairle don Rialtas ar na riachtanais scileanna sa todhchaí agus ar na saincheisteanna gaolmhara sa mhargadh saothair a mbíonn tionchar acu ar an gcumas náisiúnta d'fhás fiontraíochta agus fostaíochta. Soláthraíonn an Roinn tacaíocht taighde agus theicniúil don Ghrúpa.

In 2023 chuir an EGFSN staidéir chun cinn ar riachtanais scileanna reatha agus todhchaí na hearnála Bithchógaisíochta in Éirinn, chomh maith le riachtanais scileanna sa todhchaí i bhfo-earnálacha ardacmhainneachta d'Earnáil Seirbhísí Airgeadais Idirnáisiúnta na hÉireann. Críochnaíodh an dá staidéar agus bhí siad le foilsiú go luath in 2024. In 2023 chuir an EGFSN tús freisin le staidéar chun na scileanna a theastaíonn chun earnáil tógála na hÉireann a athrú ó bhonn trí ghlacadh forleathan le Modhanna Nua-Aimseartha Tógála, lena n-áirítear déantúsaíocht lasmuigh den láthair. Tá an staidéar seo le bheith críochnaithe i H1 2024.

Chomh maith leis na staidéir seo, dhírigh an EGFSN ar chur i bhfeidhm moltaí ó staidéir eile a críochnaíodh le blianta beaga anuas. In 2023, chuimsigh siad seo na réimsí a bhaineann le hIntleacht Shaorga, Lóistíocht agus Slabhra Soláthair, Bainistíocht FBManna agus Scileanna le haghaidh Neamhcharbóin. Chuidigh an EGFSN freisin le bailchríoch a chur ar an athbhreithniú ar Straitéis Scileanna Náisiúnta na hÉireann, a choimisiúnaigh an Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta, agus a rinne an Eagraíocht um Chomhar agus Fhorbairt Eacnamaíochta (ECFE).

Beartas Cánachais.

Tá sé ríthábhachtach ár réimeas cánach gnó iomaíoch a chothabháil agus a bheachtú chun a chinntiú go leanann Éire de bheith ina ceann scríbe tarraingteach le haghaidh tallainne, infheistíochta agus fiontraíochta. Bhí an Roinn i dteagmháil le geallsealbhóirí gnó agus le grúpaí ionadaíocha fiontair i rith na bliana chun feabhsuithe féideartha ar an gcóras cánachais a aithint. Chuidigh an obair seo, mar aon le hionchuir ó ghníomhaireachtaí fiontair na Roinne, le forbairt aighneacht réamh-bhuiséid na Roinne ar chánachas. Dhírigh an aighneacht ar réimsí ríthábhachtacha amhail tacú leis an bhfiontraíocht agus FBManna a scála, riarachán cánach a fheabhsú, bearta inbhuanaitheachta, cáin chorparáide agus tairiscint cánachais phearsanta.

Áiríodh le bearta Bhuiséad 2024 méadú ar na tairseacha clárúcháin CBL do FBManna go €40,000 do sheirbhísí agus €80,000 do ghnóthais earraí agus ráta laghdaithe Cánach Gnóthachan Caipitiúil de 16% d'Infheisteoirí Aingeal i FBManna nuálacha, ar ghnóthachain suas le €3m. Gheall Buiséad 2024 freisin an creidmheas cánach R&D a mhéadú ó 25% go 30%, chomh maith le híocaíocht roimh ré na chéad bhliana a mhéadú ó €25,000 go €50,000 agus leasuithe ar an bPríomhchlár Rannpháirtíochta Fostaithe (KEEP) chun foireann a mhealladh agus a choinneáil.
.

Tithíocht.

Mar chuid den phlean iomlán Tithíocht do Chách an rialtais, leanann an Roinn ag cur nuálaíocht agus táirgiúlacht na hearnála tógála chun cinn, lena n-áirítear trí ghlacadh le Modhanna Nua-Aimseartha Tógála (scáth-théarma a úsáidtear chun raon de phróisis tógála nuálaíocha cosúil le tithíocht phainéil nó cochaill toirtmhéadracha/modúlach 3D a ghabháil), chun cabhrú le seachadadh níos tapúla de thithíocht ardcháilíochta (chomhlíontach), atá inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de agus níos inacmhainne. In 2023 rinne an Roinn roinnt gníomhaíochtaí a sheachadadh chun nuálaíocht a chur chun cinn san earnáil tógála, lena n-áirítear óstáil a dhéanamh ar an gcéad imeacht do gheallsealbhóirí ar nuálaíocht faoi stiúir an Rialtais i dtógáil chónaithe chun na deiseanna a chuireann Modhanna Nua-Aimseartha Foirgníochta (MMC) i dtógáil chónaithe i láthair le geallsealbhóirí, lena n-áirítear tionscal, a iniúchadh.

I mí Iúil, d'fhoilsigh an Roinn, i gcomhar leis an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta, Treochlár um Ghlacadh Méadaithe Construction le Modhanna Nua-Aimseartha Tógála i seachadadh tithíochta sóisialta. Tá 28 gníomh sa treochlár, a bhfuil sé mar aidhm leo cumas agus éifeachtúlacht a mhéadú san earnáil tógála cónaithe trí ghlacadh méadaithe le modhanna tógála nuálacha, chun cabhrú le spriocanna tógála tithe a bhaint amach faoi Tithíocht do Chách.

Bunaíodh an Grúpa Ceannaireachta agus Comhtháthaithe um Modhanna Nua-Aimseartha Tógála (MMC LIG), grúpa oibre idir-rannach agus idirghníomhaireachta faoi chathaoirleacht na Roinne, chun na beartais a fhorbairt a theastaíonn chun cleachtais tógála nuálaíocha agus táirgiúla a chur chun cinn, a rinne maoirseacht ar sheachadadh na ngníomhartha Treochlár an MMC agus a lean ar aghaidh le rannpháirtíocht geallsealbhóirí agus comhoibriú tras-rannach a spreagadh le linn 2023.

I measc roinnt gníomhaíochtaí eile a cuireadh i gcrích trí obair an MMC LIG in 2023 tá foilsiú leabhrán faisnéise MMC i mBéarla simplí, tús le tionscadail Chiste Scaipthe agus Taispeána Taighde Feidhmigh Tithíochta Luathaithe faoi Construct Innovate, measúnú ar dheimhniú Agrément agus próiseas iniúchta arna thairiscint ag an Údarás um Chaighdeáin Náisiúnta na hÉireann (NSAI), agus conraitheoir seirbhísí a fhostú chun painéal sonraí MMC a chruthú.

Chun glacadh níos mó le MMC a spreagadh i dtionscal tógála na hÉireann, sheol NSAI a Scéim Deimhniúcháin i MMC, mar thaca leis an bplean . *Tithíocht do Chách*. Tá an scéim seo deartha chun próisis measúnaithe táirgí foirgníochta cónaithe a fheabhsú, lena n-áirítear cur chuige reatha NSAI Agrément a leathnú, chun deimhniú modhanna tógála nua a éascú, tabhairt isteach ábhar tógála inbhuanaithe, agus maoirseacht ar shuiteáil ar an láthair.

Beartas Imirce Eacnamaíochta.

De réir oibleagáidí an AE, déantar ár mbeartas imirce eacnamaíoch a chalabrú chun freastal ar riachtanais ghinearálta saothair agus scileanna laistigh d'fhórsa saothair an Aontais Eorpaigh (agus ó thíortha LEE eile) a spreagadh. Mar sin féin, nuair a bhíonn sé deacair scileanna sonracha a aimsiú laistigh den Stát agus den LEE, cuireann an córas ceadanna fostaíochta bealach isteach i margadh saothair na hÉireann do náisiúnaigh neamh-LEE a bhfuil na scileanna sin acu a bhfuil éileamh orthu. Feidhmíonn an Roinn córas ceadanna fostaíochta bainistithe a uasmhéadaíonn tairbhí na himirce eacnamaíoch agus a íoslaghdaíonn an baol go gcuirfí isteach ar mhargadh saothair na hÉireann. Tá an córas faoi stiúir folúntas agus á thiomáint ag riachtanais athraitheacha an mhargaidh saothair. Déantar an córas a bhainistiú trí oibriú na Liostaí Scileanna Criticiúla agus Slite Beatha Neamh-incháilithe a rianaíonn ganntanas agus barrachas scileanna in Éirinn agus sa LEE.

Athbhreithniú ar Liostaí Gairmeacha Ceadanna Fostaíochta, agus Athbhreithniú ar Luach Saothair Bliantúil Íosta.

Rinneadh roinnt athruithe ar na Liostaí Gairmeacha Ceadanna Fostaíochta in 2023 chun aghaidh a thabhairt ar ganntanas leanúnach scileanna agus saothair in earnálacha lena n-áirítear cúram sláinte, iompar agus agraibhia. I mí lúil leathnaíodh cuóta Ceadanna Fostaíochta ginearálta atá ar fáil don earnáil um shábháilteacht ar bhóithre faoi 100 agus i mí Mheán Fómhair cuireadh cuóta cead ar fáil dóibh siúd atá ag obair chun an eangach soláthair leictreachais náisiúnta a fheabhsú thar ceann ESB Networks.

I mí na Nollag, tar éis bhreithniú a dhéanamh ar Athbhreithniú 2023 arLiostaí Gairme na gCeadanna Fostaíochta agus ar Thuarascálacha Comhthráthacha an Athbhreithnithe ar Luach Saothair Bliantúil Íosta (MAR) thug an tAire Richmond isteach athruithe cuimsitheacha ar an gcóras ceadanna fostaíochta, agus rinneadh 43 athrú ar na poist atá incháilithe do chead fostaíochta chomh maith le treochlár chun tairseacha tuarastail a mhéadú. I measc na bpríomhathruithe tá:

- 11 ról curtha leis an Liosta Gairmeacha Scileanna Criticiúla.
- 32 ról a bheith incháilithe do Chead Fostaíochta Ginearálta.
- ardóidh an riachtanas tuarastail d'fhormhór na sealbhóirí Cead Fostaíochta Ginearálta ó €30,000 go €34,000 i mí Eanáir 2024.
- Méadófar riachtanas tuarastail na gcúntóirí cúram sláinte agus na gcúramóirí baile ó €27,000 agus méadófar riachtanas tuarastail oibrithe gairneoireachta agus próiseálaithe feola ó €22,000 go €30,000 i mí Eanáir 2024, rud a fhágann go mbeidh siad ar aon dul le tairseacha athaontú teaghlaigh.
- leathnú na gcuótaí atá ann cheana féin do chúntóirí feirme déiríochta, búistéir/ déantóirí, próiseálaithe feola agus oibrithe gairneoireachta.
- teastaíonn Tástáil Riachtanas an Mhargaidh Saothair (LMNT) le haghaidh iarratas ar Chead Fostaíochta Ginearálta agus beidh air na tairseacha athbhreithnithe a léiriú le go measfar go bhfuil siad bailí.

Tugadh isteach freisin treochlár chun tairseacha tuarastail a mhéadú do gach cineál cead fostaíochta. .

An Bille um Cheadanna Fostaíochta 2022.

Is é cuspóir an Bhille seo reachtaíocht i dtaca le ceadanna fostaíochta a chomhdhlúthú agus a nuachóiriú, freagrúlacht an chórais a mhéadú agus cur chuige níos simplí agus níos solúbtha a éascú i leith an chórais ceadanna fostaíochta in Éirinn. Coinníonn an Bille fócas lárnach córas ceadanna fostaíochta faoi stiúir folúntas atá dírithe ar riachtanais scileanna agus saothair a chomhlíonadh. Leanadh le linn 2023 a dhréachtú leasuithe suntasacha ar an mBille. Cheadaigh an t-am idir Céim an Choiste agus Céim na Tuarascála cleachtadh comhairliúcháin a dhéanamh, agus dréachtú cúramach forálacha maidir le dhá phríomhghné den Bhille a bhí á nglacadh ag Céim na Tuarascála – an Cead Fostaíochta Séasúrach nua, agus rogha nua chun Fostóir a Athrú faoi Chead Fostaíochta.

An Nós Imeachta Iarratais Aonair.

An Nós Imeachta Iarratais Aonair I mí na Nollag 2022 d'aontaigh an Rialtas i bprionsabal, go bhforbrófaí nós imeachta aonair iarratais ar cheadanna fostaíochta agus ceadanna inimirce agus go bhforbródh Grúpa Oibre Idir-Rannach plean cur chun feidhme lena bhreithniú ag an Rialtas. Le bheith ag obair in Éirinn faoi láthair, ní mór do dhuine ó lasmuigh den Limistéar Eorpach Eacnamaíoch a bheith rathúil chun Cead Oibre a fháil ón Roinn seo agus ansin iarratas eile a dhéanamh chuig an Roinn Dlí agus Cirt ar chead inimirce. Tá a chuid oibre tugtha chun críche ag an nGrúpa Oibre agus tá an Roinn ag tacú leis an Roinn Dlí agus Cirt chun Tuarascáil don Rialtas ar a pléití a dhréachtú agus a thabhairt chun críche.

Próiseáil Ceadanna Fostaíochta.

Rinne an Roinn dul chun cinn suntasach maidir leis an gcóras próiseála ceadanna a fheabhsú chun aghaidh a thabhairt ar éileamh méadaitheach. Rinneadh próisis inmheánacha a chuíchóiriú agus forbraíodh tionscnaimh chun cur le feabhas a chur ar fhrámaí ama chun iarratais a phróiseáil. Sannadh foireann phróiseála bhuan bhreise freisin chuig an Aonad um Cheadanna Fostaíochta chun a chinntiú go bhféadfadh cumas próiseála freastal ar an éileamh ar sheirbhísí ceadanna fostaíochta.

Le linn 2023, fuarthas 38,469 iarratas ar chead fostaíochta i rith na bliana (méadú 8% ar 2022). Díobh seo, eisíodh 30,981 ceadúnas. Ar fud na bpríomhchineálacha ceadanna, eisíodh 15,671 Cead Fostaíochta Scileanna Criticiúla agus 12,905 Cead Fostaíochta Ginearálta. Ina theannta sin, eisíodh 956 Cead Aistrithe In-Chuideachta in 2023.

Rochtain ar Airgeadas.

AAr fud an AE, féadfaidh FBManna agus micrifhiontair deacrachtaí a bheith acu maidir le rochtain a fháil ar chreidmheas margaidh. Mar fhreagra ar dheacrachtaí i margadh na hÉireann tá an Roinn ag leanúint ar aghaidh ag forbairt agus ag bainistiú scéimeanna chun cabhrú le fiontair bheaga agus mheánmhéide agus micrea-fhiontair rochtain a fháil ar iasachtaí ar rátaí inacmhainne agus ar théarmaí agus coinníollacha fabhracha.

Tar éis achtú an *Achta um Ráthaíocht Creidmheasa (Leasú) 2022* i mí na Nollag 2022, sheol an Roinn Scéim Ráthaíochta Creidmheasa na hÚcráine i mí Eanáir 2023. Forbraíodh an Scéim chun cabhrú le gnólachtaí a raibh tionchar ag méaduithe costais ag éirí as an gcogadh san Úcráin orthu. Cuireann an Scéim €1.2 billiún ar fáil in iasachtaí do GBManna agus do Chaipitlithe Beaga chun críocha caipiteal oibre agus infheistíochta. Tá iasachtaí suas le €1 milliún ar fáil ó sholáthraithe airgeadais rannpháirteacha, lena n-áirítear bainc, soláthraithe neamhbhainc agus comhair chreidmheasa. Is í Corparáid Baincéireachta Straitéiseach na hÉireann (CBSC) a riarann an Scéim agus tá sí ar fáil go dtí an 31 Nollaig 2024. Faomhadh 2,318 iasacht ar an iomlán dar luach €218.3 milliún suas go dtí deireadh mhí na Nollag 2023.

Soláthraíonn an Iasacht Fáis agus Inbhuanaitheachta €500 milliún a seoladh i mí Mheán Fómhair 2023 iasachtaí níos fadtéarmaí do FBManna, lena n-áirítear feirmeoirí agus iascairí agus lárchaipitlithe beaga. Tá iasachtaí idir €25,000 agus €3 milliún, le téarmaí suas le 10 mbliana agus téarmaí agus coinníollacha tarraingteacha, ar fáil do FBManna incháilithe trí sholáthraithe airgeadais rannpháirteacha, le hiasachtaí suas le €500,000 ar fáil neamhurraithe. Díríonn an scéim ar íosmhéid de 30% den mhéid iasachtaithe chun críocha inbhuanaitheachta comhshaoil agus é mar aidhm aici FBManna a spreagadh chun bearta dearfacha a dhéanamh chun tacú leis an gclár oibre um athrú aeráide. Bainfidh iasachtaí chun críocha gníomhaíochta ar son na haeráide agus inbhuanaitheachta comhshaoil leas freisin as lascaine bhreise ar ráta úis. Beidh suas le 70 faoin gcéad d'iasachtú le haghaidh infheistíochtaí straitéiseacha d'fhonn táirgiúlacht agus iomaíochas a mhéadú, agus ar an gcaoi sin bonn taca a chur faoi inbhuanaitheacht agus fás gnó amach anseo. Feidhmeoidh an Scéim Iasachta Fáis agus Inbhuanaitheachta go dtí an 30 Meitheamh 2026 nó go dtí go mbeidh an scéim go hiomlán lán (cibé acu is luaithe).
.

Micreamhaoiniú Éireann.

I mí an Mheithimh 2023, d'fhormheas an Rialtas dréachtú reachtaíochta a aistreoidh úinéireacht Mhicrea-airgeadais Éireann chuig an Aire Fiontar, Trádála agus Fostaíochta. Críochnaíodh grinnscrúdú réamhreachtach an 20 Meán Fómhair 2023. Is bloc tógála tábhachtach é seo i mbonneagar tacaíochta an Stáit do mhicrifhiontair inmharthana nach mbeadh rochtain acu murach sin ar mhaoiniú iasachta ón margadh. Ag deireadh Mheán Fómhair 2023, tá Micreamhaoiniú Éireann i mbun gnó le breis agus 10 mbliana. Le linn na tréimhse seo, tá €82m d'iasachtaí ceadaithe aige agus thacaigh sé le 4,979 micrifhiontar agus 10,339 glanphost. Deonaíodh 78% d'iasachtaí d'fhiontair lasmuigh de Bhaile Átha Cliath.

I mí Dheireadh Fómhair 2023 sheol Micreamhaoiniú Éireann iasachtaí do mhicrifhiontair a raibh tionchar ag na himeachtaí aimsire foircneacha le déanaí orthu. Tá an scéim seo ar fáil mar iasachtaí ar chostas íseal do ghnóthais bheaga nach féidir leo maoiniú iasachta a fháil ó iasachtóirí eile. Áirítear le roghanna iasachta iasachtaí sreafa airgid suas le €25,000, ag ráta seasta úis de 5.5% APR le suas le 6 mhí moratóir aisíocaíochta iomlán. Is féidir iasachtaí a úsáid chun críocha gnó ginearálta lena n-áirítear athstocáil agus costais ghnó eile. Tá iasachtaí le haghaidh caiteachais chaipitiúil ar fáil freisin a d'fhéadfadh athchóiriú áitribh nó athsholáthar trealaimh a mhaoiniú.

Clár Ciste Síl Nuála na hÉireann.

Is ciste de €90 milliún é Clár Sílchiste Nuálaíochta na hÉireann, comhdhéanta d'infheistíocht €30m ón Roinn, trí Fhiontraíocht Éireann, a bhfuil infheistíocht €30m ón EIF mar aon leis, agus comh-infheistíocht de €30m mar aon le comh-infheistíocht ó ISIF. Mar chiste cistí, infheisteoidh an clár i sainbhainisteoirí cistí eile a dhíreoidh ar chuideachtaí nuálaíocha ardfháis bunaithe ar mhaoin intleachtúil shuaiteach, atá

ag céimeanna tosaigh an mhaoinithe sheachtraigh le haghaidh earnálacha nuálacha, ardfhás agus inscálaithe.

In 2023, fógraíodh dhá leithdháileadh maoinithe faoin gclár seo do WakeUp Capital (€35m) agus Resolve Ventures (€20m). Díreofar infheistíochtaí ó na cistí seo ar na hearnálacha nuálacha, ardfhás, inscálaithe lena n-áirítear Eolaíochtaí Beatha, Cúram Sláinte agus Cógaisíocht, Bia agus Agritech, Teicneolaíocht agus Digitiú agus Aeráid agus Inbhuanaitheacht.

Leanfaidh an clár ag díriú ar thacú le príomhthosaíochtaí amhail fiontraithe baineanna, forbairt réigiúnach, agus inbhuanaitheacht. Táthar ag súil go bhfógrófar an tríú leithdháileadh maoinithe agus an leithdháileadh deiridh in 2024.

Caipiteal Síl agus Fiontair.

Tá caipiteal riosca (i.e. cothromas) ag teastáil ó fhiontair nuálaíocha chun a bhfás a mhaoiniú. Tá fás suntasach tagtha ar an margadh infheistíochta cothromais phríobháidigh le deich mbliana anuas, ach tá codanna den mhargadh a bhfuil gá acu le hidirghabháil go fóill, go príomha síol/tionscnamh agus scála suas. Is imreoir suntasach é an Rialtas, trí Fhiontraíocht Éireann agus Ciste Infheistíochta Straitéisí na hÉireann, ag gach céim den timthriall infheistíochta (go háirithe ag an gcéim síl/tionscanta tríd an scéim Síolchaipitil agus Fiontair agus an Ciste Síl Nuála).

Ó 1994 i leith, tá níos mó ná €700m geallta ag Fiontraíocht Éireann don tionscal caipitil fiontair in Éirinn. Chuir an maoiniú seo caipiteal riosca riachtanach ar fáil do ghnólachtaí nuathionscanta Éireannacha, bhí sé ina bhunchloch do chistí luathchéime agus mheall sé leibhéil shuntasacha de chaipiteal príobháideach intíre agus idirnáisiúnta isteach in éiceachóras maoinithe na hÉireann. Tagann deireadh le timthriall reatha na scéime SVC an 31 Nollaig 2024. Tá soláthróir neamhspleách taighde coimisiúnaithe ag an Roinn chun athbhreithniú seachtrach a dhéanamh ar chláir agus ar thionscnaimh airgeadais cothromais an Stáit, lena n-áirítear an clár SVC, chun eolas a thabhairt do bheartas amach anseo sa réimse seo. Foilseofar an t-athbhreithniú seo in 2024.

Airgeadas le hAghaidh Scálaithe.

Aithníonn an Rialtas go mbíonn de thoradh ar dhúshláin maidir le rochtain a fháil ar airgeadas chun gnóthaí ardchaighdeáin a lorgaíonn infheistíocht ó lasmuigh d'Éirinn agus den Aontas Eorpach, rud a fhágann go bhfuil baol méadaithe ann go n-athlonnóidh fiontair, teicneolaíochtaí, eolas agus poist eisceachtúla in áiteanna eile. Chun aghaidh a thabhairt ar na srianta ar rochtain ar airgeadas, ar féidir leo srian a chur ar chumas gnólachtaí scála agus fás a dhéanamh, bhunaigh an Roinn Grúpa Oibre um Airgeadas le haghaidh Scálú in 2022. Foilsíodh tuarascáil in 2024 ina moltar beartais don todhchaí atá dírithe ar ghníomhaíocht mhéadaithe in éiceachóras cothromais na hÉireann a mhéadú trí rochtain ar airgeadas cuí a fheabhsú.

Taighde, Forbairt agus Nuálaíocht .

Tiomáineann T agus F agus nuálaíocht iomaíochas, fás eacnamaíoch agus cruthú fostaíochta cuireann Fiontraíocht Éireann raon clár ar fáil d'fhiontar ó thionscadail nuálaíochta gearrthéarmacha agus measartha beag, go díreach chun rannpháirtíocht níos doimhne a thógáil trí thionscadail chomhoibríocha ilbhliantúla ar scála mór. San áireamh tá cláir chun T agus F i gcuideachtaí faoi úinéireacht Éireannach a thiomáint agus cláir chun tacú le taighde acadúil a aistriú go táirgí, próisis agus seirbhísí nua de réir tionscail.

Maoiníonn an Roinn an Clár Taighde, Forbartha agus Nuálaíochta Fiontraíocht Éireann (RD&I) a sholáthraíonn tacaíochtaí taighde, forbartha agus nuálaíochta díreacha agus indíreacha do chuideachtaí dúchasacha chomh maith le tráchtálú taighde atá maoinithe ag an Stát. Cuidíonn tacaíochtaí maoinithe RD&I Fhiontraíocht Éireann do ghnólachtaí Éireannacha le cuideachtaí a bheith iomaíoch i gcónaí agus a ndíolacháin agus a bhfostaíocht a fhás. In 2023, leithdháileadh maoiniú caipitil € 152 milliún ar an gclár.

Mol Nuálaíochta Sláinte na hÉireann.

Is comhthionscnamh de chuid na Roinne seo agus na Roinne Sláinte é Mol Nuálaíochta Sláinte Éireann (HIHI). Is comhoibriú é an Mol idir an tseirbhís sláinte agus an earnáil fiontraíochta as a dtiocfaidh forbairt agus tráchtálú teicneolaíochtaí, táirgí agus seirbhísí cúram sláinte nua. Leanfaidh HIHI, trína phlean gnó 2021 -2026, lena thacaíocht chriticiúil do chuideachtaí Éireannacha a bhfuil réitigh nuálacha cúraim sláinte acu, a bhaineann tairbhe as rochtain fhoirmiúil ar líonra agus ar bhonneagar FSS. In 2023 sheol HIHI an chéad Ghlao FemTech in Éirinn a bhí ag lorg tograí tionscadail le haghaidh nuálaíochtaí a bhféadfadh tionchar dearfach a bheith acu ar chúram sláinte na mban.

EUREKA.

Is é EUREKA an líonra poiblí is mó ar domhan le haghaidh comhoibriú idirnáisiúnta i RD agus I. Tá sé oscailte do FBManna, do chuideachtaí móra, d'ollscoileanna, agus d'eagraíochtaí déanta taighde agus cuireann sé deiseanna ar fáil chun saineolas a chomhcheangal, eolas a mhalartú agus acmhainní a fheabhsú. Tríd an Roinn, leanann Éire ar aghaidh lena ballraíocht in Eureka a thairgeann rochtain thapa do chomhpháirtithe tionscadail ar scileanna agus ar shaineolas ar fud na hEorpa agus ar scéimeanna maoinithe náisiúnta poiblí agus príobháideacha. In 2023 bhí maoiniú rannpháirtíocht na hÉireann i dtionscadail EUREKA díreach faoi bhun € 423,000 agus maoiníodh naoi dtionscadal nua EUREKA in 2023.

Sprioc Straitéiseach 2:

An t-aistriú glas agus digiteach a chur chun cinn chun iomaíochas agus inbhuanaitheacht fiontar atá bunaithe in Éirinn a chinntiú.

Comhthéacs.

Tá freagracht ar an Aire Fiontar, Trádála agus Fostaíochta faoin *Acht um Ghníomhú ar son na hAeráide agus um Fhorbairt Ísealcharbóin (Leasú) 2021* as astaíochtaí ar an láthair ón tionscal (déantúsaíocht, lena n-áirítear stroighin agus alúmana) a laghdú 20% faoi 2025 agus 35% faoi 2030, agus ní mór astaíochtaí ó théamh foirgneamh neamhchónaithe (astaíochtaí comhshaoil tógtha ar an láthair) a laghdú 20% faoi 2025 agus 45% faoi 2030. Is ionann astaíochtaí ón tionscal déantúsaíochta in Éirinn agus thart ar 10% d'astaíochtaí náisiúnta Gáis Cheaptha Teasa (GCT).

Is é Plean Gníomhaíochta Aeráide 2024 an tríú nuashonrú bliantúil ar Phlean Gníomhaíochta Aeráide na hÉireann. Tá an Roinn ag obair ar raon gníomhartha laghdaithe tionscail faoin bPlean, lena n-áirítear tríd an Tascfhórsa Timpeallachta Teasa agus Tógtha. In 2023 lean an Roinn ar aghaidh ag obair chun a chinntiú go ndéantar gach gnólacht in Éirinn a ghníomhachtú agus a bheith rannpháirteach san aistriú glas agus sa chlár oibre inbhuanaitheachta níos leithne. Beidh sé seo ina ghné ríthábhachtach chun a chinntiú go bhfanfaidh geilleagar na hÉireann iomaíoch, athléimneachta agus inbhuanaithe agus muid ag dul chun cinn i dtreo ár sprice a bheith neodrach faoi 2050.

Maoiniú don Aistriú Glas.

An Ciste um Aistriú Glas.

Tá an Ciste um Aistriú Glas mar chuid de Phlean Téarnaimh agus Athléimneachta Náisiúnta na hÉireann (NRRP). Tá an buiséad iomlán de € 55m don chiste roinnte ina dhá shruth, an Ciste Infheistíochta um Laghdú Astaíochtaí Fiontair (€ 30m) agus an Ciste um Pleanáil Aeráide do Ghnó (€ 25m) a mhairfidh araon ó 2022 go dtí 2026.

Tá raon tacaíochtaí sa Chiste chun cabhrú le gnólachtaí an t-aistriú glas a dhéanamh lena n-áirítear dearbháin, tacaíocht chaipitil agus deontais chun iniúchadh a dhéanamh ar fhorbairt táirgí, seirbhísí nó próiseas nua nó feabhsaithe i réimsí na hinbhuanaitheachta agus an dícharbónaithe. In 2023, ceadaíodh maoiniú € 7.9 milliún faoin gCiste um Aistriú Glas ar fud 206 tionscadal, rud a fhágann go bhfuil an caiteachas ceadaithe iomlán go € 9.7 milliún thar 293 tionscadal ó seoladh an ciste i mí an Mheithimh 2022. Ceadaíodh thart ar € 2.1 milliún faoin gCiste Pleanála Aeráide do Ghnó (CPFB) thar 246 tionscadal, agus ceadaíodh thart ar € 7.6 milliún faoin gCiste Infheistíochta um Laghdú Astaíochtaí Fiontair (EERIF) thar 47 tionscadal.

An Ciste Nuálaíochta um Theicneolaíochtaí Suaiteacha.

Bhunaigh an Rialtas an Ciste Nuálaíochta Teicneolaíochtaí Suaiteacha (DTIF) in 2018 mar cheann de cheithre Chiste an Phlean Forbartha Náisiúnta (NDP) 2018-2027 faoi Thionscadal Éireann 2040. Is ciste € 500 milliún atá dírithe ar fhiontair é DTIF a spreagann comhoibriú idir FBManna, cuideachtaí ilnáisiúnta, agus institiúidí taighde na hÉireann. Tá sé dírithe ar chomhoibriú agus nuálaíocht a spreagadh i bhforbairt agus in úsáid teicneolaíochtaí suaiteacha, ar bhonn tráchtála, atá dírithe ar dhul i ngleic le dúshláin náisiúnta agus dhomhanda.

Tá an Ciste oscailte do thionscadail a fhéachann le margaí a athrú, athrú a dhéanamh ar an mbealach a bhfeidhmíonn gnó nó a bhfuil táirgí nua i gceist leo nó teacht chun cinn samhlacha nua gnó. Is í an Roinn a bhainistíonn an Ciste agus is í Fiontraíocht Éireann a riarann é.

In 2023, leithdháileadh os cionn € 76 milliún de mhaoiniú ar 17 n-iarratas rathúla, ina raibh 68 comhpháirtí tionscadail faoi Ghlaonna 4, 5 agus 6. Go dtí seo, leithdháileadh € 371 milliún ar 104 tionscadal lena mbaineann comhpháirtíochtaí comhoibríocha (ina bhfuil 393 eagraíocht) idir an tionscal, go háirithe FBManna, agus comhlachtaí taighde poiblí maidir le taighde tionsclaíoch a chur i bhfeidhm i réimsí amhail sláinte, gníomhú

ar son na haeráide, bia, TFC agus déantúsaíocht. Tá rannpháirtíocht FBManna éigeantach do thionscadal a bheith incháilithe do mhaoiniú. Cé nach riachtanas é faoin gCiste, tá beagnach 56% de chomhpháirtithe an tionscadail lonnaithe in 18 gcontae lasmuigh de Bhaile Átha Cliath. Seoladh seachtú glao DTIF go luath in 2024.

Suíomhanna Comhpháirtithe Tionscadail - Glaonna CNTS 1-6

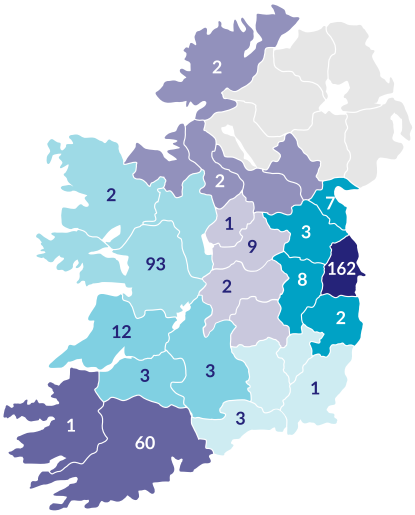

- 4 Teorainn
- 162 Áth Cliath
- 20 Lár-Oirthear
- 18 an Mheán-Iarthair
- 12 Lár na Tíre
- 4 Oir-Dheisceart
- 61 Iardheisceart
- 95 Thiar

FDI Inbhuanaithe.

Cuimsíonn straitéis 2021 -2024 ÚFT Éireann fócas ar fhás inbhuanaithe i ngach cineál, lena n-áirítear cleachtais ghnó atá freagrach agus inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de a chur chun cinn i measc bhonn cliant na Gníomhaireachta. Tá cúinsí inbhuanaitheachta, lena n-áirítear cur chuige ar leibhéal corparáideach cuideachta i leith an chomhshaoil agus cibé an bhfuil plean gníomhaíochta ar son na haeráide ag cliant dá shuíomh Éireannach, mar chuid de phróiseas díchill chuí an IDA maidir le tionscadail infheistíochta a mheas lena gceadú.

Tá an fócas ar dhícharbónú sa Pháipéar Bán ar Fhiontraíocht ag teacht le cuspóirí cholún inbhuanaitheachta straitéis 2021 -24 GFT. Mar atá leagtha amach sa Pháipéar Bán, ionchorpróidh GFT laghdú carbóin mar bhreithniú i meastóireachtaí tionscadail in éineacht le tosca amhail fostaíocht agus breisluach. Ina theannta sin, éilíonn gach tacaíocht chomhshaoil measúnú ar an togra tionscadail agus ar a thionchar réamh-mheasta ar an gcomhshaol, ar an gcéad dul síos, agus ina dhiaidh sin is coinníoll de gach deontas é go gcuirtear an infheistíocht chaipitil bheartaithe i gcrích agus go ndéantar í a choimisiúnú i gcomhréir leis an togra tionscadail.

In 2023, LEAN GFT Éireann ar aghaidh ag seachadadh roinnt scéimeanna chun tacú le cuideachtaí i réimsí an dícharbónaithe agus i ndáil le costais fuinnimh. Éascaíodh na bearta sin faoin gCiste Náisiúnta Téarnaimh agus Athléimneachta agus faoi Chreat Sealadach Géarchéime Státchabhrach an Choimisiúin Eorpaigh.
Leanann an Ghníomhaireacht uirthi ag obair leis an mbonn cliant atá aici cheana maidir lena dturais dícharbónaithe agus dhigitithe agus tionscadail nua á lorg aici chomh maith le hinfheistíochtaí ón dara nó ón tríú glúin ag cliaint atá ann cheana in earnálacha éagsúla. Oibríonn ÚFT Éireann le cliantchuideachtaí chun tacú lena dtiomáint ar mhaithe le hiomaíochas de réir mar a bhogann siad tríd an dá aistriú. In 2023, cheadaigh GFT Éireann 25 thionscadal inbhuanaitheachta a bhí dírithe ar laghdú carbóin agus ar Gheilleagar Glas na hÉireann a thógáil. Ina theannta sin, THACAIGH ÚFT le cliaint maidir le teicneolaíochtaí nua-aoiseacha a fhorbairt agus a ghlacadh. Gheall cliaint ÚFT os cionn € 1.4 billiún ar thionscadail taighde agus nuálaíochta le linn na bliana.

Thacaigh ÚFT le Digital Manufacturing Ireland, an eagraíocht náisiúnta faoi stiúir an tionscail a chuireann ar chumas monaróirí atá bunaithe in Éirinn rochtain a fháil ar theicneolaíochtaí digiteacha nua, iad a ghlacadh agus dlús a chur leo, ar a dturais dícharbónaithe agus dhigitithe. Mhaoinigh ÚFT Éireann freisin an Institiúid Náisiúnta um Thaighde agus Oiliúint Bhithphróiseála, ionad barr feabhais na hÉireann atá aitheanta ar fud an domhain le haghaidh oiliúna agus taighde sa bhithphróiseáil, le leathnú suntasach ar an tsaoráid a cuireadh ar fáil in 2023

Deontas Éifeachtúlachta Fuinnimh.

Tá na hOifigí Fiontair Áitiúla (LEO) rannpháirteach go gníomhach i dtacú leis an aistriú glas trí shraith tacaíochtaí iomaíochais agus táirgiúlachta do ghnólachtaí beaga. Sheol an tAire Coveney Deontas Éifeachtúlachta Fuinnimh LEO i mí na Bealtaine. Tacaíonn sé leis an infheistíocht i dteicneolaíochtaí agus i dtrealamh a shainaithnítear trí shannadh comhairleachta glas, arb é is aidhm dó tionchar na bhfiontar ar an gcomhshaol a laghdú, agus ar an gcaoi sin cur le haclaíocht agus le hathléimneacht na ngnólachtaí sin. Cuireann an deontas 50% de chostais an tionscadail ar fáil, suas le huasmhéid €5,000.

Ní mór do ghnólachtaí clár Glas don Ghnó saor in aisce a chur i gcrích ó na LEOanna mar chéad chéim chun an EEG a fháil. Tríd an gclár sin, cuirtear comhairle agus tacaíocht theicniúil ar

fáil maidir le héifeachtúlacht acmhainní, conas tuiscint níos fearr a fháil ar a lorg carbóin agus conas córas bainistíochta comhshaoil a chur i bhfeidhm chun costais a laghdú agus astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú. Is féidir gníomhaíochtaí a shainaithnítear sa chéad chéim seo a chur i bhfeidhm ansin trí mhaoiniú EEG.

Idir Bealtaine agus deireadh mhí na Nollag 2023, ceadaíodh 35 cliant don Deontas Éifeachtúlachta Fuinnimh, ar shuim € 137,423. Bhí os cionn 550 ceadú ann do Green for Business in 2023, rud a léirigh píblíne láidir gnólachtaí ar féidir leo leas a bhaint as an Deontas Éifeachtúlachta Fuinnimh in 2024

Timpeallacht Thógtha Tráchtála.

Leagtar amach sa Phlean Gníomhaithe ar son na hAeráide ár leibhéal uaillmhéine chun an timpeallacht thógtha tráchtála a dhícharbónú. Is iad na cuspóirí don timpeallacht thógtha tráchtála, lena n-áirítear an earnáil phoiblí, Uasteorainn Astaíochtaí Earnála 7 MtCO2eq. do 2021 -2025 agus 5 MtCO2eq. do 2026 -2030.

Phléigh an Grúpa Oibre um an Treochlár don Timpeallacht Thógtha Tráchtála roinnt saincheisteanna lena n-áirítear an Treoir maidir le Feidhmíocht Fuinnimh i bhFoirgnimh (EPBD), an Treoir maidir le hÉifeachtúlacht Fuinnimh (EED), infhaighteacht sonraí ábhartha, na heilimintí atá le cur san áireamh sa treochlár, agus a gcur chuige maidir le rannpháirtíocht le páirtithe leasmhara.

Reáchtáil an Roinn roinnt rannpháirtíochtaí i rith 2023 le heagraíochtaí ionadaíocha gnó agus leis an tionscal a dhéanann ionadaíocht ar na hearnálacha arda laghdaithe (fáilteachas, miondíol, úsáideoirí oifige) maidir le dícharbónú na timpeallachta tógtha tráchtála. Beidh a leithéid de ghealltanais mar bhonn eolais ag ullmhú an Treochláir Timpeallachta Tógtha Tráchtála chun teas a dhícharbónú laistigh dár bhfoirgnimh thráchtála. Leagfar amach sa Treochlár na príomh-idirghabhálacha beartais reatha agus nua chun na cuspóirí atá leagtha amach a bhaint amach chun an leibhéal spriocdhírithe laghdaithe ó fhoirgnimh tráchtála a bhaint amach.

Sainordú Stroighne agus Soláthair Phoiblí Choincréite .

Tá an earnáil déantúsaíochta stroighne an - chomhchruinnithe, cé go bhfuil an t-éileamh ar stroighin ón earnáil tógála in Éirinn ilroinnte den chuid is mó – rud a fhágann go bhfuil sé deacair éabhlóid faoi thionchar an éilimh a dhéanamh. Is rannpháirtí suntasach sa mhargadh é an Stát thar a ghníomhaíochtaí go léir agus is dócha gurb é an t-aon eintiteas taobh an éilimh é ar féidir leis aistriú i dtreo táirgí stroighne ísealcharbóin a chur in iúl agus a thiomáint go héifeachtach.

Comhordaíonn Grúpa Oibre um Dhícharbónú na hEarnála Stroighne agus Tógála na príomhchomhlachtaí Stáit a bhfuil ról acu thar raon réimsí beartais idirnasctha, le sainordú chun bearta uaillmhianacha a chur chun cinn atá comhsheasmhach leis an leibhéal dícharbónaithe a shainaithnítear in earnálacha na stroighne, na coincréite agus na tógála i bPleananna Gníomhaithe ar son na hAeráide i ndiaidh a chéile. In 2023 d'éirigh leis an Roinn sainseirbhísí a fháil chun tacú le critéar soláthair a fhorbairt chun carbón corpraithe sa stroighin nó sa choincréit a fhaigheann comhlachtaí poiblí i dtionscadail tógála a laghdú. Reáchtáladh comhairliúcháin fhairsinge le príomhpháirtithe leasmhara lena n-áirítear caighdeáin agus comhlachtaí rialála, comhlachtaí soláthair agus soláthraithe coincréite agus stroighne. Foilsíodh an tuarascáil in 2024

Sraith Straitéisí Aeráide le hAghaidh Gnó.

Is áireamhán carbóin agus gineadóir plean gníomhaíochta aeráide iad Sraith Uirlisí Aeráide le haghaidh Gnó atá dírithe ar FBManna ar mian leo a n-astaíochtaí carbóin a laghdú.

D'fhorbair an Roinn an fhoireann uirlisí i gcomhar leis an Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide agus seoladh í i mí na Nollag 2021. Ó seoladh é, gineadh os cionn 12,400 plean gníomhaíochta ar son na haeráide atá saincheaptha do ghnólachtaí. Le linn 2023, lean an Roinn uirthi ag cur an Fhoireann Uirlisí Aeráide le haghaidh Gnó chun cinn trí na nithe seo a leanas:

- freastal ar phríomhimeachtaí, amhail comhdhálacha Gnó Níos Fearr a Thógáil agus Cruinniú Mullaigh Náisiúnta na Moil.
- bheith i gcomhpháirtíocht le hOllscoil Teicneolaíochta na Mumhan chun oiliúint a chur ar fáil do bhainisteoirí braisle agus chun an Fhoireann Uirlisí a chur i láthair mar shampla de thionscadal Aistrithe Ghlais agus Dhigitigh ag ócáid de chuid Interreg Europe.
- oibriú le Fáilte Éireann chun cur le teacht na Foirne Uirlisí san earnáil fóillíochta agus fáilteachais.
- a chinntiú go gcuireann ár ngníomhaireachtaí a mbaill in iúl don Fhoireann Uirlisí Aeráide mar an pointe tosaigh is fearr do ghníomhú ar son na haeráide.

Bailiúchán Iarfheistithe.

I mí an Mheithimh 2023 sheol na hAirí Coveney agus Richmond bailiúchán nua moltaí caighdeán a chuir an tÚdarás um Chaighdeáin Náisiúnta na hÉireann (NSAI) le chéile chun iarrachtaí na ngairmithe san earnáil a threorú chun uasghrádú foirgneamh ardchaighdeáin, inbhuanaithe agus éifeachtúil a sholáthar. Cuimsíonn an bailiúchán treoirlínte soiléire maidir le córais teaschaidéil, micrea-ghineadóirí fótavoltacha gréine, gnáthchórais téimh agus córais theirmeacha gréine, agus iad á suiteáil sa bhaile.

Samhail Breithmheasa Aeráide.

Le linn 2023, lean an Roinn uirthi ag forbairt Samhail Breithmheasa Aeráide, mar a moladh sa Pháipéar Bán ar Fhiontraíocht. Cuireann an tsamhail

costas na n-astaíochtaí carbóin san áireamh i bpróisis cinnteoireachta deontais na nGníomhaireachtaí Fiontair agus cuimsíonn sí scáthphraghas nua an charbóin a foilsíodh i R4 2023. Cuireadh tús le cur chun feidhme na samhla deiridh in 2024.

Straitéis Náisiúnta Tionsclaíochta Gaoithe Amach ón gCósta.

Cuimsíonn Clár Fuinnimh Eischósta na hÉireann sprioc chun 5GW d'Fhuinneamh Gaoithe amach ón gCósta (FGC) a sheachadadh faoi 2030 agus 2 Gigeavata (GW) eile atá faoi CHOMAOIN ag Snámh a bheith á bhforbairt faoi 2030. Ardaíonn an sprioc iomlán maidir le dliteanas FGC go 37GW ar a laghad faoi 2050. Tá sé seo mar chuid de sprioc an Rialtais 80% den leictreachas ó fhoinsí in-athnuaite a sholáthar faoi 2030.

I mí na Bealtaine 2023 cheadaigh an Rialtas forbairt Straitéise Náisiúnta Tionsclaíochta Gaoithe amach ón gCósta, arb é a cuspóir uileghabhálach a chinntiú go n-uasmhéadaíonn Éire na tairbhí eacnamaíocha a bhaineann le spriocanna an Rialtais chun 37 GW de ghaoth amach ón gcósta a sheachadadh faoi 2050. Thug an Roinn faoi chomhairliúchán fairsing ar fud an Rialtais agus leis an tionscal in 2023 chun bonn eolais a chur faoi fhorbairt na Straitéise. Tá an Straitéis atriallach agus, le himeacht ama, scrúdóidh sí freisin deiseanna forbartha tionsclaíocha a eascraíonn as an acmhainneacht chun giniúint agus éileamh fuinnimh a chomhlonnú, chomh maith le bearta chun forbairt réigiúnach chothromaithe a chinntiú ó ghaoth amach ón gcósta agus, ag obair leis na gníomhaireachtaí fiontraíochta chun tionscnaimh nua a iniúchadh amhail an acmhainneacht chun Páirceanna Tionsclaíocha Fuinnimh Ghlais scála a fhorbairt. Ghlac an Roinn páirt i roinnt meithleacha tras-Rialtais in 2023 chun úsáidí deiridh amach anseo d'fhuinneamh gaoithe amach ón gcósta a chur chun cinn chun luach a chur leis an acmhainn in - athnuaite seo, agus leanfaidh an obair seo ar aghaidh in 2024.

Foilsíodh an Straitéis Náisiúnta Thionsclaíoch um Ghaoth amach ón gCósta i Ráithe 1 2024 agus comhlánaíonn sí an tsraith beartas rialtais atá le teacht faoi stiúir na Roinne Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide tríd an Tascfhórsa um Sheachadadh Gaoithe amach ón gCósta.

Slándála Fuinnimh.

Tá cogadh na Rúise san Úcráin tar éis leochaileachtaí a nochtadh freisin i soláthar fuinnimh na hEorpa a chuireann géarghá breise i láthair d'Éirinn chun aistriú go tapa ó bhreoslaí iontaise allmhairithe agus chun dlús a chur le saothrú fuinnimh dhúchasaigh, in - athnuaite. Tá slándáil an tsoláthair fuinnimh ríthábhachtach do tharraingteacht na hÉireann mar áit le haghaidh infheistíochta fiontraíochta, cruthú post agus áit le gnó a dhéanamh.

Chuir an Roinn le straitéis chéadchineáil an Rialtais maidir le slándáil fuinnimh na hÉireann a foilsíodh i mí na Samhna 2023. Leagtar amach sa tuarascáil Slándáil Fuinnimh in Éirinn go dtí 2030 straitéis nua chun slándáil fuinnimh a chinntiú in Éirinn don deich mbliana seo, agus aistriú inbhuanaithe chuig córas fuinnimh atá neodrach ó thaobh carbóin de faoi 2050 a chinntiú. Soláthraíonn 28 gníomh na tuarascála treochlár chun tírdhreach fuinnimh inbhuanaithe, inacmhainne agus slán a chinntiú a chothromaíonn riosca fuinnimh agus athléimneacht i gcoinne ár ngealltanas ceangailteach Eorpach agus baile fuinnimh agus aeráide. Leanfaidh an Roinn uirthi ag cur le beartas slándála fuinnimh in 2024 agus ag dul i dteagmháil le ranna ábhartha, comhlachtaí stáit agus tionscal níos leithne maidir le saincheisteanna slándála fuinnimh.

Claochlú Digiteach agus Nuálaíocht Dhigiteach a Chur Chun Cinn.

Tacú leis an Aistriú Digiteach i bhFiontar na hÉireann.

Faoin Innéacs um Gheilleagar Digiteach agus Sochaí Dhigiteach an AE, tá seasamh ceannasach ag Éirinn ar roinnt táscairí fiontraíochta, scileanna, nascachta agus seirbhísí poiblí. Taispeánann an tInnéacs go bhfuil bunscileanna digiteacha ar a laghad ag 70% de dhaoine fásta in Éirinn, i bhfad os cionn mheán an AE (54%) agus gar do sprioc 2030 an AE de 80%. Ina theannta sin, léiríonn 85% de FBManna na hÉireann leibhéal bunúsach déine digití ar a laghad. Tá sé seo i bhfad níos airde ná meán an AE de 69% agus an - ghar do sprioc 2030 de níos mó ná 90%. Leagtar béim san innéacs freisin ar réimsí ina bhféadfaí dlús a chur leis an dul chun cinn, lena n-áirítear leibhéil níos airde de ghlacadh fiontraíochta IS, mórshonraí agus néal a thiomáint, leanúint de bheith ag freastal ar an éileamh ar scileanna digiteacha, agus rochtain ag saoránaigh ar thaifid Sláinte Digití.

Faoin Straitéis Náisiúnta Dhigiteach, tá an Rialtas tiomanta d'athrú céim ar chéim a chur chun cinn i ndigitiú na fiontraíochta ar fud na hÉireann. Cuideoidh méadú ar úsáid teicneolaíochtaí digiteacha ag gnólachtaí linn athléimneacht ár mbonn fiontair a thógáil agus ár ngeilleagar a chosaint don todhchaí do na blianta amach romhainn. Leagtar amach sa straitéis spriocanna sonracha maidir le digitiú fiontar, lena n-áirítear glacadh fiontar 75% den néal, de na mórshonraí agus den intleacht shaorga a bhaint amach faoi 2030; ag cinntiú go mbeidh leibhéal bunúsach déine digití bainte amach ag 90% dár FBManna faoi 2030 ar a laghad; agus a áirithiú go ndéanfar ar a laghad 35% de mhaoiniú Stáit do ghnólachtaí nuathionscanta agus do ghnólachtaí luathchéime a infheistiú

i ngnólachtaí digiteacha nuálacha ó 2022 ar aghaidh. Leagtar síos ann freisin sprioc 800 gnólacht ar a laghad a fhaigheann tacaíocht faoin gCiste um Aistriú Digiteach faoi 2026.

Tá an Roinn i gceannas ar chur i bhfeidhm Cholún Fiontair na Straitéise Náisiúnta Digití chun an t-éiceachóras digiteach is fearr a fhorbairt do FBManna, chun iomaíochas digiteach na hÉireann a mhéadú agus chun digitiú fiontar in Éirinn a spreagadh. Maidir leis seo comhordaíonn an Roinn obair an Fhóraim Chomhairligh Dhigitigh Fiontair (EDAF), atá faoi chathaoirleacht an Aire Calleary, agus soláthraíonn sí rúnaíocht don Fhóram sin. Bunaíodh an EDAF chun comhlacht dírithe a chur ar fáil don Rialtas chun go mbeidh sé in ann tuairimí agus peirspictíochtaí fiontar agus saineolaithe a chloisteáil chun glacadh teicneolaíochtaí digiteacha a éascú i measc na tionsclaíochta, lena n-áirítear néal, anailísíocht sonraí agus IS. Tugann sé le chéile ionadaithe ó fhiontair dhúchasacha, ó fhiontair ilnáisiúnta, agus ó shaineolaithe i dteicneolaíochtaí digiteacha agus iad a ghlacadh trí fhiontar le haghaidh idirphlé leis an Rialtas.

Straitéis Náisiúnta IS.

Mar a leagadh amach sa Pháipéar Bán ar Fhiontraíocht le déanaí, tá an claochlú digiteach i gcroílár ár mbeartais fiontraíochta – agus tá IS lárnach dó sin. Tá Éire tiomanta do chur chuige IS atá freagrach, eiticiúil agus iontaofa agus a chinntíonn timpeallacht rialachais agus rialála aclaí agus iomchuí don IS. Tá sé sin ina phríomhthosaíocht ag an Rialtas, mar go gcuirfidh sé an dúshraith ar fáil do mhuinín an phobail in IS agus do ghlacadh sábháilte IS ag gnólachtaí agus ag an tseirbhís phoiblí.

In 2023, lean an Roinn uirthi ag cur forghníomhú Straitéise Náisiúnta IS na chun cinn chun a chinntiú go bhfuil Éire in áit mhaith don luasghéarú tapa i dteicneolaíocht na hIntleachta Saorga, a lean ar aghaidh in 2023. Tá an Straitéis bunaithe ar thrí chroíphrionsabal: cur chuige duine-lárnach a ghlacadh maidir le cur i bhfeidhm IS; fanacht oscailte agus inoiriúnaithe do nuálaíochtaí nua; agus dea-rialachas a áirithiú chun muinín agus iontaoibh a chothú chun go mbeadh rath ar an nuálaíocht. Leagtar amach inti cur chuige uile-Rialtais chun a chinntiú go bhfuil na cumasóirí riachtanacha i bhfeidhm chun tacú le glacadh IS i bhfiontraíocht agus i seirbhísí poiblí. Áirítear ar na cumasóirí sin éiceachóras nuálaíochta tacúil, bonneagar slán sonraí agus nascachta, agus beartais chun a chinntiú go bhfuil ár lucht saothair ullmhaithe do thionchar IS.

Foilsíodh Tuarascáil ar Dhul Chun Cinn ar an Straitéis i mí Lúnasa 2023. Is colún tábhachtach den straitéis é muinín an phobail a chothú in IS, agus chuige sin thacaigh an Roinn le clár rannpháirtíochta poiblí leanúnach an Dr Patricia Scanlon, Ambasadóir IS na hÉireann, agus chuir sí bunú Comhairle Chomhairleach IS chun cinn chun bord sondála aclaí a sholáthar don rialtas ar shaincheisteanna a bhaineann le IS. Rinneadh dul chun cinn ar an obair ar IS sa tseirbhís phoiblí agus bunaíodh CeADAR mar Mhol Nuálaíochta Digití na hÉireann don IS, ag soláthar seirbhísí go háirithe do FBManna agus do chomhlachtaí na hearnála poiblí.

Ciste um Aistriú Digiteach.

Cuireann an Roinn trí Fhiontraíocht Éireann sraith tacaíochtaí ar fáil do ghnóthais incháilithe de réir mar a oibríonn siad chun digitiú a dhéanamh, lena n-áirítear tríd an gCiste um Aistriú Digiteach chun cabhrú le gnólachtaí treochlár straitéiseach a fhorbairt don aistriú digiteach agus chun tacú le cuideachtaí atá ag iarraidh infheistíocht a dhéanamh i gcur chun feidhme táirgíochta agus seirbhísí nua nó feabhsaithe go suntasach. Tá an ciste € 85 milliún seo ag tacú le claochlú digiteach fhiontar na hÉireann trí thacaíochtaí cuideachtaí díreacha agus trí thacaíocht airgeadais a sholáthar do Mhoil Nuálaíochta Digití Eorpacha (EDIHanna). Tairgeann FÉ tacaíocht dá chliaint freisin do chomhairleacht straitéiseach, ag iniúchadh nuálaíochta, taighde agus forbartha agus ag tógáil a gcuid margaíochta digití Tá íocaíochtaí € 2.04 milliún in 2022 agus € 0.46 milliún in 2023 feicthe ag an Dearbhán Digitithe. B'ionann íocaíochtaí faoin Scéim Acmhainneachta Margaíochta Digití ó 2019 -2023 agus € 4.59 milliún.

Ina theannta sin, tá sé mar aidhm ag an gCiste Nuálaíochta um Theicneolaíochtaí Suaiteacha (DTIF) comhoibriú agus nuálaíocht a spreagadh i bhforbairt agus in úsáid teicneolaíochtaí suaiteacha, ar bhonn tráchtála, atá dírithe ar dhul i ngleic le dúshláin náisiúnta agus dhomhanda.

Trádáil Ar Líne.

Cuireann an líonra de 31 Oifig Fiontair Áitiúil raon tacaíochtaí digitithe ar fáil do ghnólachtaí incháilithe, lena n-áirítear tríd an scéim Dearbháin Trádála Ar Líne, atá i bhfeidhm chun cabhrú le gnólachtaí a gcumas trádála ar líne a fhorbairt, agus Tús Digiteach, atá deartha chun cabhrú le hullmhú agus cur i bhfeidhm plean chun uirlisí agus teicnící digiteacha a ghlacadh. Féadfar Tús Digiteach a úsáid chun seirbhísí straitéiseacha, teicniúla agus/nó comhairleacha digiteacha a fháil ó sholáthraithe formheasta.

Tacaíonn an Scéim Miondíola Ar Líne le hathléimneacht na hearnála fiontar miondíola baile trí chumais díolacháin ar líne a fheabhsú chun táirgiúlacht a spreagadh agus iomaíochas a mhéadú agus ina dhiaidh sin gnólachtaí a mhéadú i margaí idirnáisiúnta. Ó 2018 i leith, ceadaíodh níos mó ná 850 tionscadal ar mhaoiniú € 30m trí sheacht mbabhta de ghlaonna iomaíocha. In 2023 thug an Roinn an seachtú glao (beirt phíolótaí san áireamh) ar an Scéim Miondíola Ar Líne. Seachadadh an scéim le buiséad iomlán

de € 2.3 milliún agus baineadh tairbhe as os cionn 80 cuideachta mhiondíola ar fud na hÉireann.

Moil Nuálaíochta Digití Eorpacha (MNDE/(EDIH).

Mar chuid den Chlár don Eoraip Dhigiteach, déanann an Coimisiún Eorpach agus Ballstáit an Aontais líonra de Mhoil Nuálaíochta Digití Eorpacha (EDIHanna) a chomhchistiú chun tacú le claochlú digiteach i FBManna agus in eagraíochtaí san earnáil phoiblí. Feidhmeoidh EDIHanna mar "ionaid ilfhreastail" a sholáthraíonn rochtain ar shaineolas teicniúil agus ar thurgnamh, chomh maith le seirbhísí nuálaíochta, agus an oiliúint agus an fhorbairt scileanna is gá chun claochlú digiteach rathúil a dhéanamh.

In 2023, bunaíodh ceithre EDIH in Éirinn atá beartaithe chun glacadh leathan na hIntleachta Saorga, Ríomhaireachta Ardfheidhmíochta, Cibearshlándála, Ardscileanna Digiteacha agus teicneolaíochtaí digiteacha eile de réir tionscail (go háirithe FBManna) a spreagadh. Tharraing EDIHanna na hÉireann síos € 7m sa tréimhse 2022 -2023.

Tionscail Chruthaitheacha Dhigiteacha.

Ag teacht le tiomantas i gClár an Rialtais in 2023 d'oibrigh an Roinn leis an Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán chun Treochlár um Thionscail Chruthaitheacha Dhigiteacha a fhorbairt. Tá sé beartaithe leis an Treochlár go soláthrófar an creat straitéiseach agus an cur chuige comhoibríoch is gá chun acmhainneacht na n-earnálacha spriocdhírithe nuálaíocht, fás athléimneach agus poist inbhuanaithe a spreagadh sa gheilleagar amach anseo a bhaint amach. Táthar ag súil go bhfoilseofar an Cód go luath in 2024.

Caighdeáin Dhigiteacha.

I mí Lúil, sheol na hAirí Richmond agus Calleary Treochlár um Chaighdeáin agus Dearbhú Intleachta saorga na hÉireann i gcomhpháirt lena chéile. Is príomh-inseachadta é an treochlár seo de Straitéis Náisiúnta IS na hÉireann chun Intleacht Shaorga a fhorbairt agus a úsáid ar mhaithe le sochaí na hÉireann agus leis an ngeilleagar. Agus é fréamhaithe go daingean chun tacú le cur chun feidhme Acht IS an AE in Éirinn, forbraíodh an treochlár tar éis próiseas rannpháirtíochta 'An Fhoireann is Fearr ar Chaighdeáin in IS'.

Mar chomóradh ar Mhí Chibearshlándála na hEorpa, sheol NSAI a fheachtas feasachta *Labhraímis faoi Shlándáil Faisnéise* agus sraith seimineár gréasáin i mí Dheireadh Fómhair. Dírithe ar eagraíochtaí na hearnála príobháidí agus na hearnála poiblí araon, chuir ÚCÉ buntáistí na gcóras bainistíochta slándála faisnéise chun cinn agus sheol sé físeáin mhínitheora dá scéim acmhainní saor in aisce agus deimhniúcháin.

Mar chuid de Phlean Straitéiseach NSAI 2022-2026 agus chun a ról ceannaireachta i ngníomhú ar son na haeráide agus inbhuaine a chomhlíonadh, bhunaigh NSAI dhá Ionad Barr Feabhais in 2023, a bhaineann le Gníomhú ar son na hAeráide agus Claochlú Digiteach. Is iad príomhchuspóirí na nIonad seo ná deiseanna comhoibritheacha a aithint agus a fhorbairt chun tacú le gnólachtaí ina ngníomhaíocht ar son na haeráide, ina n-inbhuanaitheacht, ina ngeilleagar ciorclach, agus ina dturais chomhshaoil, agus seirbhís agus gnó nua a fhorbairt.

Forbraíochtaí AE.

Gníomh um an Intleacht Shaorga.

Foilsíodh togra an Aontais le haghaidh Rialachán ar a dtugtar an "Gníomh um an Intleacht Shaorga" i mí Aibreáin 2021 agus leagtar amach ann rialacha comhchuibhithe maidir le córais intleachta saorga a fhorbairt, a chur ar an margadh agus a úsáid san Aontas.

Is é is aidhm don rialachán a áirithiú go gcosnófar cearta bunúsacha agus sábháilteacht úsáideoirí, chomh maith le muinín i bhforbairt agus i nglacadh na hintleachta saorga, agus ar an gcaoi sin infheistíocht agus nuálaíocht an Aontais a fheabhsú. Thángthas ar chur chuige ginearálta ag Comhairle an AE i mí na Nollag 2022 agus ag an bParlaimint i mí an Mheithimh 2023. Bhí an Roinn, i gcomhairle le príomhpháirtithe leasmhara, rannpháirteach go gníomhach sna caibidlíochtaí seo thar ceann na hÉireann. I mí na Nollag 2023, tháinig na comhreachtóirí ar chomhaontú polaitiúil sealadach maidir leis an Acht. Tiocfaidh an tAcht i bhfeidhm ó Bhealtaine 2024 agus cuirfear i bhfeidhm é de réir a chéile sna 36 mhí ina dhiaidh sin, agus beidh príomhghnéithe an rialacháin infheidhme laistigh de 24 mhí ó theacht i bhfeidhm.

An Treoir um Dhliteanas Intleachta Saorga.

D'fhoilsigh an Coimisiún Eorpach a thograí le haghaidh Treoir um Dhliteanas Intleachta Saorga (AILD) i mí Mheán Fómhair 2022. Is é cuspóir an togra feabhas a chur ar fheidhmiú an mhargaidh inmheánaigh trí rialacha aonfhoirmeacha a leagan síos maidir le gnéithe áirithe de dhliteanas sibhialta neamhchonarthach i leith damáiste a dhéantar le rannpháirtíocht na gcóras intleachta saorga. Cuireadh tús leis an gcaibidlíocht ar leibhéal an Aontais i mí Dheireadh Fómhair 2022 agus cuireadh an chéad léamh i gcrích ag deireadh mhí Eanáir 2023.

Chomh maith leis sin, rinne an Roinn comhairliúchán poiblí ar an dréacht - treoir ag lorg tuairimí na bpáirtithe leasmhara ar an treoir thábhachtach seo. Dúnadh an comhairliúchán i mí Eanáir 2023. Tar éis dul i gcomhairle leis na Ballstáit, chuir an Coimisiún an AILD ar fionraí le linn 2023 fad a bhí an Gníomh IS á chaibidliú, i bhfianaise an

dlúth - ailínithe idir an dá cheann agus go mbeidh tionchar ag torthaí an Achta IS ar théacs an AILD. Táthar ag súil go gcuirfear tús arís leis an idirbheartaíocht ar an AILD in 2024.

An Coinbhinsiún Dlíthiúil um an Intleacht Shaorga de chuid Chomhairle na hEorpa.

Bhí caibidlíocht na hÉireann maidir leis an gCoinbhinsiún Dlí ar an Intleacht Shaorga faoi stiúir na Roinne in 2023. Is é cuspóir an Choinbhinsiúin a áirithiú go ndéanfar cearta an duine, an daonlathas agus an smacht reachta a chosaint agus a chur chun cinn i bhforbairt, i ndearadh agus in úsáid IS agus nuálaíocht fhreagrach a áirithiú. Tar éis don Choiste Airí faomhadh a fháil, cuireadh leis an obair ar an gcoinbhinsiún thar a spriocdháta bunaidh de Shamhain 2023 agus táthar ag súil go gcomhaontófar an coinbhinsiún faoi Mhárta 2024 agus go gceadóidh Airí é i mBealtaine 2024.

An Gníomh um an Tionscal Glan-nialasachta - Beartas Tionsclaíoch an AE.

Mhol an Coimisiún Eorpach an Gníomh um Thionscal Glan - Nialasachta (NZIA) an 16 Márta 2023 agus tá sé mar aidhm aige timpeallacht rialála a chruthú a sholáthróidh creat do theicneolaíochtaí glan - nialasacha, chun tacú le hacmhainneachtaí agus táirgí déantúsaíochta glan - nialasachta an Aontais a mhéadú, rud a chabhróidh le spriocanna neodrachta aeráide na hEorpa a bhaint amach, poist ghlasa a chruthú agus iomaíochas an Aontais a choinneáil ar bun, go háirithe i bhfianaise an Achta um laghdú ar bhoilsciú na Stát Aontaithe. Tá sé mar aidhm ag an dréacht-NZIA deiseanna eacnamaíocha a chur i láthair don Eoraip, áit a bhfuiltear ag súil go sroichfidh an margadh domhanda do theicneolaíochtaí tionscail glan - nialasacha luach bliantúil de thart ar € 600 billiún in aghaidh na bliana faoi 2030.

In 2023 chomhordaigh an Roinn freagairt na hÉireann ar an NZIA agus rinne sí ionadaíocht ar sheasamh na hÉireann ag an Meitheal Tionscail i gComhairle an Aontais Eorpaigh le linn an phróisis chun an Cur Chuige Ginearálta deiridh a ghlac an Chomhairle Iomaíochais i mí na Nollag 2023 a fhorbairt.

Rannpháirtíocht i dTionscadail Thábhachtacha Ilnáisiúnta ar Mhaithe le Leas na hEorpa i gCoitinne.

Is tionscadail ar mhórscála iad Tionscadail Thábhachtacha ar mhaithe le Leas na hEorpa i gCoitinne (IPCEI), tionscadail ilnáisiúnta AE le haghaidh nuálaíocht dhomhanda úrscothach chun aghaidh a thabhairt ar theipeanna margaidh nó sistéamacha in earnálacha ar leith a théann chun tairbhe an Aontais agus a chabhraíonn leis an dá aistriú dhigiteacha agus glasa a bhaint amach.

Tar éis don Rialtas faomhadh a thabhairt do rannpháirtíocht na hÉireann sa tionscadal seo go luath in 2023, chríochnaigh Éire an próiseas fógartha faoin IPCEI ar Theicneolaíochtaí Micrileictreonaice agus Cumarsáide (IPCEI ME/CT) agus chuir sí tionscadal amháin faoi bhráid an Choimisiúin Eorpaigh. Tugann an IPCEI ME/CT, arb é an chéad IPCEI é ina bhfuil Éire rannpháirteach go díreach, aghaidh ar fheidhmíocht theicneolaíoch, inbhuanaitheacht agus dúshláin shochaíocha na ndeich mbliana amach romhainn agus táthar ag súil go mbeidh buntáiste suntasach nuálaíochta ann don Eoraip dá bharr.

Treochlár Straitéiseach Náisiúnta na hÉireann do Dheich mBliana Digiteach an AE.

I gcomhréir le hAirteagal 9 (1) de Chlár Beartais Deich mBliana Digití, bhí sé d'oibleagáid ar na Ballstáit treochláir náisiúnta a chur faoi bhráid an Choimisiúin faoin 30 Samhain 2023. Trí chomhoibriú le comhghleacaithe ar fud na ranna ábhartha d'éirigh leis an Roinn an spriocdháta sin a bhaint amach agus chuir sí isteach Treochlár Straitéiseach Náisiúnta na hÉireann do Chlár Deich mBliana Digiteacha an AE. D'fhoilsigh an Coimisiún Eorpach a chéad Tuarascáil ar Staid na Deich mBliana Digiteacha 2023 i mí Mheán Fómhair 2023, a chuimsigh Innéacs bliantúil an Gheilleagair Dhigitigh agus na Sochaí (DESI). Fuarthas amach i dTuarascáil Tíre na hÉireann ar Dheich mBliana Digiteacha go bhfuiltear ag súil go gcuirfidh Éire go dearfach leis na comhiarrachtaí chun spriocanna Deich mBliana Digiteacha an AE do 2030 a bhaint amach, le léirithe dearfacha go háirithe ar scileanna digiteacha, agus dul chun cinn ar bhonneagar digiteach agus ar dhigitiú gnólachtaí.

Spás.

Leagtar síos sa Straitéis Náisiúnta Spáis d' Fhiontar 2019–2025 spriocanna uaillmhianacha maidir leis an gcaoi a bhfuil sé i gceist ag Éirinn tionscal spásghníomhach atá inbhuanaithe ó thaobh an gheilleagair de agus atá ag leathnú a fhorbairt agus poist ardchaighdeáin á seachadadh ag an am céanna. Ba bhliain stairiúil í 2023 de réir mar a rinneadh náisiún farála spáis d'Éirinn tar éis seoladh EIRSAT -1 i Nollaig 2023. Rinneadh forbairt, seoladh agus oibriú satailíte ciúb oideachais agus taighde UCD a dhéanamh indéanta trí bhallraíocht agus infheistíocht na hÉireann i nGníomhaireacht Spáis na hEorpa (ESA) agus a clár "Fly your Satellite!".

Tá dul chun cinn maith á dhéanamh ag an Roinn i dtreo an sprioc maidir le hinfheistíocht phoiblí agus phríobháideach sa ESA a mhéadú 50% (ar leibhéal 2019) a bhaint amach faoi 2025. Léirigh infheistíocht € 30.87 milliún na Roinne sa ESA in 2023 tiomantas leanúnach do leathnú ár n-earnála spásghníomhach de réir na Straitéise Spáis. In 2023 sáraíodh sprioc na Straitéise freisin 100 cuideachta a bheith i dteagmháil le ESA faoi 2025, agus 104 cuideachta Éireannach ag baint tairbhe as conarthaí ESA anois.

Sprioc Straitéiseach 3:

Sábháilteacht, pá agus coinníollacha níos fearr, poist ar ardchaighdeán, comhionannas inscne agus uilechuimsitheacht san ionad oibre a chur chun cinn.

Comhthéacs.

In 2023, lean an Roinn ar aghaidh ag soláthar caidreamh dearfach san ionad oibre, sásraí dea-fheidhmithe um réiteach díospóide, forfheidhmiú láidir ar chearta fostaíochta, timpeallacht shábháilte oibre agus beartas imirce eacnamaíoch freagrúil atá ailínithe le riachtanais an gheilleagair, mar aon le próiseas éifeachtach ceadanna fostaíochta chun iontráil oibrithe ó thíortha nach tíortha de chuid an LEE iad a rialáil. Coinníodh cearta fostaíochta agus caighdeáin mhargadh an tsaothair faoi athbhreithniú agus nuashonraíodh iad freisin chun forbairtí náisiúnta agus idirnáisiúnta a léiriú, lena n-áirítear ar leibhéal an AE, Chomhairle na hEorpa, na Cúirte Breithiúnais agus na hEagraíochta Idirnáisiúnta Saothair.

Caighdeáin agus Sábháilteacht.

In 2023, lean an Roinn ar aghaidh ag comhordú freagairt na hÉireann ar Straitéis Ceimiceán an AE don Inbhuanaitheacht, tionscadal uaillmhianach a bhfuil sé mar aidhm aige tionscal Ceimiceán an AE a athchóiriú, lena n-áirítear athbhreithnithe ar mhór-reachtaíocht Ceimiceán an AE Clárú, Measúnú, Údarú agus Srianadh Ceimiceán (REACH) agus Aicmiú, Lipéadú agus Pacáistiú (ALP). Beidh tionchar trasrialtasach ag an Straitéis sin agus d'fhéadfadh go mbeadh gá le hathruithe suntasacha ar reachtaíocht na hÉireann.

Chomhordaigh an Roinn freagairt na hÉireann ar thograí le haghaidh reachtaíocht AE um shábháilteacht ceimiceán, lena n-áirítear an nuashonrú ar an Treoir maidir le hoibrithe a chosaint ó nochtadh d'aispeist ag an obair, rud a thacaíonn Éire leis. Glacadh leis an dréacht-Treoir Aispeiste i R4 mar Threoir 2033/2668. Is í an Treoir sin an chéad chéim i dtionscnamh níos leithne de chuid an Aontais chun aispeist a bhaint de gach foirgneamh ar fud an Aontais. Chomhordaigh an Roinn freisin ionchur na hÉireann ar thograí chun an Treoir maidir le Gníomhairí Ceimiceacha agus an Treoir maidir le Carcanaiginí a nuashonrú, ar cheart glacadh leis in 2024. Chomhordaigh an Roinn freisin ionchur na hÉireann san athbhreithniú ar an Rialachán Aicmithe, Lipéadaithe agus Pacáistithe a tugadh chun críche in Idirphlé Tríphártheach i R4 2023. Lean an Roinn lena clár oibre in 2023 maidir le nuachóiriú na rialachán lena rialaítear leachtanna agus breoslaí inadhainte, le hullmhú nuashonruithe teicniúla ar na rialacháin atá ann cheana agus le plé a chur chun cinn leis an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadadh agus Athchóirithe PFN maidir le sraith rialachán nua táillí ceadúnais do Shubstaintí Contúirteacha.

Le linn 2023, chuaigh an Roinn i dteagmháil le páirtithe leasmhara maidir le tograí forleathan chun cosc a chur ar gach úsáid a bhaintear as Substaintí In aghaidh an Fhluairínithe agus Ilfhluairínithe (PFAS) san AE. Déanann PFAS breis agus 15,000 ceimiceán le húsáidí i raon leathan réimsí, lena n-áirítear táirgeadh cógaisíochta, feistí leighis, leathsheoltóirí, cadhnraí, ábhair tinedhíonach, ábhair teasdíonach agus fuardíonach agus tuirbíní gaoithe. Tá an Roinn ag spreagadh páirtithe leasmhara chun dul i ngleic le comhairliúcháin an AE lena chinntiú go mbeidh aon tograí srianta deiridh cothromaithe agus infheidhmithe.

In 2023, chinntigh Rannóg Sláinte Ceirde nuabhunaithe an Údaráis Sláinte agus Sábháilteachta (ÚSS) go raibh saineolas sláinte ceirde intí ar fáil chun aghaidh a thabhairt ar imní sláinte poiblí agus sláinte ceirde san ionad oibre araon. Lena n-áirítear rioscaí amhail strus a bhaineann leis an obair, guaiseacha síceasóisialta, guaiseacha eirgeanamaíochta agus nochtadh san ionad oibre d'oibreáin

cheimiceacha, bhitheolaíocha agus fhisiceacha, agus chun cláir, seirbhísí agus straitéisí spriocdhírithe i sláinte cheirde agus bealaí nua oibre a fhorbairt agus a sheachadadh.

Sábháilteacht Feirme.

Lean an Roinn ag obair in éineacht leis an ÚSS in 2023 chun caighdeáin sábháilteachta oibre san earnáil feirmeoireachta a fheabhsú. I mí na Samhna tháinig rialacháin i bhfeidhm a rialaíonn úsáid shábháilte ATV/ Cuadrothair in ionaid oibre. Thug na rialacháin isteach caitheamh clogad éigeantach agus oiliúint d'oibreoirí cuadrothar san ionad oibre. Is iad na rialacháin an chéad cheann dá leithéid san AE agus tugadh isteach iad chun cabhrú leis na básanna agus na gortuithe a athraíonn an saol a bhaineann le timpistí cuadrothair a chosc agus a laghdú, go háirithe ar fheirmeacha. Ní bhaineann na Rialacháin ach le húsáid cuadrothair san ionad oibre agus ní chun críocha fóillíochta.

An Cód Cleachtais um Cháilíocht Aeir Laistigh (IAQ) .

I mí na Bealtaine 2023 tháinig an *Cód Cleachtais um Cháilíocht Aeir Laistigh* i bhfeidhm a bhaineann le gach áit oibre. Soláthraíonn sé treoir phraiticiúil maidir le cáilíocht an aeir laistigh san ionad oibre a fheabhsú agus a bhainistiú agus leagann sé amach cur chuige praiticiúil measúnaithe riosca chun cabhrú le fostóirí le IAQ. Soláthraíonn sé faisnéis mhionsonraithe freisin ar aeráil, scagachán aeir, monatóireacht ar dhé-ocsaíd charbóin agus cuireann sé chun cinn dearadh amach saincheisteanna IAQ agus bearta rialaithe cuí mar aon le seicliostaí praiticiúla agus uirlisí d'fhostóirí.

Pá agus Coinníollacha Níos Fearr, Poist Níos Slán.

Cearta Fostaíochta.

Lean an Roinn lena tosaíochtaí chun a chinntiú go ndéanfaí cearta oibrithe a chosaint agus a fheabhsú. Tháinig an *tAcht um Shaoire Bhreoiteachta 2022* i bhfeidhm ar an 1 Eanáir 2023. Nuair a tugadh isteach scéim reachtúil saoire bhreoiteachta tháinig Éire ar aon dul le go leor tíortha eile de chuid an ECFE, rud a chinntigh go bhfuil gach fostaí i dteideal íosleibhéal cúitimh airgeadais mura bhfuil siad in ann oibriú de bharr breoiteachta nó gortú. Tá sé i gceist go príomha clúdach pá breoiteachta a sholáthar do na fostaithe sin, go minic i róil ar phá íseal agus neamhbhuana, nach bhfuil rochtain acu ar scéim saoire bhreoiteachta cuideachta. Cuireann an scéim leibhéal urláir cosanta ar fáil agus ní chuireann sé isteach ar scéimeanna pá breoiteachta atá ann cheana féin atá níos fabhraí. Tá íocaíocht do laethanta saoire breoiteachta reachtúla socraithe faoi láthair ag 70% de mheántuilleamh comhlán an fhostaí, suas go dtí teorainn de €110. Roghnaíodh an ráta 70% chun a chinntiú nach gcuirfí costais iomarcacha ar fhostóirí, a bhféadfadh go mbeadh orthu in earnálacha áirithe déileáil leis an gcostas a bhaineann le hathsholáthar foirne atá breoite ar ghearrfhógra.

I mí lúil fuair an Roinn faomhadh ón Rialtas reachtaíocht a fhorbairt chun an *tAcht um Chosaint Fostaithe (Dócmhainneacht Fostóirí) 1984* a leasú. Tabharfaidh an reachtaíocht seo aghaidh ar bhreithiúnas na Cúirte Uachtaraí trí Airteagal 2(1) de Threoir 2008/94/ CE a thrasuí go hiomlán agus déanfar leasuithe teicniúla éagsúla a ionchorprú chun feidhmiú an Achta a fheabhsú.

Foilsíodh an *Bille Fostaíochta (Comhiomarcaíochtaí agus Forálacha Ilghnéitheacha) agus Cuideachtaí (Leasú) 2023* i mí Dheireadh Fómhair 2023. Léiríonn an Bille seo tiomantas do Chlár an Rialtais agus feidhmíonn sé chun na gealltanais reachtacha eile atá leagtha amach sa Phlean Gníomhaíochta ar Iomarcaíochtaí Comhchoiteanna tar éis Dócmhainneachta a chur i bhfeidhm. Forálann an Bille freisin do bhunú an Ghrúpa Athbhreithnithe Dlí Fostaíochta (GADF) chun comhairle a thabhairt don Aire ar ábhair a bhaineann le dlí fostaíochta agus iomarcaíochta chomh maith le forbairtí idirnáisiúnta sa dlí fostaíochta agus iomarcaíochta agus nithe gaolmhara. Agus é ag cur comhairle ar an Aire, féachfaidh an Grúpa Athbhreithnithe lena chinntiú go bhfanfaidh sraith cearta fostaíochta agus reachtaíochta iomarcaíochta an Stáit ábhartha agus oiriúnach agus go ndéanfar é a nuashonrú chun forbairtí idirnáisiúnta a léiriú.

I mí na Nollag thug an tAire Richmond Rialacháin nua isteach lena bhforáiltear d'Fhógra Íocaíochta Seasta a fhorchur in ionad ionchúisimh, más cuí, i leith cionta atá san Acht um Íoc Pá (*Leasú) (Leideanna agus Aiscí), 2022*. Rinne an tAire Richmond *Rialacháin freisin chun an tAcht um Pá Íosta Náisiúnta 2000 a leasú* chun deireadh a chur le muirir seirbhíse ó bheith ina gcomhpháirt ináirithe den bhunphá. Gearrfar fíneáil de €1,500 ar fhostóirí nach soláthraíonn a dtéarmaí fostaíochta d'fhostaithe nó a sholáthraíonn faisnéis bhréagach. Gearrfar fíneáil de €750 ar fhostóirí nach gcuireann ráiteas scríofa ar fáil d'fhostaithe ar dháileadh leideanna agus aiscí nó a mhainníonn déileáil le muirear seirbhíse mar leid.

Cothromaíocht Oibre is Saoil.

Achtaíodh an *tAcht um Chothromaíocht Oibre is Saoil agus Forálacha Ilghnéitheacha* i mí Aibreáin 2023 agus is dul chun cinn suntasach é i dteidlíochtaí san ionad oibre d'fhostaithe. Tá forálacha maidir leis an gceart cianobair a iarraidh ar gach fostaithe agus an ceart socruithe oibre solúbtha a iarraidh do thuismitheoirí agus cúramóirí ar fáil faoin Acht agus tá na cearta sin i bhfeidhm anois. Trasuíonn an ceart chun obair sholúbtha a iarraidh do thuismitheoirí agus do chúramóirí Airteagal 9 de Threoir an AE maidir le Cothromaíocht Oibre is Saoil. Tá an Treoir trasuite go hiomlán anois ag Éirinn.

Forálann alt 31(1) den Acht go bhféadfaidh an tAire, tar éis dul i gcomhairle leis an Aire Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige, treoir a thabhairt don Choimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre (CCÁO) Cód Cleachtais a ullmhú agus a chur faoi bhráid fostóirí agus fostaithe chun críche treoir phraiticiúil. Cuireadh comhairliúchán poiblí ar an gCód i gcrích i mí an Mheithimh. Rinne an CCÁO athbhreithniú ar 51 aighneacht chomhairliúcháin a fuarthas, chomh maith le doiciméid bheartais ábhartha eile, taighde, agus dea-chleachtas i ndlínsí eile mar chuid de dhréachtchód oibre a thabhairt chun críche. Bunaíodh grúpa oibre agus reáchtáladh ceithre chruinniú ó thús mhí Dheireadh Fómhair 2023, ar fhreastail ionadaithe ó ICTU agus Ibec. Leanfaidh an Grúpa seo ar aghaidh ag teacht le chéile ar bhonn rialta agus lena chinntiú go bhfoilseofar an Cód in 2024.

Lean an Grúpa Idir-Rannach um Chianoibre ar aghaidh ag teacht le chéile in 2023 chun cur i bhfeidhm an Chianobair a Dhéanamh a chomhordú-- Straitéis Náisiúnta um Chianobair. Seachadadh gach ceann de na 15 ghníomh a leagtar amach sa Straitéis lena n-áirítear reachtaíocht a dhéanamh maidir le ceart gach oibrithe cianobair a iarraidh tríd an Acht um Chomhardú Saoil Oibre agus Forálacha Ilghnéitheacha 2023, Cód Cleachtais a fhorbairt maidir leis an gCeart Dícheangail agus forbairt an Líonra Mol Náisiúnta agus ardán ConnectedHubs.ie.

An Coimisiún um Pá Íseal.

In 2023 lean an Roinn ar aghaidh ag soláthar na Rúnaíochta don Choimisiún um Pá Íseal (CPÍ), an comhlacht atá freagrach as moltaí a dhéanamh ar an bPá Íosta Náisiúnta (PÍN). I mí Iúil, chuir an CPÍ a Thuarascáil Bhliantúil faoi bhráid an Aire a mhol an Pá Íosta Náisiúnta a shocrú ag €12.70 ón 1 Eanáir 2024. Ghlac an Rialtas leis an moladh seo agus fógraíodh é mar chuid de Bhuiséad 2024. Is féidir an méadú seo a mheas mar an dara bliain de chonair ceithre bliana atá beartaithe i dtreo an pá maireachtála 60% den phá airmheánach a bhaint amach faoi Eanáir 2026. Meastar gurb ionann an figiúr de € 12.70 agus 55.1% den phá airmheánach in aghaidh na huaire.

I mí na Samhna 2023 foilsíodh taighde ar phá fo-íosta in Éirinn faoi théarmaí Chomhaontú Comhpháirtíochta an Choimisiúin um Pá Íseal/ESRI. Tá an taighde seo ag cur bonn eolais faoi phlé an Choimisiúin um Pá Íseal ar rátaí fo-íosta, nó rátaí óige an Phá Íosta Náisiúnta. Táthar ag súil lena moltaí ar an gceist seo in 2024. Le linn 2023 rinne ionadaíocht ar an Roinn ag sainghrúpa ar thrasuíomh Threoir (AE) 2022/2041 maidir le pá íosta leordhóthanach san Aontas Eorpach. Tháinig an grúpa le chéile ocht n-uaire san iomlán agus chuir siad tuarascáil deiridh isteach i mí na Samhna 2023 chun cabhrú leis na Ballstáit sa trasuíomh.

Caidreamh Tionsclaíoch.

Timpeallacht Caidrimh Thionsclaíoch.

Is é príomhról beartais na Roinne timpeallacht mhaith caidrimh thionsclaíoch a chothú trí chreat cuí reachtaíochta. I measc na réimsí freagrachta tá reachtaíocht caidrimh thionsclaíoch, cúrsaí ceardchumainn, monatóireacht ar dhíospóidí tionsclaíocha, agus reachtaíocht a bhaineann le rannpháirtíocht fostaithe san ionad oibre (faisnéis agus comhairliúchán/rannpháirtíocht). Cailleadh thart ar 4,203 lá de bharr stailce in 2023. Tá sé seo i gcomparáid go fabhrach le 2022 nuair a cailleadh 5,256 lá san iomlán mar gheall ar ghníomhaíocht Thionsclaíoch.

An Coimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre (CCÁO).

Baineann gníomhaíochtaí an Choimisiúin um Chaidreamh san Áit Oibre (CCÁO) le hathrú san ionad oibre a éascú agus cabhrú leis agus timpeallacht chothromais agus cothroime san fhostaíocht a chruthú. Tá raon leathan feidhmeanna ag an CCÁO lena n-áirítear seirbhísí comhairleacha agus idir-réitigh caidrimh thionsclaíoch agus réiteach díospóidí leasa caidrimh thionsclaíoch idir fostóirí agus oibrithe ar fud na n-earnálacha poiblí agus príobháideacha.

In 2023, chuir an CCÁO seirbhísí cuimsitheacha luathréitigh, idirghabhála agus breithnithe ar fáil maidir le speictream iomlán na gceart fostaíochta agus na gcásanna comhionannais. Rinne cigireachtaí san ionad oibre chun a chinntiú go n-urramaítear cearta fostaíochta oibrithe agus freagrachtaí fostóirí agus tá feidhm forfheidhmithe aige maidir le sáruithe ar an reachtaíocht fostaíochta.

Chríochnaigh an tSeirbhís Cigireachta 4,727 cigireacht san iomlán san ionad

oibre agus mar thoradh air sin fuarthas €1,950,601 i bpá neamhíoctha i rith na bliana. Fuair Seirbhís Breithnithe an CCÁO 14,158 gearán ar leith in 2023. Reáchtáil an tSeirbhís Breithnithe 4,765 éisteacht in 2023, méadú 12% ar an mbliain roimhe sin. Chuir seirbhís idirghabhála an CCAÓ 127 idirghabháil bhreise ar fáil in 2023 i gcomparáid leis an mbliain roimhe sin, arb ionann é agus méadú 19%. San iomlán bhí méadú 42% ar chásanna ar éirigh leo idirghabháil a dhéanamh orthu i gcomparáid le 2022. Ina theannta sin, d'fhreagair an CCAÓ níos mó ná 62,000 glaoch agus láimhseáil sé 9,000 ríomhphost ag lorg faisnéise ar chearta fostaíochta, comhionannas, caidreamh tionsclaíoch agus ceadanna fostaíochta. Ina theannta sin, bhí os cionn 4.65 milliún amharc ar leathanaigh ar shuíomh gréasáin an CCÁO.

An Chúirt Oibreachais .

Cuireann an Chúirt Oibreachais seirbhís chuimsitheach saor in aisce ar fáil chun díospóidí chaidrimh thionsclaíoch a réiteach agus is í an t-aon Chomhlacht Achomhairc í faoin reachtaíocht um chearta fostaíochta. I ndíospóidí caidrimh thionsclaíoch, feidhmíonn an Chúirt Oibreachais mar bhinse caidrimh thionsclaíoch, ag éisteacht leis an dá thaobh i ndíospóidí trádála agus ansin ag eisiúint Moltaí, ag leagan amach a tuairim ar an díospóid agus na téarmaí ar cheart í a réiteach.

Le linn 2023, fuair an Chúirt Oibreachais 1,141 achomharc agus tarchur i gcomparáid le 1138 tarchur in 2022. Bhí 1,513 éisteacht sceidealaithe ag an gCúirt. Chuir sé sin i gcomparáid le 1,485 éisteacht in 2022. B'ionann éisteachtaí a tionóladh i seomra cúirte fíorúil agus 5% de na héisteachtaí go léir i gcomparáid le 30% in 2022. In 2023, d'eisigh an Chúirt 425 moladh/socrú/cinneadh. Ina theannta sin, rinne sé imscrúdú ar 70 achomharc/tarchur a socraíodh ar deireadh sular eisíodh cinneadh ón gCúirt. Tarraingíodh siar 753 achomharc chuig an gCúirt san iomlán, 486 díobh sin tar éis dáta éisteachta a bheith leithdháilte ar na páirtithe. Bhí 297 iarratas ar éisteachtaí sceidealaithe a chuir siar, laghdú ó 447 in 2022.

I measc na bhforbairtí bonneagair in 2023 bhí uasghrádú i gceann de na Seomraí Cúirte, chun freastal cianda rannpháirtí amháin nó níos mó ag éisteachtaí fisiceacha a chumasú agus córas nua Cásbhainistíochta a thabhairt chun críche a sholáthraíonn ardán cuimsitheach do ghníomhaíochtaí na Cúirte, a cheadaíonn don chéad uair, tarchuir agus achomhairc ar líne a thaisceadh go díreach ag páirtithe.

An Grúpa Ardleibhéil um Chomhmhargáil.

Foilsíodh Tuarascáil Deiridh Ghrúpa Oibre Ardleibhéil an Fhóraim Eacnamaíoch d'Fhostóirí Saothair (FEFS) maidir le Chomhmhargáil ar an 5 Deireadh Fómhair 2022. Bunaíodh Foghrúpa FEFS, faoi chathaoirleacht an Aire Richmond in 2023 chun scrúdú a dhéanamh ar chur i bhfeidhm mholtaí na Tuarascála leis na comhpháirtithe sóisialta. Tháinig an Foghrúpa le chéile i Meitheamh agus Samhain 2023. Cuireadh nuashonruithe ar na saincheisteanna seo ar fáil freisin ag cruinniú iomlánach FEFS faoi chathaoirleacht an Taoisigh i mí na Samhna 2023.

Seirbhís Breithnithe Conarthaí Foirgníochta.

Tá próiseas reachtúil agus láidir breithnithe i bhfeidhm chun díospóidí íocaíochta a thagann chun cinn san Earnáil Foirgníochta a réiteach go tapa. Tá feidhm ag an Acht um Chonarthaí Foirgníochta 2013 maidir le conarthaí foirgníochta a rinneadh ó mhí Lúil 2016. Le linn 2023 rinneadh 80 iarratas chuig Cathaoirleach an Phainéil Breithnithe Conarthaí Foirgníochta, an tUasal Bernard Gogarty, chun Breithneoir a cheapadh faoi alt 6(4) den Acht um Chonarthaí Foirgníochta, 2013. Foilsíodh an seachtú Tuarascáil Bhliantúil maidir le cur i bhfeidhm an Achta um Chonarthaí Foirgníochta 2013 chuig an Aire Richmond i mí Dheireadh Fómhair 2023.

Balance for Better Business.

Sheol an tAire an séú Tuarascáil Bhliantúil den Ghrúpa Athbhreithnithe um Chomhardú do Ghnó Níos Fearr i mí na Nollag 2023. Léiríonn an tuarascáil go bhfuil dul chun cinn suntasach déanta ag gnólachtaí Éireannacha maidir le cothromaíocht inscne a bhaint amach ag leibhéal an Bhoird le bliain anuas. In 2023, d'ardaigh céatadán na mban ar Bhoird chuideachtaí ISEQ20 go 39%, i bhfad níos airde ná an sprioc 33% a socraíodh do dheireadh 2023 agus méadú 21 pointe céatadáin ó 2018 i leith. I gcás cuideachtaí liostaithe eile, is é 28% an céatadán de mhná ar bhoird anois, a sháraíonn an sprioc 25% a socraíodh do dheireadh 2023 agus a mhéadaigh 18 bpointe céatadáin ó 2018. D'aontaigh an Roinn leanúint ar aghaidh lena tacaíocht don tionscnamh tar éis na tréimhse tosaigh 5 bliana a socraíodh in 2018, agus straitéis nua 5 bliana á forbairt. Féachfaidh an straitéis le forbairt ar an dul chun cinn atá déanta maidir le cothromaíocht inscne a bhaint amach sa cheannaireacht shinsearach le linn na chéad tréimhse 5 bliana agus féachfaidh freisin lena fócas ar chothromaíocht inscne a mhéadú i bhfoirne ceannaireachta agus i gcuideachtaí móra príobháideacha faoi úinéireacht na hÉireann.

An Straitéis Náisiúnta um Chuimsiú Míchumais (SNCM) .

Tá straitéis chomharba á forbairt ag an Roinn Leanaí, Comhionannais, Lánpháirtíochta Míchumais agus Óige faoi láthair atá le foilsiú in 2024. Tá ionadaíocht ag an Roinn ag leibhéal sinsearach ar an nGrúpa Oibre Idir-Rannach ag forbairt gníomhaíochtaí don straitéis chun rannpháirtíocht níos mó daoine faoi mhíchumas san fhórsa saothair a chur chun cinn agus chun glacadh leis an raon tacaíochtaí atá ar fáil d'fhostóirí.

Sprioc Straitéiseach 4:

Feabhas a chur ar ár dtimpeallacht rialála gnó agus ar tharraingteacht na hÉireann mar áit le gnó a dhéanamh.

Comhthéacs.

Mar atá leagtha amach sa Pháipéar Bán ar Fhiontraíocht, is coinníoll riachtanach é timpeallacht rialála a fheidhmíonn go maith agus a thacaíonn le geilleagar iomaíoch agus táirgiúil. Meastar le fada gur timpeallacht fhabhrach í Éire le forbairt agus le fás na fiontraíochta agus leanaimid ag feidhmiú go maith thar raon táscairí don timpeallacht ghnó agus rialála. Léirítear é seo i Leabhrán Iomaíochais Dhomhanda IMD 2023 a chuir Éire sa 3ú háit ar domhan maidir le héifeachtúlacht rialtais agus gnó chomh maith le rialáil gnó.

In 2023, lean an Roinn ar aghaidh ag forbairt agus ag cur i bhfeidhm reachtaíochta chun timpeallacht rialála gnó agus tarraingteacht na hÉireann a fheabhsú mar shuíomh a éascaíonn gnóthas agus fiontraíocht, agus ag an am céanna cosaintí cuí a sholáthar do pháirtithe leasmhara. Chuaigh an Roinn i ngleic go réamhghníomhach ag leibhéal institiúideach an AE agus lenár gcomhpháirtithe san AE chun torthaí rialála a bhaint amach a thacaíonn, go háirithe, leis na cláir oibre fiontraíochta, iomaíochais, an mhargaidh aonair agus nuálaíochta.

Cúnamh Stáit.

Is sraith chuimsitheach rialacha é Creat Dlíthiúil an AE um Chúnamh Stáit atá deartha chun tionchar diúltach na bhfóirdheontas poiblí ar thrádáil agus ar iomaíocht a íoslaghdú agus fóirdheontais áirithe a cheadú ag an am céanna chun tacú le forbairt eacnamaíoch. Le linn 2023, chuaigh an Roinn i dteagmháil leis an gCoimisiún Eorpach agus le Ballstáit eile i bhforbairt leanúnach an Chreata chun a chinntiú go ndéantar ionadaíocht ar leasanna na hÉireann i bhforbairt rialacha Cúnaimh Stáit.

Tá creat dlíthiúil an AE um Chúnamh Stáit ag teacht chun cinn agus arna thiomáint ag Clár an Choimisiúin um Nuachóiriú Cúnaimh Stáit (SAM). In 2023, dhírigh Clár SAM ar rialacha nua a fhorbairt a bhaineann le cúnamh don aistriú glas agus digiteach; le glacadh deiridh leasú spriocdhírithe ar an Rialachán Ginearálta maidir le Blocdhíolúine (GBER), tar éis dhá bhliain de chaibidlíocht. Chomhordaigh an Roinn freagairt na hÉireann thar an tréimhse chaibidlíochta dhá bhliain ar an leasú a éascóidh, a shimpleoidh agus a chuirfidh dlús leis an tacaíocht d'aistrithe glasa agus digiteacha an AE. Rinne an Roinn ionadaíocht bhreise d'Éirinn in idirbheartaíochtaí maidir le hathbhreithniú ar na rialacháin ghinearálta de minimis agus Seirbhísí Leasa Ghinearálta Eacnamaíochta (SGEI) de minimis de Chlár SAM in 2023.

I mí an Mhárta 2023, leathnaíodh raon feidhme an Chreata Ghéarchéime Shealadaigh (CGS) agus rinneadh an Creat Sealadach Géarchéime agus Aistrithe (CSGA) de, tar éis Teachtaireacht an Choimisiúin ar Phlean Tionsclaíoch an Mhargaidh Ghlais don Ré Ghlan-Nialais, agus mar fhreagra ar an Acht um Laghdú Boilscithe na SA. Chomhoibrigh Éire i gcomhar le roinnt Ballstát den dearcadh céanna chun Ráiteas Comhpháirteach a eisiúint inar áitíodh a bheith cúramach maidir leis an tionchar a d'fhéadfadh a bheith ann ar iomaíochas chun solúbthacht rialacha Cúnaimh Stáit maidir leis an bpáirc chothrom sa mhargadh aonair a mhéadú tuilleadh. Ina theannta sin, cuireadh síneadh leis an tréimhse iarratais ar bhearta áirithe faoin CSGA go dtí an 30 Meitheamh 2024. Lig sé seo don Roinn cur le hinfheidhmeacht na mbeart atá clúdaithe ag Scéim Géarchéime Fiontraíochta na hÚcráine agus ag scéim na Monaróirí Micrileictreonaice, faoi seach, a fhadú go dtí lár na bliana 2024.

Chuir an Roinn go mór leis an gClár SAM in 2023 trí Pháipéar Seasaimh a chur isteach, le tacaíocht ó Bhallstáit eile a fhéachann leis an sainmhíniú ar Ghnóthas i nDeacracht a leasú i gcomhthéacs an athbhreithnithe atá le teacht ar na Treoirlínte Tarrthála agus Athstruchtúraithe agus ar an gclár um Nuachóiriú Cúnamh Stáit níos leithne. Dhéanfadh sé sin aimhrialtacht a cheartú trína bhféadfaidh gnólachtaí nuálacha luathchéime titim go neamhaireach leis

an sainmhíniú teicniúil ar ghnóthas i gcruachás agus dá bhrí sin tá siad faoi urchosc ó chláir Chúnamh Stáit.

D'éirigh leis an Roinn comhaontú a fháil ón gCoimisiún chun scrúdú agus athbhreithniú a dhéanamh ar na rialacha a bhaineann le cúnamh do ghnólachtaí i gcruachás a mbíonn tionchar acu ar incháilitheacht do Chúnamh Stáit i ngach scéim agus atá tábhachtach chun tacú le gnólachtaí nuathionscanta nuálacha. Tá na Treoirlínte Tarrthála agus Athstruchtúraithe á leathnú ar feadh dhá bhliain chun é seo a éascú. Is í an Roinn an pointe teagmhála náisiúnta ag leibhéal an AE maidir le beartas Cúnaimh Stáit freisin agus oibríonn sí le hoifigigh ar fud na seirbhíse poiblí chun a chinntiú go gcomhlíontar rialacha Cúnaimh Stáit. In 2023, chuaigh an Roinn i dteagmháil le 160 oifigeach ó gach ceann de 27 gcomhlacht poiblí

Grúpa Athbhreithnithe Dlí Cuideachta.

Is é an Grúpa Athbhreithnithe Dlí Cuideachtaí (GADC) an sainghrúpa comhairleach reachtúil faoi Acht na gCuideachtaí 2014 atá freagrach as comhairle a thabhairt don Aire maidir le dlí na gcuideachtaí. Cuireann an Roinn rúnaíocht ar fáil don ghrúpa. Reáchtáil an GADC a 100ú Cruinniú Iomlánach in 2023. Le linn 2023 lean an GADC ar aghaidh ag cur Clár Oibre 2022-2024 i bhfeidhm. I mí na Nollag 2023 chuir an Grúpa dhá thuarascáil isteach; tuarascáil ar an Athbhreithniú ar Chodanna 17, 23, agus 24 d'Acht na gCuideachtaí, agus Tuarascáil ar Athbhreithniú ar Ráitis Comhlíonta na Stiúrthóirí faoi Acht na gCuideachtaí. Chuir Coiste um Dhócmhainneachta Chorparáideach an GADC cúnamh teicniúil leanúnach ar fáil don Roinn freisin i gcaibidlíocht ar leibhéal Mheitheal Oibre an AE maidir leis an togra le haghaidh Treorach maidir le gnéithe áirithe den dlí substainteach ar imeachtaí dócmhainneachta a chomhchuibhiú.

Forbairtí Reachtaíochta.

An tAcht um Rialú Onnmhairí 2023.

Síníodh *an tAcht um Rialú Onnmhairí 2023* ina dhlí i mí Dheireadh Fómhair 2023 lena neartaítear tiomantas na hÉireann do rialuithe onnmhairiúcháin éifeachtacha. Aisghairtear leis agus cuirtear in ionad an *Achta um Rialú Onnmhairí 2008* é agus forálann sé do rialú onnmhairiú ítimí is féidir a úsáid chun críocha sibhialta nó míleata agus chun soláthar seirbhísí bróicéireachta cúnaimh theicniúil a rialú i leith na n-ítimí sin nó chun idirthuras a rialú. Cinnteoidh an tAcht go leanfaidh Éire de chreat láidir a oibriú chun onnmhairiú ítimí rialaithe, go háirithe earraí dé-úsáide agus míleata a rialáil.

An tAcht Iomaíochta (Leasú), 2022.

Cuireadh tús leis an *Acht Iomaíochta (Leasú) 2022* i mí Mheán Fómhair 2023. Don chéad uair i ndlí na hÉireann, is féidir sáruithe ar dhlí na hiomaíochta a fhorfheidhmiú trí ghníomhartha riaracháin a dhéanann údaráis iomaíochta, le fíneálacha uasta suas le €10 milliún nó 10% den láimhdeachas iomlán ar fud an domhain, cibé acu is mó. Chomh maith le fíneálacha riaracháin a thabhairt isteach, tugtar isteach san Acht freisin fíneálacha méadaithe mar gheall ar sháruithe ar dhlí na hiomaíochta, forálacha nua trócaire, foráil shainráite i gcoinne camastaíl tairiscintí agus cumhachtaí breise i réimsí na gcumasc agus na gcumhachtaí faireachais.

Déanann an tAcht beartas iomaíochta a ailíniú ar fud an AE, rud a chumasaíonn comhar níos fearr idir údaráis iomaíochta agus ceadaíonn sé dúshlán a thabhairt do chleachtais mhídhleathacha thar theorainneacha. Tá reachtaíocht thánaisteach mar bhonn agus mar thaca aige, eadhon Rialacháin an *Achta Iomaíochta 2002* (Oifigigh Bhreithnithe) chun a chur i bhfeidhm éifeachtach a chinntiú. Forálann an tAcht d'athchóiriú ar fhorfheidhmiú iomaíochta lena n-áirítear an Treoir ECN+ a thrasuí. Chun cur chuige comhleanúnach i leith dhlí na hiomaíochta a chinntiú, cuireann an tAcht córas aonair i bhfeidhm chun sáruithe ar dhlí an AE agus ar dhlí náisiúnta araon.

Gníomhaíochtaí Ionadaíocha chun an tAcht um Leasanna Comhchoiteanna Tomhaltóirí a Chosaint, 2023.

Chuir an Roinn an tAcht um Ghníomhartha Ionadaíochta chun Leasanna Comhchoiteanna Tomhaltóirí a Chosaint, 2023 ar aghaidh tríd an Oireachtas agus síníodh ina dhlí é i mí Lúil 2023. Ceadaíonn an tAcht do thomhaltóirí sásamh nó leigheas comhchoiteann a lorg i leith sárú líomhnaithe ar a gcearta tomhaltóra ag trádálaithe.

Is í seo an chéad reachtaíocht dá cineál in Éirinn. Ceadaíonn sé d'eagraíocht atá ainmnithe mar Aonán Cáilithe (AC) caingean a ghlacadh os comhair na hArd-Chúirte, thar ceann grúpa tomhaltóirí ar sáraíodh a gcearta tomhaltóra mar atá liostaithe san Acht, anseo in Éirinn nó i mBallstáit eile trí chleachtais neamhdhleathacha ag trádálaithe. Tá sé mar aidhm ag an Acht leasanna comhchoiteanna tomhaltóirí a chosaint thar go leor réimsí, amhail cosaint sonraí, seirbhísí airgeadais, taisteal agus turasóireacht, fuinneamh agus teileachumarsáid, an comhshaol, eolaíochtaí beatha, cúram sláinte agus eitlíocht. Baineann an tAcht le sáruithe intíre agus trasteorann araon.

Acht na gCuideachtaí (Forálacha Ilghnéitheacha) (Covid-19), 2020

Síníodh Acht na gCuideachtaí (Forálacha Ilghnéitheacha) (COVID-19), 2020 ina dhlí in 2020, agus rinneadh leasuithe sealadacha ar Acht na gCuideachtaí 2014 agus ar Acht na gCumann Tionscail agus Coigiltis 1893, chun aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna a eascraíonn as COVID-19. Cinntíonn sé gur féidir le 240,000 cuideachta agus 950 cumann tionscail agus coigiltis in Éirinn a gcruinnithe ginearálta Bliantúla agus a gcruinnithe ginearálta a thionól trí mheán leictreonach. Rinne sé foráil freisin maidir le sócmhainneacht ghnó tríd an tréimhse scrúdaitheora a mhéadú go 150 lá agus an tairseach ag a meastar nach bhfuil cuideachta in ann a fiacha a íoc a mhéadú go €50,000. Bhí feidhm ag na leasuithe ar feadh tréimhse eatramhach suas go dtí an 31 Nollaig 2020 ar dtús.
I mí na Nollag 2023 d'fhormheas an Rialtas an séú síneadh ar an bhforáil shealadach a bhaineann le cruinnithe fíorúla suas go dtí an 31 Nollaig 2024. Soláthraíonn síneadh breise na forála seo cinnteacht do chuideachtaí agus do chomharchumainn. Ligfidh sé do chuideachtaí agus do chomharchumainn leanúint dá n-oibleagáidí dlíthiúla a chomhlíonadh agus ceadóidh sé do chomhaltaí stiúrthóirí a choinneáil cuntasach. Forálfaidh an síneadh sin do chomhsheasmhacht go 2024, nuair atá sé i gceist ag an Aire Calleary forálacha reachtacha buana a thabhairt chun cinn maidir le cruinnithe fíorúla agus hibrideacha.

An Bille um Chomharchumainn 2022.

Foilsíodh Scéim Ghinearálta Bhille na gComharchumann i mí na Samhna 2022 agus tugtar isteach creat dlíthiúil nua-aimseartha a chuirfidh an tsamhail chomhoibríoch ar bhonn soiléir dlíthiúil níos fabhraí, rud a chruthóidh cothrom iomaíochta le cuideachtaí agus a spreagfaidh breithniú ar an múnla comhoibríoch mar rogha foirmithe tarraingteach d'fhiontraithe agus do ghníomhaíochtaí sóisialta agus pobail. Chríochnaigh an Comhchoiste an Oireachtais um Fhiontraíocht, Trádáil agus Fostaíocht grinnscrúdú réamhreachtach ar an reachtaíocht bheartaithe go luath in 2023 agus d'fhoilsigh sé a thuarascáil i mBealtaine 2023. Cuireadh tús le dréachtú an Bhille i mí an Mhárta 2023 agus bhí sé ar siúl ag deireadh na bliana.

Treoracha / Rialacháin an AE.

An tAcht um Sheirbhísí Digiteacha (ASD).

Tháinig an tAcht um Sheirbhísí Digiteacha (ASD) (Rialachán (AE) 2022/2065) i bhfeidhm i mí na Samhna 2022 agus beidh feidhm iomlán aige ó mhí Feabhra 2024. Bunaíonn an ASD creat rialála ceannródaíoch chun úsáideoirí seirbhísí digiteacha an AE agus a gcearta bunúsacha a chosaint ar líne. Tá sé mar aidhm aige freagrachtaí na n-úsáideoirí, na n-ardáin ar líne agus na n-údaráis phoiblí a athchothromú de réir luachanna Eorpacha, rud a chuireann saoránaigh i lár an aonaigh.

Le linn 2023, bhí an Roinn i gceannas ar na hullmhúcháin do chur i bhfeidhm an ASD in Éirinn. Foilsíodh an Bille um Sheirbhísí Digiteacha 2023 i mí na Nollag 2023. Ainmneoidh an Bille Coimisiún na Meán mar Chomhordaitheoir Seirbhísí Digiteacha agus mar phríomhúdarás inniúil do Rialachán an AE agus ainmneoidh sé an CICT mar an dara húdarás inniúil, le freagracht shonrach as áiteanna margaidh ar líne. Cuirfidh sé na cumhachtaí riachtanacha ar fáil do na húdaráis freisin chun an ASD a mhaoirsiú agus a fhorfheidhmiú. Tá sé beartaithe go gcuirfear tús leis an mBille i mí Feabhra 2024. Chuir an Roinn acmhainní breise suntasacha ar fáil do na húdaráis freisin chun tacú lena bhfreagrachtaí nua, agus leithdháileadh €2.7 milliún in 2023 chun tacú go sonrach le bunú fheidhm na Seirbhísí Digiteacha laistigh de Choimisiún na Meán, mar ullmhúchán don reachtaíocht seo agus cuireadh € 6 mhilliún breise ar fáil do 2024 chun ullmhúcháin agus forbairt acmhainní d'fheidhm na Seirbhísí Digiteacha a chur i gcrích agus chun tacú le hoibríochtaí tosaigh.

An tAcht um Margaí Digiteacha (AMD).

Tháinig an tAcht um Margaí Digiteacha (AMD) (Rialachán (AE) 2022/1925) i bhfeidhm i mí na Samhna 2022 agus beidh feidhm iomlán aige ó Mhárta 2024. Tugtar isteach leis rialacha comhchuibhithe d'ardáin a fheidhmíonn mar "geatóirí" trí chroísheirbhísí ardáin i margadh an Aontais do sheirbhísí digiteacha a rialú. Rialóidh sé cleachtais áirithe ag na geatóirí chun iomaíocht agus cothroime a chur chun cinn i margadh digiteach an AE. D'ainmnigh an Coimisiún Eorpach sé ghnó mar gheatóirí i ndáil le 22 chroísheirbhís ardáin i Meán Fómhair 2023.

Chuaigh an Roinn i dteagmháil le páirtithe leasmhara in 2023 chun ullmhú do chur i bhfeidhm iomlán an AMD in Éirinn. D'achtaigh sé reachtaíocht thánaisteach i mí Iúil chun foráil a dhéanamh do na leasuithe ar Threoir (AE) 2019/1937, ar an "Treoir um Chosaint Sceithirí", chun feidhm a bheith acu maidir le sáruithe ar an AMD a thuairisciú agus maidir le cosaint daoine a thuairiscíonn sáruithe den sórt sin. Cé go ndéanfaidh an Coimisiún Eorpach AMD a fhorfheidhmiú, féadfaidh sé iarraidh ar na Ballstáit tacú lena fhorfheidhmiú agus dhréachtaigh an Roinn reachtaíocht thánaisteach chun foráil a dhéanamh don tacaíocht sin. Achtaíodh an reachtaíocht seo in am do thosach Márta 2024.

An tAcht um Shliseanna an AE.

Tá sé mar aidhm ag Acht um Shliseanna an AE éiceachóras leathsheoltóra na hEorpa a neartú, slándáil soláthair leathsheoltóirí an AE a mhéadú agus margaí nua a fhorbairt le haghaidh teicneolaíochtaí Eorpacha ceannródaíocha.

Bhí ról gníomhach ag an Roinn in i gcaibidlíocht a dhéanamh ar an Acht um Shliseanna a tháinig i bhfeidhm i Meán Fómhair 2023. Ina theannta sin, d'oibrigh an Roinn go dlúth le páirtithe leasmhara chun tuiscint níos fearr a fháil ar shlabhra soláthair casta, ag féachaint le tacú le slabhraí soláthair atá láidir agus iontaofa, le hinfhaighteacht scileanna agus le rochtain ar an margadh oscailte. Chabhraigh an obair le cinneadh a dhéanamh ar an mbealach is fearr is féidir le hÉirinn leas a bhaint as acmhainneacht an Achta chun infheistíocht mhéadaithe taighde agus déantúsaíochta a dhéanamh in Éirinn. Tá tús curtha ag an Roinn le straitéis náisiúnta a fhorbairt chun an earnáil a fhorbairt agus chun tacú leis na deiseanna a chuireann tAcht um Shliseanna an AE i láthair. Táthar ag súil go bhfoilseofar an straitéis seo in 2024.

An tAcht um Shonraí.

D'fhoilsigh an AE a thogra le haghaidh Rialachán an Achta Sonraí i bhFeabhra 2022 mar chroílár de Straitéis Sonraí an AE. Tá sé mar aidhm ag an Acht um Shonraí, mar aon le tionscnaimh Acht um Rialachas Sonraí an AE a comhaontaíodh roimhe seo, acmhainneacht eacnamaíoch agus shochaíoch na sonraí agus na dteicneolaíochtaí a scaoileadh, cur chuige comhordaithe a chruthú maidir le sonraí a úsáid thar earnálacha agus soiléirítear cé na daoine ar féidir leo luach a chruthú ó shonraí agus cad iad na coinníollacha faoina bhfuil siad. Foilsíodh Rialachán (AE) 2023/2854 (an tAcht um Shonraí) in Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh i mí na Nollag 2023. Meastar go dtiocfaidh an tAcht um Shonraí i bhfeidhm go luath in 2024 agus beidh sé infheidhme ó Mheán Fómhair 2025. Tá an Roinn ag obair ar thrasuíomh náisiúnta chun a chinntiú go gcomhlíontar riachtanais an AE agus go bhfuil na húdaráis rialála agus na cumhachtaí dá n-oibleagáidí forfheidhmithe i bhfeidhm faoin dáta a dtiocfaidh sé i bhfeidhm i Meán Fómhair 2025.

Pacáiste Paitinne an AE.

I mí Aibreáin 2023 d'fhoilsigh an Coimisiún Eorpach rialacha nua beartaithe chun cosaint maoine intleachtúla (MI) san Eoraip a fheabhsú, lena gcumhdaítear paitinní a bhaineann le caighdeáin tionscail, ceadúnú éigeantach paitinní i gcásanna géarchéime agus athbhreithniú ar an reachtaíocht maidir le deimhnithe cosanta forlíontacha. Chuireamar comhairliúcháin phoiblí i gcrích maidir leis na rialacháin atá beartaithe i ndáil le Paitinní Caighdeánacha Riachtanacha agus Deimhnithe Cosanta Forlíontacha agus leanaimid de bheith ag déanamh ionadaíochta ar sheasamh na hÉireann ag meithleacha oibre na Comhairle, de réir mar a théann gach togra i dtreo na caibidlíochta maidir le Cur Chuige Ginearálta.

Comhairliúcháin ar Airteagal 15 de Threoir Cóipchirt an AE 2019/790.

I mí na Nollag 2023, d'fhoilsíomar comhairliúcháin ag lorg tuairimí ó pháirtithe leasmhara maidir le cur chun feidhme Airteagal 15 – Preasfhoilseacháin a bhaineann le húsáidí ar líne a chosaint - de Threoir an AE i ndáil le Cóipcheart sa Mhargadh Aonair Digiteach 2019/790. Rinneadh an Treoir a thrasuí i ndlí na hÉireann trí Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Cóipcheart agus Cearta Gaolmhara sa Mhargadh Aonair Digiteach) 2021, I.R. Uimh. 567 de 2021. Baineann an comhairliúchán seo le Moladh 6-9 de Thuarascáil an Choimisiún um Thodhchaí na Meán 2022. Foilseoidh an Roinn tuarascáil ar thoradh an chomhairliúcháin in 2024.

Trasuí na Treorach Maidir le Faisnéis Chánach Phoiblí de réir Tíre a Thuairisciú.

Thug Rialacháin an AE (Faisnéis Chánach Ioncaim a Nochtadh ag Gnóthais agus Brainsí Áirithe) 2023 (IR 322 de 2023) éifeacht do Threoir (AE) 2021/2101 lena leasaítear Treoir 2013/34/AE i mí an Mheithimh 2023.

Ceanglaítear leis na Rialacháin ar ilnáisiúntaigh agus eintitis neamhspleácha atá bunaithe san AE agus a bhfuil ioncam comhdhlúite acu ar mó é ná € 750 milliún do gach ceann den dá bhliain airgeadais as a chéile faisnéis chánach chorparáideach a fhoilsiú ar leithligh do gach Ballstát agus do gach tríú tír ar liosta an AE de dhlínsí neamh-chomhoibríocha agus figiúr comhiomlán do gach tríú tír eile. Cuirtear tús le cur i bhfeidhm na Rialachán an chéad bhliain airgeadais ar an 22 Meitheamh 2024 nó ina dhiaidh sin, agus is é 2025 an chéad bhliain fhéideartha chun tuairisciú a dhéanamh, le foilsiú in 2026.

Trasuí na Treorach Soghluaisteachta Maidir le Tiontú Trasteorann, Cumaisc agus Rannáin.

Tháinig Rialacháin an AE (Tiontú Trasteorann, Cumaisc agus Rannáin) 2023 (IR 233 de 2023) i bhfeidhm i mBealtaine 2023 le Treoir (AE) 2019/2121 lena leasaítear Treoir (AE) 2017/1132. Foráiltear leis na Rialacháin do rialacha nós imeachta nua maidir le cumaisc thrasteorann agus tugtar isteach rialacha comhchuibhithe agus deimhneacht dhlíthiúil do chuideachtaí atá ag iarraidh dul i mbun tiontuithe agus rannáin trasteorann. Tá sé mar aidhm ag na Rialacháin an costas riaracháin do chuideachtaí a laghdú, agus cosaintí cuí á gcur ar fáil don phobal lena n-áirítear fostaithe, creidiúnaithe agus scairshealbhóirí mionlaigh.

An Treoir um Thuairisciú Inbhuanaitheachta Corparáideach.

Glacadh Treoir an AE (AE) 2022/2464, lena leasaítear Rialachán Iniúchóireachta (AE) Uimh. 537/2014, Treoir Trédhearcachta 2004/109/ CE, Treoir Iniúchóireachta 2006/43/CE agus Treoir Chuntasaíochta 2013/34/AE i mí na Nollag 2022. Cuspóir de cheann de ghníomhaíochtaí an Chomhaontaithe Ghlais Eorpaigh is aidhm dó cur go mór le nochtadh cuideachtaí ar chúrsaí comhshaoil, sóisialta, cearta daonna agus rialachais.

I measc na gcuideachtaí a bhfuil raon feidhme acu tá na cuideachtaí móra agus na heintitis mhóra leasa phoiblí (bainc, gnóthais árachais, cuideachtaí liostaithe ar phríomh-mhargadh san AE) agus SMEanna liostaithe (seachas micrifhiontair liostaithe). Tuairisceoidh cuideachtaí go bliantúil i dtuarascáil a stiúrthóra de réir caighdeáin éigeantacha dar teideal Caighdeáin Eorpacha um Thuairisciú Inbhuanaitheachta (CETI). Tá an trasuíomh dlite ar an 6 Iúil 2024.

Sheol muid comhairliúchán poiblí maidir le cur chun feidhme na Treorach i mí Eanáir 2023, agus foilsíodh an fhreagairt bheartais atá beartaithe don chomhairliúchán poiblí i mí Iúil 2023. Mar chuid dár rannpháirtíocht leanúnach le páirtithe leasmhara maidir leis an Treoir, d'óstáil an tAire Calleary seimineár gréasáin i mí Iúil freisin chun nuashonrú a sholáthar d'fhiontair ar an Treoir agus ar a trasuíomh i ndlí na hÉireann, lena n-áirítear roghanna beartais a eascraíonn as an gcomhairliúchán poiblí.

Togra le hAghaidh Threoir an AE Maidir le hInbhuanaitheacht Chorparáideach Díchill Chuí (ICDD).

Tá sé beartaithe leis an togra seo oibleagáidí atá ceangailteach ó thaobh dlí a chruthú ar chuideachtaí chun aghaidh a thabhairt ar thionchair dhíobhálacha ionchasacha ar an gcomhshaol agus ar chearta an duine a eascraíonn as a n-oibríochtaí féin, a n-oibríochtaí fochuideachtaí agus a slabhra gníomhaíochtaí. Tar éis caibidlíochtaí tríthaobhacha ag leibhéal an AE sa chuid dheireanach de 2023, thángthas ar chomhaontú sealadach maidir leis an gcomhad seo i mí na Nollag 2023. Faoi réir tuilleadh oibre teicniúla, táthar ag súil go dtabharfar an Treoir chun críche go luath in 2024. Faoi réir fhormhuiniú foirmiúil ag leibhéal an AE ag an gComhairle agus ag Parlaimint na hEorpa, táthar ag súil go mbeidh dhá bhliain ag na Ballstáit ina dhiaidh sin chun ICDD a thrasuí.

Togra le haghaidh Threoir an AE Maidir le Dlí na gCuideachtaí Digiteacha a Uasghrádú (UDCL).

Tógann an togra seo ar Threoir níos luaithe (an "Treoir um Dhigitiú ") agus tá sé mar aidhm aige iarrachtaí digitithe AE a chur chun cinn i réimse dhlí na gcuideachtaí. Tá sé mar aidhm aige trédhearcacht maidir le cuideachtaí agus nascacht idir riaracháin phoiblí na mBallstát a fheabhsú, agus an t-ualach riaracháin do chuideachtaí agus do pháirtithe leasmhara eile a laghdú i gcásanna trasteorann. Cuireadh tús le scrúdú ar an togra ag leibhéal mheitheal oibre an AE i mí Aibreáin 2023 agus bhí sé ar siúl ag deireadh na bliana.

Rialacháin Lena nDéantar Foráil Maidir le Deireadh a Chur le Deimhnithe Teidil Páipéarbhunaithe in Idirbhearta Urrús agus le Haistriú Chuig Iontráil Leictreonach Leabhar.

D'achtaigh Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Urrúis Dhí-ábharaithe) 2023 roinnt leasuithe ar Acht na gCuideachtaí 2014 chun seasamh dlíthiúil na n-urrús dí-ábharaithe a neartú, i gcomhréir leis an Rialachán Lárnach um Thaisclann Urrús (Rialachán (AE) Uimh. 909/2014). Déanann dí-ábharú foráil do dheimhnithe teidil páipéarbhunaithe in idirbhearta urrús a dhíchur agus aistriú chuig iontráil leictreonach leabhar. Teastaíonn dí-ábharú na n-urrús infheidhme nua-eisithe uile ón 1 Eanáir 2023 agus i gcás gach urrús eile is infheidhme ón 1 Eanáir 2025.

Togra le haghaidh Threoir an AE Lena gComhchuibhítear Gnéithe Áirithe den Dlí Dócmhainneachta.

Foilsíodh an Togra le haghaidh Treoir ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena gcomhchuibhítear gnéithe áirithe den dlí dócmhainneachta (2022/0408) i mí na Nollag 2022. Is é aidhm an Togra sin rialacha dócmhainneachta a chomhchuibhiú, agus é mar phríomhchuspóir acu iad a dhéanamh níos éifeachtaí agus níos éifeachtaí d'fhonn infheistíocht trasteorann níos mó a éascú. Tá sé mar chuid de thionscnamh níos leithne Aontas Margaí Caipitil an AE atá ceaptha chun comhtháthú airgeadais agus eacnamaíoch a chur chun cinn ar fud an AE. In 2023, rinneamar comhairliúcháin poiblí ar an togra ag lorg tuairimí na bpáirtithe leasmhara mar ullmhúchán don chaibidlíocht. Táimid ag obair freisin leis na Roinne Dlí agus Cirt agus Airgeadais chun athbhreithniú a dhéanamh ar an Togra agus chun ullmhú don chaibidlíocht a tharla i rith na bliana agus a leanfaidh ar aghaidh go dtí 2024.

Treoir ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle Maidir le Struchtúir Scaireanna Ilvóta i gCuideachtaí a Lorgaíonn Cead Isteach Chun a gCuid Scaireanna a Thrádáil ar Mhargadh Fáis SMEanna.

Tá an togra le haghaidh Treorach maidir le Struchtúir Scair-Vóta Iolracha – i gCuideachtaí a lorgaíonn Cead Isteach chun a gcuid scaireanna a thrádáil ar Mhargadh Fáis SEManna mar chuid de phacáiste Acht Liostaithe an Choimisiúin, sraith beart atá ceaptha chun rialacha liostála a shimpliú agus a fheabhsú, go háirithe do SMEanna, gan cosaint infheisteoirí agus sláine an mhargaidh a chur i mbaol. In 2023, leanadh ar aghaidh leis an gcaibidlíocht i rith na bliana agus táthar ag súil go gcomhaontófar Treoir in 2024.

Pacáiste an AE um Athchóiriú an Dearaidh Thionsclaíoch.

Tar éis fhoilsiú phacáiste athchóirithe an Choimisiúin Eorpaigh maidir le dearadh tionsclaíoch a chosaint, ina bhfuil Treoir agus Rialachán lena leasaítear reachtaíocht reatha an AE maidir le dearaí tionsclaíocha chun dlíthe agus nósanna imeachta na mBallstát a nuachóiriú agus a sholáthar trí cheart dearadh aonadach an AE a chuíchóiriú. Chuamar i ngleic go gníomhach leis an gcaibidlíocht maidir leis an bpacáiste athchóirithe ag cruinnithe meithleacha de chuid Chomhairle an AE le linn 2023 agus comhaontaíodh Cur Chuige Ginearálta ón gComhairle i Meán Fómhair 2023.

Rialachán maidir le Cosaint Tásc Geografach do Tháirgí Ceardaíochta agus Tionscail (AE) 2023/2411.

Tháinig an Rialachán maidir le Cosaint Tásc Geografach do Tháirgí Ceardaíochta agus Tionscail i bhfeidhm i mí na Samhna 2023, lena bhforáiltear do chreat rialála comhchuibhithe do chosaint táisc gheografaigh do tháirgí ceardaíochta agus tionsclaíocha ag leibhéal an AE a spreagfaidh táirgeadh barántúla ardchaighdeáin agus táirgí tionsclaíocha (Clanna). Chuaigh an Roinn i ngleic go gníomhach leis an gcaibidlíocht maidir leis an Rialachán le linn 2023, ag déanamh ionadaíochta ar sheasamh na hÉireann ag meithleacha Chomhairle an AE agus déanfaimid cur chun feidhme an Rialacháin a chur chun cinn in 2024.

Rialachán chun Teacht in Ionad na Treorach um Íocaíochtaí Déanacha.

I mí Mheán Fómhair 2023 thíolaic an Coimisiún Eorpach togra le haghaidh Rialacháin maidir le híocaíocht dhéanach in idirbhearta tráchtála a chomhrac a rachadh in ionad Threoir 2011/7/CE. Déanfaidh an rialachán atá beartaithe athruithe suntasacha ar na rialacha reatha.
Chuireamar Comhairliúcháin Poiblí i gcrích agus chuireamar tús le próiseas fairsing rannpháirtíochta páirtithe leasmhara chun eolas a chur ar fáil don chaibidlíocht ag leibhéal an AE. I dteannta a chéile, chuireamar tús le hobair chun cur chun feidhme agus feasacht ar rialacha reatha Íocaíochtaí Pras a fheabhsú.

Reachtaíocht Chógaisíochta an AE.

Ar an 26 Aibreán 2023, d'fhoilsigh an Coimisiún Eorpach togra chun an reachtaíocht ghinearálta chógaisíochta atá ann cheana a athbhreithniú agus a athsholáthar. Molann pacáiste reachtach Chógaisíochta an AE sraith beart chun cáilíocht agus sábháilteacht leigheasanna a chinntiú agus chun a chinntiú go bhfuil siad ar fáil do sheirbhísí sláinte ar fud an AE. Tá an Roinn ina ball den Mheitheal um Straitéis Chógaisíochta a bhunaigh an tAire Sláinte chun eolas a thabhairt don bhreithniú náisiúnta ar an togra seo. Le linn 2023, chuamar i dteagmháil le páirtithe leasmhara, comhghleacaithe AE agus comhghleacaithe sa Roinn Sláinte chun an togra a scrúdú agus chun anailís a dhéanamh ar thionchar an bhirt atá beartaithe d'earnáil chógaisíochta na hÉireann agus leanfar leis an obair seo in 2024.

An tÚdarás um Chaighdeáin Náisiúnta na hÉireann agus MedTech.

In earnáil MedTech, bhain an ÚCNÉ ainmniúchán amach i bhFeabhra 2023 faoin Rialachán um Fheistí Leighis Diagnóiseacha In Vitro (AE) 2017/746, rud a fhágann go bhfuil sé ar cheann de dheich gComhlacht Fógartha san Eoraip. Mar thoradh air sin, is féidir le ÚCNÉ measúnuithe comhréireachta a dhéanamh faoin Rialachán Diagnóiseach In Vitro (IVDR) agus deimhnithe marcáilte FP a dheonú do mhonaróirí feistí leighis, rud a chuireann ar a gcumas rochtain a fháil ar mhargadh na hEorpa.

An tÚdarás um Fhorfheidhmiú Corparáideach (ÚFC).

Bunaíodh an ÚFC i mí Iúil 2022 faoi Acht na gCuideachtaí (Údarás um Fhorfheidhmithe Corparáideach) 2021 agus eascraíonn a shainordú go príomha ó Acht na gCuideachtaí 2014. Sna 18 mí ó bunaíodh an ÚFC tá sé suite go daingean mar eagraíocht an-eolach, gairmiúil agus uaillmhianach. Thug an tAire Calleary an t-aitheasc tosaigh ag comhdháil tionscnaimh an Údaráis i mí Dheireadh Fómhair 2023.

Leanann an Roinn ag obair go dlúth leis an ÚFC chun a chinntiú go bhfuil na huirlisí reachtaíochta cuí acu atá riachtanach chun tabhairt faoi fhorfheidhmiú an dlí chorparáidigh nua-aimseartha casta agus chun a cuspóirí reachtúla a bhaint amach. Tá cumhachtaí nua agus feabhsuithe eile don ÚFC á mbreithniú go gníomhach ag an Roinn lena gcur san áireamh i mBille Cuideachtaí atá le teacht (Forálacha Rialachais Chorparáidigh, Forfheidhmithe agus Rialála). Is é fócas na Roinne ar an mBille ná leasuithe praiticiúla ar son na fiontraíochta a sheachadadh.

Coinnítear leibhéil acmhainní don ÚFC faoi athbhreithniú leanúnach. In 2023 mhéadaigh an Roinn an buiséad agus cheadaigh sé foireann bhreise don ÚFC. Fuair an ÚFC a cheadúnas earcaíochta féin in 2023, agus rinneadh dul chun cinn suntasach maidir le foireann a fhostú sa dara leath den bhliain. Ba é buiséad an Údaráis do 2023 ná €9,706 milliún, ardú buiséid 25% thar a leithdháileadh do 2022. Áiríodh i mBuiséad 2024 gealltanas €1.2 milliún breise a sholáthar don ÚFC, méadú 12% ar 2023 a thugann a bhuiséad go €10,906 milliún, agus comharthaíonn sé tiomantas leanúnach an Rialtais a chinntiú go bhfuil na hacmhainní riachtanacha ag an ÚFC chun a cuspóirí reachtúla a chomhlíonadh.

An Bord um Réiteach Díobhálacha.

Bhí gealltanas i gClár an Rialtais feabhas agus athchóiriú a dhéanamh ar ról an Bhoird um Measúnú Díobhálacha Pearsanta chun líon na n-éileamh díobhála pearsanta a réitítear trí phróiseas na gníomhaireachta a mhéadú agus deireadh a chur leis an ngá atá le dlíthíocht chostasach agus am-ídítheach.

Chun an gealltanas seo a chomhlíonadh, síníodh an tAcht um an Bhord Réiteach Díobhálacha Pearsanta 2022 ina dhlí i mí na Nollag 2022 agus cuireadh tús leis thar thrí chéim le linn 2023. Forálann an tAcht do Bhord um Réitigh Díobhálacha a bhunú chun:

- Chun leathnaigh na cineálacha cásanna ar féidir leis measúnú a dhéanamh orthu, amhail gortuithe síceolaíocha.
- Chun feabhas a chur ar a chumas taighde agus anailís a dhéanamh chun eolas níos fearr a thabhairt do pháirtithe leasmhara.
- Chun cumhachtaí an Bhoird a neartú chun calaois a chomhrac.
- Chun idirghabháil a thabhairt isteach mar sheirbhís nua.

Sa chéim dheireanach de thosach feidhme an Achta tugadh isteach idirghabháil mar sheirbhís nua a thairgeann an Bord chun éilimh díobhála pearsanta a réiteach. Tugadh idirghabháil isteach le haghaidh éileamh ar dhíobháil dliteanais fostóra agus tabharfar isteach é le haghaidh gach éileamh eile le linn 2024. Athainmníodh an ghníomhaireacht mar Bhord Réitigh Díobhálacha le héifeacht ó mhí na Nollag 2023.

Le linn 2023 lean samhail an Bhoird ar aghaidh ag tabhairt buntáistí móra trí rogha ar chostas íseal, tapa agus cothrom a sholáthar maidir le cúiteamh díobhála, agus fuarthas thart ar 20,000 iarratas ar éileamh díobhála i rith na bliana. Trí réiteach éileamh díobhála a éascú ar bhealach tapa agus níos saoire, bíonn tionchar fabhrach ag obair na gníomhaireachta ar chostas préimheanna árachais.

Ullmhúcháin le hAghaidh Reifrinn ar Chúirt Aontaithe na bPaitinní.

Éilíonn rannpháirtíocht na hÉireann i gCúirt Aontaithe na bPaitinní reifreann chun aistriú cumhachtaí dlínsiúla ó Chúirteanna na hÉireann chuig Cúirt Idirnáisiúnta nua a chumasú. In 2023 chuir an Roinn a hullmhúcháin do reifreann chun cinn agus d'aththionóil sé an Coiste Idir-Rannach chun comhroinnt faisnéise a éascú, chun comhtháthú tras-Ranna a chinntiú i bhforbairt togra agus chun réamhullmhúcháin a dhéanamh i gcás an Reifrinn a rith.

Tá an Coiste Idir-Rannach comhdhéanta den Roinn Dlí agus Cirt, den tSeirbhís Chúirteanna, d'Oifig an Ard-Aighne agus de Roinn an Taoisigh agus an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta curtha leis mar gheall ar a ról sna céimeanna pleanála do reifreann agus an Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta le sainchúram thar an gcóras taighde agus oideachais 3ú agus 4ú leibhéal a úsáideann cosaintí paitinne.

Le linn an dara leath den bhliain, tharla idirphlé suntasach le comhghleacaithe ar fud an Choiste chun dréachtú an Bhille um leasú bunreachta ar Chomhaontú Chúirt Aontaithe na bPaitinní a chur chun cinn. Cinnfidh an Rialtas Dáta don Reifreann.

Sprioc Straitéiseach 5:

Gnó agus trádáil dhomhanda na hÉireann a neartú agus a leathnú ar bhealach freagrach, cothrom agus inbhuanaithe a thacaíonn le hardchaighdeáin mhaireachtála agus an geilleagar uile-oileáin a mhéadú tuilleadh.

Straitéis Trádála agus Infheistíochta.

Straitéis Trádála agus Infheistíochta an Rialtais 2022-2026: Leagann Luach d'Éirinn, Luachanna don Domhan cur chuige prionsabal agus iomlánaíoch maidir le beartas trádála, arb é an sprioc atá leis ná go bhfásfaidh Éire go hinbhuanaithe, margaí easpórtála a éagsúlú, go dtabharfaidh sé aghaidh ar shaincheisteanna aeráide, agus go ndéanfaidh soláthar d'fholláine eacnamaíoch leanúnach na hÉireann. Cuireann an Roinn an rúnaíocht ar fáil don *Chomhairle Trádála agus Infheistíochta* a thugann le chéile Airí a mbaineann a bhfreagrachtaí le Trádáil agus Infheistíocht a chur chun cinn, ceannairí na ngníomhaireachtaí stáit ábhartha, agus ionadaithe ó chomhlachtaí tionscail chun tacú le cur chun feidhme na straitéise seo. In 2023 rinneadh dul chun cinn faoi na gníomhaíochtaí tosaíochta seo a leanas:

- *Athbhreithniú agus Athnuaigh na Foirne Margaidh Áitiúil* – Following the completion of the review in 2022, implementation began in 2023 including a first meeting of the new Headquarters Market Team (HQMT) in May with a follow-on session taking place in September. The HQMT provides a platform for Team Ireland to share information and ensure that opportunities to coordinate and collaborate are maximised.
- *Éire a shocrú laistigh de Shlabhraí Luach Domhanda (SLDanna) agus Slabhraí Soláthair* – Tháinig an grúpa oibre saineolaithe SLD le chéile i rith 2023 chun príomh-SLDanna a shainaithint, chun mapáil agus measúnú riosca a dhéanamh agus chun freagraí gníomhaíochta a aithint. Tá sé le tuairisciú go luath in 2024.
- *Leasanna na hÉireann a chur in iúl mar Náisiún Trádála* – Chomhaontaigh an Chomhairle Trádála agus Infheistíochta cur chuige nua cumarsáide agus rannpháirtíochta don Roinn agus d'Fhoireann na hÉireann i Meán Fómhair 2023. I measc na bhforbairtí tá úsáid níos straitéisí a bhaint as ardáin na meán sóisialta chun aird a tharraingt ar ghníomhaíochtaí trádála agus infheistíochta, agus, as seo amach díreofar go speisialta ar thrádáil a chur chun cinn d'fhoghlaimeoirí ag gach céim.
- *Uasmhéadú ar fhilleadh na hÉireann ó Chomhaontuithe Trádála an AE* – Reáchtáladh an chéad chomhdháil Trade Horizons i mí Iúil 2023 le raon leathan cainteoirí náisiúnta agus idirnáisiúnta ag cur béime ar na buntáistí a bhaineann le trádáil dhomhanda oscailte atá bunaithe ar rialacha, agus go háirithe na buntáistí a bhaineann le gnólachtaí leas a bhaint as líonra fairsing CSTanna an AE.
- *Seachtain Mhisean Trádála Fhoireann na hÉireann* – Bhí an chéad Sheachtain Mhisean Trádála Fhoireann na hÉireann faoi stiúir an Taoisigh ar siúl sa Chóiré Theas i mí Dheireadh Fómhair/Samhain 2023. Measadh gur éirigh thar barr leis an imeacht ina chuspóirí infheictheacht agus láithreacht na hÉireann sa mhargadh tábhachtach sin a chur chun cinn, agus dhaingnigh sé caidrimh den scoth ag leibhéil pholaitiúla, ghnó, taidhleoireachta agus eacnamaíocha araon. Bhí Comhchoimisiún Eacnamaíochta idir oifigigh shinsearacha na hÉireann agus an Chóiré Theas ar siúl mar chuid den chuairt seo freisin.
- *Buntáistí Mhargadh Aonair an AE a bhaint amach* – Leanann cur i bhfeidhm na Straitéise ar aghaidh ag tacú le hÉirinn a spriocanna trádála agus infheistíochta a bhaint amach, onnmhairí a mhéadú go hinbhuanaithe, caidrimh trádála a dhoimhniú agus a leathnú, fostaíocht a mhéadú agus ar an iomlán, ár ngeilleagar a neartú.

Cur Chun Cinn Trádála.

Gach bliain, oibríonn an Roinn go dlúth lena gníomhaireachtaí, Fiontraíocht na hÉireann agus ÚFT na hÉireann ar chlár misean trádála agus cur chun cinn infheistíochta faoi stiúir an Aire. In 2023, reáchtáladh misin trádála leis an AEA, Cóbanhávan, Vársá agus Prág, an Fhrainc agus an Ghearmáin, agus Ceanada, chomh maith le roinnt misean trádála chuig na SA (an Cósta Thiar; Cósta Thoir; réigiúin an Mheán-Iarthair agus an Deiscirt). Thacaigh na misin seo le cliantchuideachtaí Fhiontraíocht na hÉireann scála a dhéanamh i bpríomh-mhargaí agus caidrimh trádála a fhorbairt tuilleadh le cliantchuideachtaí reatha agus ionchasacha an ÚFT. Le linn na misean seo, reáchtáladh cruinnithe le cuid de na cuideachtaí is mó agus is dinimiciúla i réimsí mar sheirbhísí a thrádáiltear go hidirnáisiúnta, teicneolaíocht an airgeadais, tógáil ardteicneolaíochta, seirbhísí gnó domhanda, innealtóireacht agus eolaíochtaí beatha. Síníodh conarthaí luachmhara, agus bhí deis ag cuideachtaí rannpháirteacha a gcuid táirgí agus seirbhísí a thaispeáint.

Comhchoimisiúin Eacnamaíochta.

In éineacht le Seachtain Mhisean Trádála Fhoireann na hÉireann i mí Dheireadh Fómhair/Samhain, bhí an Roinn ina comhchathaoirleach ar chruinniú de Chomhchoimisiún Eacnamaíochta na hÉireann-an Chóiré sa Chóiré Theas. Bhí an plé bunaithe ar chomhar a neartú agus ar an gcaidreamh trádála, eacnamaíoch, taidhleoireachta agus oideachais idir Éire agus an Chóiré Theas a mhéadú. Is í an Chóiré Theas an 12ú geilleagar is mó ar domhan agus an 4ú geilleagar is mó san Áise. Shroich trádáil idir Éire agus an Chóiré Theas an luach is airde riamh de bhreis is €6 billiún in 2022.

Caidreamh Trádála Idirnáisiúnta.

Tá ról lárnach ag an Roinn maidir le freagairt do na dúshláin eacnamaíocha dhomhanda atá roimh Éirinn faoi láthair. Agus é sin á dhéanamh, oibríonn an Roinn lena chinntiú go bhfuil Éire in ann dul i ngleic go gníomhach agus go feiceálach leis an bpobal idirnáisiúnta, agus lena chinntiú gur féidir linn ár leasanna straitéiseacha náisiúnta a chur chun cinn agus a chosaint go héifeachtach.

Dá réir sin, tá infheistíocht déanta ag an Roinn ina láithreacht thar lear trí oifigigh shinsearacha a cheapadh chuig Ambasáidí na hÉireann i roinnt príomh-mhargaí thar lear, lena n-áirítear an RA, SAM agus an tSín. Cuireann láithreacht na n-oifigeach seo ar an margadh ar chumas na Roinne caidrimh reatha a neartú agus comhpháirtíochtaí nua a chruthú le tíortha a bhfuil tábhacht straitéiseach ag baint leo maidir le feidhmíocht trádála agus infheistíochta na hÉireann.

Caidreamh Trádála idir Éire agus an RA.

Le chéile, d'éascaigh an Ambasáid i Londain breis agus 30 cuairt fhoirmiúil Aireachta in 2023, le meánré 2.5 lá. Bhí go leor de na cuairteanna seo dírithe ar chur chun cinn trádála agus infheistíochta nó bhí gné for-rochtana trádála sa chlár. Comhordaíodh cuid mhór den ghníomhaíocht seo trí Fhoireann Margaidh Áitiúil na RA, agus bhí an Roinn freagrach as ceannaireacht agus oibriú i gcomhar leis na gníomhaireachtaí fiontraíochta chun deiseanna a uasmhéadú do ghnó na hÉireann i margadh na RA.

Lean an Roinn agus a gníomhaireachtaí ag tacú le gnólachtaí sa timpeallacht trádála iar-Bhreatimeachta, ag soláthar tacaíochtaí airgeadais chomh maith le comhairle. Tá sé cruthaithe go bhfuil onnmhairí na hÉireann go dtí an RA an-athléimneach, agus thuairiscigh na gníomhaireachtaí fiontair glanmhéadaithe in 2023. Is í an RA an dara comhpháirtí trádála is mó in Éirinn (i ndiaidh na SA) agus is í Éire an ceathrú margadh onnmhairithe is mó sa RA – chun tosaigh ar an tSín agus ar an bhFrainc araon. Tá an RA fós ar an margadh do chuideachtaí bia agus deochanna agus tá sé sin le sonrú ag méadú 4% ar an méid le ceithre bliana anuas, in ainneoin tionchar diúltach Covid agus an Breatimeacht.

Réitigh Creat Windsor an bealach do chaidreamh trádála nua idir an RA agus an AE, agus idir an RA agus Éire. Cosnaíonn an Creat an geilleagar uile-oileáin, ceann de na díbhinní iomadúla a bhaineann leis an bpróiseas síochána agus tugann sé an deis dó leanúint ar aghaidh ag tacú le fás eacnamaíoch, poist agus rathúnas ar fud an oileáin. Leanann an Roinn ag obair le comhghleacaithe ar fud an Rialtais chun cabhrú le dul i ngleic le hábhair a eascraíonn as an Breatimeacht, lena n-áirítear ar Chreat Windsor agus ar Shamhail Oibriúcháin Sprioc Teorann nua na RA a leagann amach a samhail nua chun earraí a allmhairiú chuig an RA ón taobh istigh agus lasmuigh den AE, agus Éire san áireamh.

Idir-Thrádáil Éireann.

Tá Idir-Thrádáil Éireann (ITÉ) freagrach as trádáil agus gnó a chur chun cinn ar bhonn uile-oileáin agus trasteorann. Bhí maoiniú na Roinne do ITÉ in 2023 níos mó ná €11.5 milliún. I rith na bliana lorg an Ghníomhaireacht deiseanna nua do thrádáil Thuaidh Theas, thacaigh sé le forbairt braislí agus líonraí ar fud an oileáin, agus lean sé ag cabhrú le trádálaithe trasteorann oiriúnú don timpeallacht trádála iar-Bhreatimeachta.

Príomhbhuaicphointe d'aschuir ITÉ 2023 ba ea seoladh a Mhoil Trádála Trasteorann nua. Tógann an Mol ar an rath a bhí ar Sheirbhís Chomhairleach an Bhreatimeachta de chuid ITI roimhe seo agus tugann sé tacaíocht do ghnólachtaí atá lonnaithe in Éirinn agus i dTuaisceart

Éireann a bhfuil faisnéis de dhíth orthu chun cabhrú leo a dturas easpórtála trasteorann a bhunú agus a fhás agus dul i ngleic le réimsí trádála. Beidh ról tábhachtach aige maidir le cuidiú le gnólachtaí ar fud an oileáin deiseanna trasteorann a uasmhéadú agus cabhrú leo dul i ngleic leis na réimsí trádála i ndiaidh an Bhreatimeachta chun onnmhairí a bhunú agus a mhéadú.

Oileán Comhroinnte.

Tá sé mar aidhm ag an tionscnamh Oileán Comhroinnte úsáid a bhaint as Comhaontú Aoine an Chéasta chun comhoibriú, nasc agus comhthuiscint ar oileán na hÉireann a fheabhsú. Is éard atá i gceist leis an tionscnamh ná oibriú le Feidhmeannas Thuaisceart Éireann agus le Rialtas na Breataine chun aghaidh a thabhairt ar na dúshláin straitéiseacha atá le sárú ar an oileán, trí fhorbairt bhreise a dhéanamh ar an ngeilleagar uile-oileáin, agus trí infheistíocht a dhéanamh i réigiúin an Iarthuaiscirt agus na teorann. Feidhmíonn Aonad na nOileán Comhroinnte (AOC) i Roinn an Taoisigh mar thiománaí agus mar chomhordaitheoir ar an tionscnamh uile-Rialtais seo. Lean muid orainn ag obair go dlúth leis an AOC le linn 2023 chun deiseanna a fhiosrú chun tacú leis an ngeilleagar uile-oileáin.

ÚCNÉ agus Trádáil na Ríochta Aontaithe.

I mí Aibreáin, bhain Deimhniú ÚCNÉ RA Teo, fochuideachta de chuid an ÚCNÉ, creidiúnú amach ó UKAS, Seirbhís Creidiúnaithe na RA, faoi Rialachán Táirgí Foirgníochta na RA. Bunaíodh an fhochuideachta chun trádáil a éascú idir gnólachtaí in Éirinn agus sa Bhreatain Mhór, tar éis an Bhreatimeacht, trí chabhrú le cuideachtaí Éireannacha marcáil UKCA a bhaint amach. Ligeann sé seo d'onnmhaireoirí in Éirinn táirgí a chur, nó leanúint ar aghaidh lena gcur, ar an margadh i Sasana, in Albain, agus sa Bhreatain Bheag. D'fhógair an tAire Richmond gurbh é monaróir i Luimneach an chéad chuideachta Éireannach a bhain marc UKCA amach ó Deimhniú ÚCNÉ RA. I mí na Samhna, chomh-óstáil Deimhniú ÚCNÉ RA Teo seimineár gréasáin le hAmbasáid na Breataine agus Roinn Gnó agus Trádála na RA, ar a dtugtar: *Tuiscint a fháil ar UKCA, UKNI, agus Marcáil FP*. Eagraíodh é seo chun cabhrú le gnólachtaí tuiscint a fháil ar na príomhmharcanna táirge a theastaíonn le haghaidh trádála san AE agus sa RA, tar éis an Bhreatimeacht.

Caidreamh Trádála idir Éire agus SAM .

Lean an caidreamh trádála agus infheistíochta idir Éire agus SAM ag dul chun cinn, in ainneoin na ndúshlán leanúnach sa gheilleagar domhanda. Tá beagnach 1,000 cuideachta faoi úinéireacht Éireannach ag easpórtáil go SAM, ag fostú díreach faoi bhun 100,000 duine; agus ag an am céanna, tá oibríochtaí ag beagnach 1,000 cuideachta SAM in Éirinn, ag soláthar fostaíochta díreach de bheagnach 210,000 agus fostaíocht indíreach de 168,000 in 2022.

Éascaíonn agus tacaíonn Ambasáid na hÉireann i Washington DC le naisc ghnó atá ann cheana féin agus cabhraíonn sé le cinn nua a chothú. Tugann cuairteanna ardleibhéil ó ionadaithe Rialtais chomh maith le misin trádála agus eacnamaíocha deiseanna chun na naisc thar a bheith tábhachtach seo a neartú agus a leathnú.

Áiríodh gné láidir eacnamaíoch i gclár Lá Fhéile Pádraig an Taoisigh i DC, le roinnt imeachtaí gnó lena n-áirítear plé comhchéime dírithe ar 'Theicneolaíochtaí Claochlaitheacha'. Thug an Taoiseach príomhaitheasc ag Comhlachas Tráchtála na SA freisin, inar leagadh béim ar thábhacht an chaidrimh dhá threo trádála agus infheistíochta, agus ar ról na hÉireann mar thairseach chuig an AE do chuideachtaí SAM. D'éascaigh Ambasáid DC freisin cuairt an Aire McGrath, an Aire Donohoe, agus an Choimisinéara Eorpaigh McGuinness go Washington le haghaidh clár seachtaine IMF - *Cruinnithe Earraigh an Bhainc Dhomhanda*. D'éascaigh an ambasáid freisin cuairt thoscaireacht gnó na hÉireann chuig Cruinniú Mullaigh Select SAM ar DC. Tá sé mar aidhm ag an gclár seo de chuid Roinn Tráchtála na Stát Aontaithe infheistíocht ghnó a chruthaíonn poist isteach sna Stáit Aontaithe a éascú.

Trí Fhoireann Mhargadh Áitiúil na SA, déanann Ambasáid DC comhordú ar ghníomhaíochtaí margaidh na hÉireann agus saothraíonn sí deiseanna chun faisnéis a roinnt agus a phleanáil. Le linn 2023, d'óstáil an Ambasáid roinnt bricfeasta gnó agus dinnéir d'ionadaithe ó chuideachtaí SAM a bhfuil oibríochtaí acu in Éirinn.

Caidreamh Trádála idir an AE agus SAM.

In 2023, lean Éire ar aghaidh ag tacú ar leibhéal an AE le comhoibriú níos dlúithe a dhéanamh le SAM, an comhpháirtí trádála is mó atá againn. Sa cheathrú Comhairle Trádála agus Teicneolaíochta idir an AE agus SAM a tionóladh i Lulea na Sualainne i mBealtaine 2023, gheall na páirtithe comhar trasatlantach a chur chun cinn maidir le teicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn, trádáil inbhuanaithe, slándáil eacnamaíoch agus rathúnas, nascacht shlán agus cearta an duine sa timpeallacht dhigiteach. D'athdhearbhaigh an dá pháirtí freisin a dtiomantas gan staonadh chun tacú leis an Úcráin.

Tionóladh cruinniú mullaigh idir an AE agus SAM i Washington DC i mí Dheireadh Fómhair 2023. Ag deireadh an chruinnithe mullaigh, ghlac na ceannairí comhráiteas lena n-áirítear treochlár chun tacú leis an gcaidreamh tras-Atlantach agus é a neartú tuilleadh sna blianta amach romhainn. I measc na saincheisteanna beartais trádála a breithníodh bhí aghaidh a thabhairt ar chleachtais eacnamaíocha saobhadh neamh-mhargaidh, leochaileachtaí sa slabhra soláthair a laghdú agus slabhraí soláthair trasatlantacha a neartú.

Tá obair ag leanúint ar aghaidh ar chomhaontú a bhaint amach maidir le hInbhuanaitheacht Cruach Dhomhanda, agus Comhaontú Mianraí Criticiúil chun rochtain níos fearr a thabhairt do ghnólachtaí AE ar na tacaíochtaí atá ar fáil faoin Acht um Laghdú Boilscithe na SA.

Caidreamh Trádála idir Éire agus an tSín .

Go luath in 2023, tar éis di a dianbheartas nialasach covid a thréigean le déanaí, thosaigh an tSín ag oscailt arís le haghaidh taistil thar lear. Ar cheann de na chéad chuairteanna oifigiúla ar an tSín bhí an tAire Eamon Ryan do Lá Fhéile Pádraig. I rith na bliana bhí roinnt cuairteanna ardphróifíle ar an dá thaobh, lena n-áirítear cuairt an Tánaiste ar an tSín i mí na Samhna 2023.

Toisc go raibh cruinnithe duine le duine indéanta arís, tháinig cruinnithe rialta leis an rialtas láir le chéile arís. Mar chuid de ghníomhaíochtaí Fhoireann Éireann na Roinne trínár n-ambasáid i mBéising, bhuail oifigigh leis na hAireachtaí Tráchtála, Oideachais agus an Coimisiún Náisiúnta Forbartha agus Athchóirithe agus le Comhairle na Síne um Thrádáil Idirnáisiúnta a Chur Chun Cinn.

D'fhreastail oifigigh ar roinnt nochtadh trádála i rith na bliana freisin, agus ba iad na cinn is mó ná an tAonach Earraí Tomhaltóirí i Hainan, an taispeántas teicneolaíochta Hi-Cool agus Seirbhísí taispeántas CIFTIS i mBéising, an taispeántas GreenTech Expo i Wuxi agus CIIE i Shanghai.

An Chomhairle um Ghnóthaí Eachtracha (Trádáil).

Bhí ceithre chruinniú san iomlán ag an gComhairle um Ghnóthaí Eachtracha (Foirmiú Trádála) in 2023 le cruinnithe na nAirí Trádála, lena n-áirítear an tAire Coveney, i Stócólm, i nDairbhre agus sa Bhruiséil.

I measc na gcruinnithe bhí plé straitéiseach maidir le rannchuidiú bheartas trádála an AE le hiomaíochas an AE, caidreamh trádála AE-SAM, caidreamh trádála idir an AE agus an tSín, conas is féidir le beartas trádála rannchuidiú le slándáil eacnamaíoch an Aontais, ullmhúcháin do Chomhdháil Aireachta an EDT in Abú Daibí (san earrach 2024) agus tacaíocht eacnamaíoch leanúnach don Úcráin. Cuireadh nuashonruithe ar fáil do na hAirí freisin maidir le caibidlíochtaí éagsúla faoin gComhaontú Saorthrádála (CST) le linn 2023.

Caibidlíochtaí Chomhaontú Saorthrádála.

Tar éis caibidlíocht a thabhairt chun críche leis an **Nua-Shéalainn** in 2022, ghlac an Chomhairle Eorpach agus an Pharlaimint cinntí faoi seach in 2023 chun CST an AE agus na Nua-Shéalainne a dhaingniú. Glanann an próiseas seo an bealach chun an comhaontú a theacht i bhfeidhm a luaithe a chríochnaíonn an Nua-Shéalainn a nósanna imeachta dlíthiúla féin, a bhfuiltear ag súil leo go luath in 2024. Nuair a bheidh an CST i bhfeidhm, déanfaidh sé an trádáil agus an infheistíocht a léirscaoileadh agus a éascú, chomh maith le caidreamh eacnamaíoch níos dlúithe a chur chun cinn, a osclóidh deiseanna eacnamaíocha suntasacha do chuideachtaí agus do thomhaltóirí ar an dá thaobh.

Tá trí chomhaontú á gcaibidliú ag an **AE agus India** ag an am céanna: Comhaontú Saorthrádála Comhaontú um Chosaint Infheistíochta; agus comhaontú maidir le Tásca Geografacha. Tá tairiscintí tosaigh margaidh curtha síos ag an dá thaobh agus tá gá le tuilleadh plé lena chinntiú gur féidir teacht ar chomhaontú ceart agus cothrom. Tionóladh an chéad chruinniú aireachta de Chomhairle Trádála agus Teicneolaíochta AE-India (CTT) i mBealtaine 2023. Is príomhfhóram é an CTT chun an chomhpháirtíocht straitéiseach agus an t-idirphlé ar thrádáil agus ar theicneolaíocht idir an AE agus an India a dhoimhniú.

Tar éis a chonclúid pholaitiúil in 2022, shínigh an **AE agus an tSile** Ard-Chreat Chomhaontú agus Comhaontú Trádála Eatramhach ar an 13 Nollaig 2023 ina mbeidh 99.9% d'onnmhairí an Aontais ag teacht isteach sa tSile gan dleachtanna. Neartóidh na comhaontuithe comhar polaitiúil idir an tAontas agus an tSile, déanfaidh siad an caidreamh trádála agus infheistíochta a nuachóiriú, beidh sé níos fusa ag SMEanna na hÉireann trádáil a dhéanamh leis an tSile agus cabhróidh siad le cuideachtaí an AE rochtain níos fearr a fháil ar mhargadh soláthair phoiblí na Sile. Tugann an comhaontú seo cosaint do thásca geografacha freisin do bhreis is 200 táirge traidisiúnta bia agus dí de chuid an AE, lena n-áirítear Uisce beatha na hÉireann agus Licéar Uachtar na hÉireann.

Shínigh an AE agus **an Chéinia** Comhaontú Comhpháirtíochta Eacnamaíochta ar an 18 Nollaig 2023, a chuirfidh le trádáil dhéthaobhach earraí, a mhéadóidh sreafaí infheistíochta, agus a chuideoidh le fás eacnamaíoch inbhuanaithe. Is é seo an margadh trádála is uaillmhianaí a shínigh an tAontas riamh le tír i mbéal forbartha maidir le forálacha inbhuanaitheachta amhail cosaint aeráide agus comhshaoil, cearta saothair agus comhionannas inscne. Méadóidh sé na deiseanna atá ag SMEanna na hÉireann trádáil a dhéanamh leis an gCéinia, ag forbairt ar na ceangail atá againn leis an tír faoi láthair.

Tá caibidlíocht ar siúl maidir le Comhaontuithe Saorthrádála leis an Indinéis, leis an Téalainn, leis na hOileáin Fhilipíneacha agus le daoine eile, chomh maith le comhaontuithe trádála digití a shaothrú le comhpháirtithe reatha an CST, lena n-áirítear Singeapór agus an Chóiré Theas, a chuirfidh clár oibre trádála digití Straitéis Ind-Aigéan Ciúin an AE i gcrích.

Ag forbairt ar an gComhaontú Comhpháirtíochta Eacnamaíochta a tháinig i bhfeidhm in 2019 idir an AE

agus an **tSeapáin**, thug an dá thaobh comhaontú um Shreabhadh Sonraí Trasteorann i gcrích ar an 28 Deireadh Fómhair 2023, chun go mbeadh sé níos éasca, níos costasaí agus níos éifeachtúla gnó a dhéanamh sa domhan ar líne. Cuirfidh an margadh seo digitiú na sochaithe agus na ngeilleagar araon chun cinn sa dá chomhpháirtí, lena n-áirítear Éire ina bhfuil teicneolaíocht láidir agus geilleagar digiteach agus úsáid mhéadaitheach uirlisí digiteacha sa tsochaí. Tá sreafaí sonraí trasteorann ina gcumasóir ríthábhachtach don fhorbairt seo. Leagann siad an bonn le haghaidh cur chuige coiteann maidir le trádáil dhigiteach, ag seoladh teachtaireacht láidir i gcoinne an chosantachas digiteach agus srianta treallach. Tá siad comhsheasmhach freisin le clár oibre digiteach an AE agus le rialacha príobháideachais an AE.

Trádáil agus Forbairt Inbhuanaithe.

Bhí tábhacht na hinbhuanaitheachta sa chlár oibre trádála fós ina réimse suntasach fócais don Roinn le linn 2023. Tá toradh mhí an Mheithimh 2022 ar fhorálacha an Choimisiúin Eorpaigh um *Athbhreithniú ar Thrádáil agus Inbhuanaitheach (TSD)* de chuid CSTanna á gcur chun feidhme i gcónaí i gclár leanúnach na caibidlíochta CST. Ag an leibhéal iltaobhach fáiltíonn Éire roimh thionscnaimh leanúnacha inbhuanaitheachta comhshaoil de chuid an EDT agus tacaíonn sé leo (lena n-áirítear Plé Struchtúrtha um Thrádáil agus Inbhuanaitheacht Chomhshaoil, an tIdirphlé ar Thruailliú Plaistigh agus Trádáil Plaistigh atá Inbhuanaithe don Chomhshaol, agus an tionscnamh um Athchóiriú Fóirdheontais Breosla Iontaisí), mar aon le hobair an EDT ar thrádáil agus inscne.

Rannpháirtíocht an AE.

Comhairle na hEorpa.

Ag teacht le hoibleagáidí Iniúchta Oireachtais AE na Roinne, chuir an Roinn an tOireachtas ar an eolas faoi 32 togra AE maidir le raon saincheisteanna beartais, chomh maith lena hoibleagáid a chomhlíonadh dhá thuarascáil sé mhí ar fhorbairtí de chuid an AE a chur isteach.

Tá an Roinn chun tosaigh maidir le Cairt Shóisialta Athbhreithnithe na hEorpa de chuid Chomhairle na hEorpa, ar conradh idirnáisiúnta é a ráthaíonn raon leathan de chearta an duine a bhaineann le fostaíocht, tithíocht, sláinte, oideachas, cosaint shóisialta agus leas. Déanaimid tuarascálacha náisiúnta bliantúla na hÉireann faoin gCairt a threorú, a chomhordú agus a ullmhú. In 2023, chuireamar isteach Tuarascáil Ad-hoc na hÉireann ar an nGéarchéim um Chostas Maireachtála mar a d'iarr Comhairle na hEorpa.

EPSCO.

Déanann an Roinn comhordú ar rannpháirtíocht na hÉireann i ngnéithe fostaíochta, comhionannais agus beartais shóisialta Chomhairle Fostaíochta, Beartais Shóisialta, Sláinte agus Gnóthaí Tomhaltóirí (EPSCO) an AE. Le linn 2023, rinne an tAire Richmond agus an tAire Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige Roderic O'Gorman ionadaíocht d'Éirinn ag cruinnithe EPSCO. Chomhaontaigh an Chomhairle Cur Chuige Ginearálta in 2023 maidir leis an méid seo a leanas:

- Treoir maidir le conarthaí seirbhísí airgeadais arna dtabhairt i gcrích i bhfad uainn.
- Treoir maidir le cosaint dhlíthiúil dearaí (athmhúnlú).
- Rialachán maidir le comhroinnt sonraí a fheabhsú i ndáil leis an earnáil ghearrthéarmach cíosa.
- Rialachán lena mbunaítear creat chun ceanglais Éicidhearthóireachta a leagan síos do tháirgí inbhuanaithe.
- Rialachán maidir le dearaí Comhphobail.
- Rialachán maidir le cineálcheadú mótarfheithiclí i ndáil lena n-astaíochtaí agus lena marthanacht ceallraí (EURO 7).

Mar gheall ar nádúr trasghearrtha na saincheisteanna atá i gceist, cuireann roinnt ranna eile ionchuir ar fáil don Chomhairle freisin, agus tá an Roinn fós i dteagmháil go dlúth le comhghleacaithe ar fud an rialtais ina leith seo.

Margadh Aonair an AE i Seirbhísí.

Leanadh den obair in 2023 chun comhlíonadh leanúnach na Treorach um Sheirbhísí a chinntiú agus chun cumas riaracháin na hÉireann a fheabhsú chun an Margadh Aonair i Seirbhísí a chur i bhfeidhm, a fhorfheidhmiú agus a fheabhsú. Lean an Roinn ar aghaidh ag bainistiú roinnt uirlisí don Mhargadh Aonair, lena n-áirítear suíomh Gréasáin Pointe Teagmhála Aonair na hÉireann agus SOLVIT. Is líonra neamhfhoirmiúil réitithe fadhbanna é SOLVIT, le hionaid i ngach tír LEE, a oibríonn chun cabhrú le saoránaigh agus le gnólachtaí nuair a diúltaíodh a gcearta don Mhargadh Aonair dóibh.

Leanamar ar aghaidh ag déanamh ionadaíochta d'Éirinn ar shaincheisteanna ábhartha an Mhargaidh Aonair ag leibhéal an AE agus d'oibríomar go dlúth leis an gCoimisiún Eorpach agus le Ballstáit eile chun bacainní atá fós sa Mhargadh Aonair a shainaithint agus a bhaint, go háirithe trí chlár an Tascfhórsa um Fhorfheidhmiú an Mhargaidh Aonair, a bhunaigh an Coimisiún Eorpach chun feidhmiú an mhargaidh aonair a fheabhsú.

Ina theannta sin, leanamar orainn ag déanamh ionadaíochta ar sheasamh na hÉireann le linn na caibidlíochta maidir le togra an Choimisiúin Eorpaigh le haghaidh Rialachán lena mbunaítear Ionstraim Éigeandála don Mhargadh Aonair, a foilsíodh i Meán Fómhair 2022. Is é cuspóir an Rialacháin feidhmiú rianúil an Mhargaidh Aonair in aimsir ghéarchéime a áirithiú.

Rialuithe Onnmhairiúcháin an AE.

Is í an Roinn an tÚdarás Inniúil um Rialuithe Onnmhairithe Náisiúnta agus AE maidir le raon earraí íogaire, go háirithe earraí dé-úsáide agus trealamh a bhaineann le cosaint. Tá Rialuithe Onnmhairiúcháin mar chuid de chreat domhanda atá deartha chun iomadú arm ollscriosta a chosc, chun cobhsaíocht réigiúnach a chaomhnú agus chun cearta an duine a chosaint. In 2022 d'eisigh an Roinn 879 ceadúnas onnmhairiúcháin, ag údarú onnmhairí arbh fhiú €2.45 billiún iad.

Síníodh an tAcht um Rialú Onnmhairí 2023 ina dhlí i mí Dheireadh Fómhair 2023 lena neartaítear tiomantas na hÉireann do rialuithe onnmhairiúcháin éifeachtacha.

I gcomhréir le hoibleagáidí na hÉireann faoi Rialachán Scagthástála Infheistíochta an AE, is í an Roinn an Pointe Teagmhála Náisiúnta le haghaidh comhair leis an gCoimisiún Eorpach, agus le Ballstáit an AE maidir le cúrsaí scagthástála infheistíochta. Sa cháil sin, rinne an Roinn athbhreithniú ar 486 fógra scagthástála a fuarthas ó Bhallstáit eile.

Síníodh an tAcht um Scagadh Idirbhearta Tríú Tíre 2023 ina dhlí i mí Dheireadh Fómhair 2023 agus cuireann sé cumhachtaí ar fáil don Aire chun slándáil nó ord poiblí a chosaint ar ghníomhaithe naimhdeacha a fhaigheann úinéireacht ar ghnóthais agus sócmhainní nó a mbíonn tionchar acu orthu chun dochar a dhéanamh don Stát. Cuirfear tús leis an bhfeidhm thábhachtach nua Roinne seo a chur i bhfeidhm ó lár na bliana 2024.

Rinneadh triail rathúil ar chóras iniúchta deascbhunaithe nua in 2023 agus tá obair ar siúl ar mhodúl forfheidhmithe an tionscadail TFC a ghabhann leis an Acht um Rialú Onnmhairí 2023 as a dtiocfaidh éifeachtúlachtaí mar thoradh air. In 2023 tháinig méadú ar líon na n-iniúchtaí go 37, ó 33 in 2022. Ghlac breis agus 150 onnmhaireoir páirt i seimineár gréasáin "cad a bheith ag súil leis" i mBealtaine 2023.

Smachtbhannaí Trádála an AE .

Rinne an Roinn idirbheartaíocht ar dhá phacáiste smachtbhannaí i gcoinne ionsaí leanúnach na Rúise i gcoinne na hÚcráine maidir le heilimintí trádála na bpacáistí. Tá sonraí na bpacáistí curtha in iúl trínár suíomh gréasáin agus le fógraí ar mheáin shóisialta na Roinne. Ghlac an Roinn páirt freisin i bhfor-rochtain ar an láthair chuig earnálacha poiblí agus príobháideacha i dtríú tíortha a bhfuil naisc stairiúla acu leis an Rúis lena n-áirítear an Tuirc, an Úisbéiceastáin agus an Chirgeastáin, chun braite imlíne agus laghdú ar imchéimniú a mhéadú.

EComhaid Reachtaíochta Trádála an AE.

Leanadh den chaibidlíocht, in 2023, maidir le Togra ón gCoimisiún le haghaidh Rialachán nuashonraithe maidir le Scéim Ginearálaithe Roghanna (SGR) an AE agus an Roinn i gceannas ar ionadaíocht ó Éirinn sa phlé a rinne an Chomhairle. Tugann an scéim rochtain níos éasca ar mhargadh an AE d'earraí a onnmhairítear ó thíortha i mbéal forbartha trí tharaifí allmhairiúcháin a dhíchur nó a laghdú go haontaobhach (ie ar bhonn neamh-chómhalartach). Tacaíonn Éire go gníomhach le scéim SGR an AE mar uirlis bhunúsach forbartha a chabhraíonn go mór le tíortha tairbhiúla. Táthar ag súil go gcomhaontófar an Rialachán nua in 2024.

Tháinig Ionstraim Frith-Chomhéigean (IFC) an Aontais i bhfeidhm an 27 Nollaig 2023 agus tugtar sásra don AE anois chun gníomhartha comhéigean eacnamaíoch ag tríú tíortha a dhíspreagadh agus freagairt dóibh, más gá. Leis an ionstraim, arna comhaontú ag AE 27, tugtar raon leathan frithbhearta don Choimisiún Eorpach má fhéachann agus nuair a fhéachann tríú tír, le tionchar éagórach a imirt ar an AE nó ar a Bhallstáit ó chuspóirí dlisteanacha beartais a shaothrú. Áirítear ar na bearta a shamhlaítear faoin ionstraim taraifí a fhorchur, srianta ar thrádáil i seirbhísí agus gnéithe a bhaineann le trádáil de chearta maoine intleachtúla, agus srianta ar rochtain ar infheistíocht dhíreach eachtrach agus ar sholáthar poiblí. Le linn na caibidlíochta, rinne an Roinn iarracht a áirithiú go bhfuil na Ballstáit cosanta go leordhóthanach ó aon tionchar diúltach a bheadh ag frithbhearta an AE agus go gcuirfí tuairimí na mBallstát san áireamh sula bhfeidhmítear aon fhreagra ón AE.

Leathnaíodh Bearta Trádála Uathrialacha (BTUanna) don Úcráin agus don Mholdóiv, a cuireadh i bhfeidhm ar dtús in 2022, i mí an Mheithimh 2023 ar feadh bliana eile. Cuidíonn na bearta sin leis an staid dheacair atá roimh tháirgeoirí agus onnmhaireoirí san Úcráin agus sa Mholdóiv araon a mhaolú mar gheall ar chogadh ionsaitheach na Rúise gan spreagadh agus gan údar. Thacaigh Éire go gníomhach le cur i bhfeidhm na mbeart sin.

Gnó Freagrach.

Táthar ag déileáil le raon riachtanas éigeantach nua an AE maidir le gnólachtaí Éireannacha, atá deartha chun inbhuanaitheacht, an geilleagar ciorclach agus meas ar chearta an duine a fheabhsú, le chéile faoin gceannteideal 'Gnó Freagrach'.

Seoladh an Fóram Gnó Freagrach, faoi chathaoirleacht an Aire Calleary, i Meán Fómhair 2023 mar fhoghrúpa den Fhóram Fiontair. Tá an cruinniú comhchéime nua seo ag cur chun cinn an rannpháirtíocht idir lucht déanta beartas agus geallsealbhóirí na Roinne i mbearta inbhuanaitheachta corparáidí atá á dtabhairt ar aghaidh ag an AE. Tá straitéis chumarsáide, leathanach gréasáin nua agus grúpa teagmhála inmheánach bunaithe chun cur chuige comhsheasmhach agus teachtaireachtaí foriomlána comhleanúnacha don chlár oibre seo a chinntiú. Thug seimineár gréasáin samhraidh a raibh glacadh

maith leis aird an phobail ar roinnt de na bearta faoi Ghnó Freagrach. Mar chuid amháin den chlár oibre leathan seo, déanann an Roinn ionadaíocht ar Éirinn ag caibidlíocht an AE maidir leis an togra chun táirgí a dhéantar le saothar éigeantais a thoirmeasc ó mhargadh an AE.

In 2023 cuireadh an Ionstraim um Thacaíocht Teicniúil i bhfeidhm go rathúil chuig an gCoimisiún Eorpach freisin. Ag eascairt as an bhfeidhmchlár rathúil seo, forbrófar ''Compás Gnó Freagrach" nua chun cabhrú le gnólachtaí agus le lucht déanta beartas araon tionchar gach ceann de na bearta éagsúla faoin gclár oibre leathan seo a thuiscint, agus conas a idirghníomhóidh siad lena chéile.

Gnó agus Cearta Daonna.

Tá an Roinn ag obair leis an Roinn Gnóthaí Eachtracha chun an dara Plean Náisiúnta um Ghnó agus Cearta an Duine a fhorbairt. Reáchtáladh comhairliúchán poiblí i bhfómhar na bliana 2023 agus reáchtáladh an chéad bhabhta de rannpháirtíocht le páirtithe leasmhara i mí na Nollag 2023.

Treoirlínte an ECFE Maidir le Fiontair Ilnáisiúnta (MNEanna) Maidir le hIompar Gnó Freagrach.

D'éirigh le Pointe Teagmhála Náisiúnta an ECFE (atá mar chuid den Roinn) do na Treoirlínte ar Iompar Freagrach Gnó cásanna a thabhairt chun críche agus a thorthaí a fhoilsiú. Leanann an Pointe Teagmhála Náisiúnta ag obair le MNEanna agus leis an tsochaí shibhialta chun cásanna casta agus íogaire a chur chun cinn. D'fhreastail an tAire Coveney ar an gcéad chruinniú Aireachta riamh de chuid an ECFE ar Iompar Freagrach Gnó i mí Feabhra 2023, agus ina dhiaidh sin foilsíodh Treoirlínte nuashonraithe an ECFE maidir le Fiontraíocht Ilnáisiúnta ar Iompar Freagrach Gnó.

An Eagraíocht Dhomhanda Trádála (EDT).

Lean foirne na Roinne i mBaile Átha Cliath, sa Bhruiséil agus sa Ghinéiv ag plé go dian le hábhair a bhaineann leis an Eagraíocht Dhomhanda Trádála, a bhfuil tábhacht lárnach ag baint leo mar chaomhnóir na trádála iltaobhaí atá bunaithe ar rialacha.

In 2023, lean an EDT agus a Comhaltaí ag ullmhú don 13ú Comhdháil Aireachta (MC-13) a bhí ar siúl in Abú Daibí i mí Feabhra 2024. Áirítear le rannpháirtíocht na EDT plé leanúnach ar athchóiriú na EDT, lena n-áirítear Próiseas um Réiteach Díospóide atá ag feidhmiú go hiomlán agus atá mar thosaíocht ag Éirinn agus ag an AE a athbhunú; trádáil agus sláinte; slándáil bia; an dara sraith forálacha maidir le fóirdheontais iascaigh; ríomhthráchtáil lena n-áirítear síneadh ar an moratóir ar dhleachtanna custaim; caibidlíochtaí ar thrádáil atá inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de i plaistigh; athchóiriú ar fhóirdheontas breosla iontaise; agus comhaontú maoine intleachtúla (tarscaoileadh TRIPS) ar theiripí agus diagnóisic chun cabhrú le tíortha i mbéal forbartha.

I mí Dheireadh Fómhair 2023, d'fhreastail an Roinn ar Chruinniú Oifigeach Sinsearach chun dul i dteagmháil le réimsí tosaíochta eile de chuid an EDT agus é mar aidhm aige saincheisteanna a chur chun cinn i raon leathan réimsí roimh MC-13.

An Eagraíocht Idirnáisiúnta Saothair.

Tá an Roinn i gceannas ar rannpháirtíocht na hÉireann leis an Eagraíocht Idirnáisiúnta Saothair (EIS), sainghníomhaireacht de chuid na NA a dhéileálann le saincheisteanna mhargadh an tsaothair. Comhordaítear seasaimh náisiúnta ar Bhord Rialaithe an EIS agus ar chláir oibre na Comhdhála Idirnáisiúnta Saothair trí Ghrúpa Idir-Rannach, a thugann le chéile Ranna a bhfuil freagracht bheartais orthu as míreanna ar chlár oibre fadréimseach an EIS. Príomhghné d'obair an Ghrúpa is ea rannpháirtíocht eagraíochtaí ionadaíocha fostóirí agus fostaithe, chun a léiriú gur eagraíocht thríthaobhach í an EIS.
In 2023, rinne an Roinn ionadaíocht thar ceann na hÉireann i gcáil bhreathnóra ag seisiúin Chomhlacht Rialaithe an EIS agus bhí sé i gceannas ar thoscaireacht thrípháirteach chuig an 111ú Comhdháil Idirnáisiúnta Saothair. Tá an Roinn freagrach as caighdeáin saothair a dhaingniú agus as tuairisciú don EIS ar a n-iarratas in Éirinn. Mar gheall ar chomhlíonadh smachtbhannaí rinneadh imscrúduithe suntasacha ar 'aimsithe catha' – mar a thugtar orthu i gcásanna inar léir go raibh baint le táirgí a mhonaraítear in Éirinn – le rannpháirtíocht láidir le comhlachtaí AE agus idirnáisiúnta eile.

Sprioc Straitéiseach 6:

Roinn nuálach agus lúfar a fhorbairt le héiteas láidir seirbhíse poiblí a spreagann cur i bhfeidhm éifeachtach agus freagrach beartais.

Comhthéacs.

Leagtar amach sa Pháipéar Bán ar Fhiontraíocht príomhthosaíochtaí don Roinn chun tacú le gnólachtaí dul i dtaithí ar athrú aeráide agus digiteach, rud a d'fhág go raibh tosaíochtaí breise oibre agus éilimh bhreise ar fhoireann na Roinne. In 2023, lean Rannóg Seirbhísí Corparáideacha na Roinne ag tacú le seachadadh ár gcuspóir straitéiseach chun Roinn nuálach agus lúfar a fhorbairt. Baintear é seo amach trí thacaíochtaí AD agus Foghlama & Forbartha, airgeadas, buiséad agus seirbhísí cuntasaíochta, tacaíochtaí TFC, comhairle dlí, cumarsáid inmheánach agus sheachtrach, seirbhísí tacaíochta rialachais agus bainistíochta, agus áiseanna (lóistín, soláthar sláinte agus sábháilteachta, bainistíocht taifead).

Airgeadas.

Chuir na Meastacháin Athbhreithnithe 2023 leithdháileadh comhlán €1.621.4 billiún don Roinn le húsáid in 2023. Áiríodh leis seo maoiniú suntasach neamhlárnach de €649.13 milliún chun tacú le híocaíocht deontas faoin Scéim Tacaíochta Fuinnimh Gnó Sealadach (TBESS). Chuir an Meastachán maoiniú breise de €54.5 milliún ar fáil don Roinn freisin ó leithreasaí caipitil 2022 nár caitheadh a thabhairt ar aghaidh.

Thug an maoiniú a cuireadh ar fáil don Roinn in 2023 deis dúinn tacú lenár nOifigí agus Gníomhaireachtaí agus a chinntiú go raibh dóthain acmhainní acu chun a sainorduithe a chomhlíonadh, ár sraith clár forbartha fiontraíochta, nuálaíochta agus rialacháin a sheachadadh, chomh maith le tacú le bearta scoite amhail TBESS, an Scéim lasachta Fáis agus Inbhuanaitheachta, scéim lasachta um Ráthaíocht Chreidmheasa na hÚcráine agus bunú Chomhordaitheoir na Seirbhísí Digiteacha.

Bhí Meastachán Forlíontach ag an Roinn a d'fhaomh an Dáil i mí na Nollag 2023. Bhí nádúr teicniúil ag baint leis an Meastachán Forlíontach agus bhain sé le hathdháileadh €43.405 milliún i gcoigilteas chun tosaíochtaí ar roinnt clár reatha agus caipitil a chomhlíonadh.

Foilsíodh Cuntas Leithreasa 2022 na Roinne i dTuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste agus fuarthas tuairim iniúchóireachta soiléir.

Athbhreithniú ar Chaiteachas Poiblí.

I mí Mheán Fómhair 2023, d'fhoilsigh an Roinn athbhreithniú ar an gCaiteachas Caipitil san Earnáil Fiontair faoin bpróiseas Athbhreithnithe ar Chaiteachas Poiblí 2023. Rinne an t-athbhreithniú sin anailís théamach ar an gCaiteachas Caipitil san Earnáil Fiontair agus scrúdaíodh athruithe ar leibhéal an chláir thar an tréimhse 2013-2022, agus cibé an raibh na hathruithe sin ag teacht leis na tosaíochtaí beartais náisiúnta agus ranna. Cabhróidh torthaí na hanailíse le heolas a thabhairt don phlé ar an ailíniú idir beartas fiontraíochta na Roinne – lena n-áirítear cur i bhfeidhm an *Pháipéir Bháin ar Fhiontraíocht* agus caiteachas caipitil na Roinne.

Straitéisí Tionsclaíocha Cainníochtaithe.

Chuaigh an Roinn i dteagmháil le tionscadal ECFE "Straitéisí Tionscail Cainníochtaithe" a bhfuil sé mar aidhm acu caiteachas beartais thionsclaíoch a thomhas ar fud thíortha an ECFE i dtéarmaí caiteachais bheartais thionsclaíoch, tosaíochtaí beartais, ionstraimí beartais agus faighteoirí. Tháirg an tionscadal tuarascáil anailíse agus nótaí tíre a foilsíodh i mí an Mheithimh 2023.

Straitéis Daoine.

Straitéis Daoine 2021-2024.

In 2023, leanamar orainn ag cur gníomhaíochtaí i bhfeidhm i gcomhréir Straitéis Daoine na Roinne. Is iad seo a leanas na trí phríomhsprioc na Straitéise Daoine: a bheith i d'Fhostóir Rogha; chun fórsa Saothair Athléimneach a fhorbairt a bheidh in ann athruithe agus dúshláin amach anseo a sheasamh; agus a bheith ina Ionad Oibre Uilechuimsitheach a thacaíonn le comhionannas deiseanna don fhoireann ar fad.

Dualgas na hEarnála Poiblí.

Faoin Acht um Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas 2014, tá dualgas reachtúil ar gach comhlacht poiblí aird a thabhairt ar chearta an duine agus ar cheisteanna comhionannais i gcomhlíonadh a bhfeidhmeanna. Maidir leis sin, tá tiomantas láidir ag an Roinn don éagsúlacht, don chomhionannas inscne agus don chóir chothrom agus chomhionann do chách agus d'éiteas tiomanta neamhspleáchais, ionracais agus neamhchlaontachta sa tseirbhís phoiblí.

Comhionannas, Éagsúlacht agus Cuimsiú.

In 2023, fuaireamar creidiúnú *'Infheisteoirí san Éagsúlacht – Airgead'* trí Lárionad na hÉireann um Éagsúlacht. Is é Infheisteoirí san Éagsúlacht marc creidiúnaithe Éagsúlachta agus Cuimsithe na hÉireann. Dearbhaíonn creidiúnú airgid go bhfuil an eagraíocht tagarmharcáilte i gcoinne comhlachtaí eile agus go bhfuil cleachtais chuimsitheacha leabaithe ar fud na heagraíochta agus gur fhorbair sé braistint cothroime agus muintearas i measc comhghleacaithe. Is éard a bhí i gceist le measúnú don chreidiúnú seo ná anailís ar ár mbeartais, nósanna imeachta, agus tuairimí agus taithí na foirne. De bhun an mheasúnaithe, bunaíodh dhá ghrúpa foirne, lena n-áirítear grúpa oibrithe deonacha, chun a thorthaí a úsáid chun an chéad Straitéis ED agus I de chuid na Roinne a fhorbairt, atá le seoladh go luath in 2024. Áiríodh mar chuid den obair seo foireann na Roinne ag na leibhéil is sinsearaí a thug faoi oiliúint 'Ceannaireacht Chuimsitheach' in 2023. I gcomhréir le tiomantas an Rialtais céatadán na ndaoine faoi mhíchumas atá fostaithe san earnáil phoiblí a mhéadú go 6% faoi 2024, tá leibhéal 7% bainte amach ag an Roinn.

Athbhreithniú ar Bheartas Oibre Cumaiscthe.

Rinneadh meastóireacht iomlán ar bheartas Oibre Cumaisc na Roinne in 2023, lena n-áirítear comhairliúchán leis an bhfoireann, athbhreithniú ar dhea-chleachtais, agus beartais i Ranna Státseirbhíse eile. Rinneadh an beartas a athfhoilsiú agus a chur in iúl arís don fhoireann ó mhí Lúil 2023 ar aghaidh. Ba iad príomhghnéithe an bheartais athbhreithnithe ná íostinreamh dhá lá ar an láthair a choinneáil d'fhoireann incháilithe; an ceanglas ar bhaill foirne solúbthacht a thabhairt do riachtanais ghnó; gach foireann a bheith i láthair le haghaidh 'Laethanta Ancaire' na foirne agus na Rannóige; agus gach foireann chun 'Cairt Foirne' a fhorbairt le tacaíocht ón bhfoireann AD. Bunaíodh rannóg nua freisin chun díriú ar chultúr láidir tacúil na Roinne a chothú i dtimpeallacht chumaisc.

Tuairisciú agus Taighde ar an mBearna Phá idir na hInscní.

Ceanglaítear le Rialacháin an Achta um Fhaisnéis faoi Bhearna Pá Inscne 2021 ar eagraíochtaí a bhfuil níos mó ná 250 fostaí acu tuairisc a thabhairt ar an mbearna pá in aghaidh na huaire ina n-eagraíocht thar raon méadrachtaí. I mí na Nollag 2023, d'fhoilsigh an Roinn a dara tuarascáil ar an mBearna Phá idir na hInscní bunaithe ar shonraí amhail an 24 Meitheamh 2023.

Bhí 928 fostaithe ag an Roinn: 57% de mhná agus 43% d'fhir, tráth an tuairiscithe. Is é 10.86% bearna phá inscne na roinne. Is é 48.05% an céatadán d'fhostaithe baineanna laistigh den cheathairíl luach saothair uachtarach. In 2023, táimid tiomanta do roinnt gníomhaíochtaí ar nós úsáid a bhaint as tionscnaimh foghlama agus forbartha gairme chun ár gcur chuige i leith ED agus I a fheabhsú agus taighde cáilíochtúil a dhéanamh ar dhul chun cinn gairme ban sa Roinn. In 2023 chuimsigh an taighde seo sraith agallamh le baill foirne mná, agus suirbhé ar fud na foirne chun tuiscint a fháil ar na tiománaithe éagsúla taobh thiar d'fhorbairt ghairme daoine aonair.

Clár Taithí Oibre na hIdirbhliana.

In 2023, d'fhorbraíomar agus d'fhoilsíomar a chéad bheartas taithí oibre don Idirbhliain (TY) agus lainseáil muid clár Idirbhliana do 2023/2024. I mí na Samhna 2023, d'óstálamar ceathrar mac léinn chun páirt a ghlacadh sa chlár seo, i gcomhpháirtíocht le tionscnamh taithí oibre na hIdirchathrach Thoir Thuaidh (NEIC).

Pleanáil an Fhórsa Saothair.

Mhéadaigh líon na ndaoine a bhí ag fónamh sa Roinn go 975.38 coibhéis lánaimseartha ag deireadh 2023, méadú ó 933.06 coibhéis lánaimseartha ag deireadh 2022. Le linn 2023, b'ionann laghdú nádúrtha, acmhainní breise agus deiseanna cur chun cinn agus 'méadú' suntasach foirne i rith na bliana le 142 daoine nua, 108 Bealach Amach, lena n-áirítear 27 scor, 61 aistriú inmheánach, agus 86 ardú céime.

Lean muid orainn ag feidhmiú i margadh saothair an-dian. Maidir le hearcaíocht in 2023, tugadh faoi rannpháirtíocht rialta leis an tSeirbhís um Cheapacháin Phoiblí (SCP) chun gráid ghinearálta agus roinnt sainphoist a earcú. Rinne an tAonad AD bainistiú ar dhúshláin phíblíne tallainne chun tacú le foirne ar fud na Roinne cuspóirí ríthábhachtacha agus tosaíochta a bhaint amach.

Thug an Roinn faoi ghníomhaíochtaí foirmiúla pleanála don fhórsa saothair leis an mBord Bainistíochta ar dhá ócáid ar leith le linn 2023, a thug eolas do thionscnaimh foghlama agus forbartha, dearadh eagraíochta agus acmhainní méadaithe i réimsí ina bhfuil méadú tagtha ar shainordú na Roinne (digiteach, aeráid agus réimsí eile).

Lean muid orainn ag tacú leis an Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige (RLCMLÓ) le linn 2023 mar fhreagra ar chúnamh leanúnach na hÉireann dóibh siúd a ndeachaigh an cogadh san Úcráin i bhfeidhm orthu. Ath-imlonnaíodh ball foirne amháin go buan in 2023 agus d'fhan beirt bhall foirne ar iasacht chun tacú le seirbhís phoiblí luachmhar a sholáthar.

Leanann an fhoireann AD ag obair go dlúth leis na hoifigigh in Aonad Idirchaidrimh agus Aonad Airgeadais na Roinne, agus le comhghleacaithe sa Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadadh agus Athchóirithe an PFN chun tacaíocht leordhóthanach a chinntiú don fhoireann ina hocht ngníomhaireacht agus sannacháin do na Boird Stáit faoina choimirce. Próiseáladh breis agus 60 iarratas in 2023 chun déileáil le folúntais a líonadh agus poist nua a bhunú do Ghníomhaireachtaí Stáit, agus tugadh faoi 2 fheachtas PAS chun 18 bhfolúntas a líonadh a tháinig chun cinn ar Bhoird Stáit faoi shainchúram na Roinne.

Foghlaim agus Forbairt Gairme.

Chuaigh 868 (90%) ball foirne i ngleic le ceann de na 400 cúrsa a cuireadh ar fáil go hinmheánach agus ag OneLearning le linn 2023. Ina theannta sin, lean an tairiscint oiliúna intí ag leathnú, ag soláthar 17 Seisiún Faisnéise agus 16 Seisiún Lóin & Foghlama. Rinneadh cuid mhaith de na seisiúin a thaifeadadh agus cuireadh ar fáil go héasca don fhoireann iad.

In 2023, rinneamar maoiniú ar 38 ball foirne a thug faoi chúrsaí acadúla 3ú leibhéal in 2023 thar raon disciplíní atá ailínithe le tosaíochtaí straitéiseacha na Roinne amhail Beartas um Athrú Aeráide, Dréachtú Reachtaíochta, Beartas Eacnamaíoch, Riarachán Gnó, Bainistíocht Acmhainní Daonna agus Rialachas. Lean ár gClár Meantóireachta ar aghaidh ag feidhmiú mar uirlis shuntasach chun tacú le fás agus forbairt na foirne le 76 duine san iomlán ag glacadh páirte agus ghlac 18 gceannaire sinsearach san iomlán páirt sa chlár Cóitseála Feidhmiúcháin.

Tháinig deireadh leis an tairiscint um Fhoghlaim agus Forbairt Gairme nuair a seoladh ár 'Acadamh Fiontair' go rathúil, ardán ilfhreastail don fhoghlaim agus don fhorbairt a fhaigheann tacaíocht agus maoiniú ón Roinn agus trí rochtain ar OneLearning. Is é aidhm ár nAcadamh Fiontair foghlaimeoirí ar feadh an tsaoil a spreagadh agus an taithí ar dheiseanna foghlama riachtanacha a aithint a dhéanamh níos inrochtana.

In 2023 díríodh go láidir ar Chlár Ionduchtúcháin na Roinne a oiriúnú agus a fheabhsú, ag baint úsáide as teicneolaíocht chun a chinntiú gur tugadh deis do dhaoine nua tagairt a dhéanamh don tsraith modúl atá sa Chlár Ionduchtúcháin le linn ionduchtaithe agus sna míonna ina dhiaidh sin. Tá físeáin ríomhfhoghlama sna modúil a bhaineann le hobair ár Roinne agus lenár ról mar státseirbhísigh. Áirítear ar na modúil freisin imeacht líonraithe pearsanta chun nascacht agus deis a chinntiú chun caidrimh a chothú le comhghleacaithe.

Teagmhálacha agus Ranníocaíochtaí Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe.

I gcomhréir lenár dtiomantas chun rannchuidiú le Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe na Náisiún Aontaithe (SFIanna) a chur chun cinn, chuir an Roinn ionchuir ar fáil maidir leis na spriocanna SFI atá ar bun acu. Bhí baint ag an Roinn freisin le cur chun cinn eagrán 2023 de Chlár Curadh an SFI agus chuir sí ionchuir ar fáil i dtreo an dréacht den dara hAthbhreithniú Náisiúnta Deonach de chuid na hÉireann ar na SFIanna, a cuireadh faoi bhráid Fhóram Polaitiúil Ardleibhéil na NA ar Fhorbairt Inbhuanaithe i mí Iúil 2023.

Cumarsáid.

An tAonad Cumarsáide Corparáidí, lena n-Áirítear Cosaint Sonraí, SF agus Seirbhís do Chustaiméirí.

2Ba í 2023 an chéad bhliain iomlán ag an Aonad Cumarsáide Corparáidí a fhreastalaíonn ar chustaiméirí inmheánacha agus seachtracha araon mar an fhoireann nua-mhúnlaithe a chuimsíonn Caidreamh leis na Meáin Chumarsáide; Feachtais agus Digiteach; SF agus Seirbhísí do Chustaiméirí; Cumarsáid Inmheánach; agus Cosaint Sonraí.

Chomhlíon an Roinn na gealltanais a tugadh maidir le seirbhísí do chustaiméirí a sholáthar faoi Chairt Chustaiméirí agus Plean Gníomhaíochta 2022-2024 na Roinne, ag cinntiú go raibh rochtain iomlán ar sheirbhísí agus go raibh cosaint ar fhaisnéis phearsanta. In 2023, fuair agus phróiseáil an Roinn 285 iarratas um Shaoráil Faisnéise. In 2023, fuair an Roinn agus a hOifigí 90 larratas ar Rochtain Ábhair, agus próiseáladh iad sin de réir fhorálacha an Rialacháin Ghinearálta um Chosaint Sonraí (GDPR) agus na nAchtanna um Chosaint Sonraí 1988 go 2018. Léiríonn sé sin méadú beagnach 88% ar an mbliain roimhe sin.

Chinntigh an Roinn freisin gur tugadh gealltanais maidir le soláthar seirbhísí i nGaeilge, agus na forálacha nua a tugadh isteach faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla (Leasú) 2021 á gcur i bhfeidhm ag an am céanna.

Chuir athdhearadh leathanach baile inlín na Roinne gnéithe úsáideacha agus

coitianta ar fáil agus tugadh réimse nuachta agus fóram díospóireachta níos bríomhaire isteach. Foilsíodh os cionn 370 scéal nuachta i rith na bliana ag soláthar meascán de nuacht shóisialta, folláine agus gnó agus feachtais don fhoireann.

Cumarsáid Sheachtrach.

Ba é príomh-mhisean an Aonaid um Chumarsáid Chorparáideach le linn 2023 feasacht a ardú agus na tionchair a bhaineann leis an gcaoi a gcomhlíonann an Roinn a spriocanna straitéiseacha a chur in iúl. Le roinnt blianta anuas, tá an deis aitheanta ag an Roinn cumarsáid éifeachtach a dhéanamh le páirtithe leasmhara trínár dtairiscint dhigiteach, a chuimsíonn ár suíomh gréasáin agus dhá chainéal meán sóisialta, X agus LinkedIn. Chuir an Roinn teachtaireachtaí chun cinn freisin trí bhealaí eile meán sóisialta agus ar líne i bhfeachtais fógraíochta íoctha.

Bhí 7.5 milliún amharc ar an suíomh gréasáin corparáideach i rith na bliana, agus ar na hábhair ba choitianta bhí ceadanna fostaíochta, Gnó Níos Fearr a Fhorbairt, Ciste Nuálaíochta Teicneolaíochtaí Suaiteacha, íocaíochtaí déanacha agus smachtbhannaí trádála. Mhéadaigh liosta na síntiúsóirí Nuachtlitir Fiontraíochta faoi bheagnach 1,150 go breis agus 4,000 síntiúsóir agus le linn 2023 bhog sé ó fhoilseachán míosúil go dtí babhta nuachta ón Roinn a sholáthar do shíntiúsóirí gach coicís.

Bhí rannpháirtíocht láidir ar leathanach LinkedIn na Roinne, ag críochnú in 2023 le beagnach 83,000 lucht leanúna. Tháinig méadú freisin ar chuntas X na Roinne (@ DeptEnterprise) agus tháinig méadú de bheagnach 1,500 ar líon na lucht leanúna go dtí beagnach 34,000 lucht leanúna.

Le linn 2023, chuireamar na naoi n-imeacht Ag Forbairt Gnó Níos Fearr chun cinn ar fud na tíre. I measc na bhfeachtas cumarsáide réamhghníomhach eile bhí feachtas reachtaíochta fostaíochta – *Tagann sé leis an bpost* atá dírithe ar athruithe ar an bPá Íosta Náisiúnta agus sochair saoire bhreoiteachta fostaithe, cur chun cinn na Scéime Tacaíochta d'Úsáideoirí Gnó do Cheirisín agus tacú agus oibriú lenár gcomhghleacaithe ar fud an Rialtais ar a Feachtas feasachta an Breatimeacht a chuimsigh athruithe ar rialuithe allmhairithe na RA.

TFC.

Teicneolaíocht a Úsáid le hAghaidh Seachadadh agus Éifeachtúlacht Seirbhíse Éifeachtach.

In 2023, lean foireann TFC na Roinne lena gcuid oibre maidir le clár uaillmhianach ilbhliantúil a sheachadadh chun raon mór-iarratais oidhreachta a uasghrádú. Seoladh córas nua sceidealaithe néal-óstaithe don Chúirt Oibreachais i mí na Samhna 2023, agus rinneadh dul chun cinn suntasach freisin maidir le forbairt cumais chórais nua (a bheidh á óstáil ag néal freisin) chun seachadadh Ceadúnaithe Easpórtála agus Seirbhísí Ceadúnais Fostaíochta a bhainistiú. Soláthróidh na córais nua sin, atá le dul beo le linn 2024, seirbhísí nua-aimseartha freagrúla a bheidh dírithe ar an gcustaiméir mar aon le córais bainistithe cásanna cúloifige éifeachtúla.

Seachadadh éifeachtúlacht trí uathoibriú próisis róbatacha a imscaradh laistigh den Choimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre chomh maith le tairseach nua atá os comhair an phobail a fhorbairt chun gearáin a logáil chuig an gCoimisiún atá le seoladh in 2024. Ina theannta sin, rinneadh roinnt feabhsuithe agus uasghráduithe ar phríomhchórais in Oifig Maoine Intleachtúla na hÉireann. Rinne an Roinn tuilleadh oibre le linn 2023 chun cibear-staidiúir na Roinne a ailíniú le Caighdeán Bunlíne Cibearshlándála an Ionaid Náisiúnta Cibearshlándála.

Ag tacú le ról beartais na Roinne maidir le hacmhainneacht na hIntleachta Saorga a uasmhéadú, thosaigh an Roinn ag iniúchadh deiseanna freisin chun Intleacht Shaorga a ghiaráil laistigh de phróisis inmheánacha na Roinne chun feabhas a chur ar sheachadadh seirbhísí don phobal. Lean an Roinn freisin le clár forbartha seirbhíse chun tacú le cianobair agus obair hibrideach lena n-áirítear imscaradh Foirne Microsoft chuig fóin phóca na Roinne. Rinneadh uasghrádú suntasach freisin ar shaoráidí cruinnithe closamhairc ar fud fhoirgnimh na Roinne, chun tacú le cruinnithe hibrideacha agus chun eispéireas an úsáideora a fheabhsú agus iad i dteagmháil le páirtithe leasmhara.

Mar a tharla sna blianta roimhe sin, lean foireann TFC na Roinne ar aghaidh ag tacú le seirbhís láidir dá foireann go léir agus chuir siad rannpháirtíocht agus comhordú leanúnach ar fáil le struchtúir Rialtais maidir le pleanáil agus freagairt éigeandála.

Anailís Faoi Thiomáint ag Anailísíocht Sonraí ar Thaifid OCC.

Tá an Roinn, ag obair i gcomhar leis an Oifig um Chlárú Cuideachtaí (OCC), ag tabhairt faoi thionscadal anailísíochta sonraí freisin chun sonraí a bhaint as tuarascálacha bliantúla atá i seilbh an OCC. Is é aidhm an tionscadail bunachar sonraí saibhir, struchtúrtha d'fheidhmíocht cuideachta a thógáil le haghaidh anailíse beartais atá bunaithe ar fhianaise. Tá bogearraí foinse oscailte R á n-úsáid chun sonraí an chláir chomhardaithe agus an chláir bhrabúis agus chaillteanais a bhaint as na PDFanna tuarascála bliantúla. In 2023 críochnaíodh agus faomhadh samhail fhréamhshamhail, agus tá tús curtha le hobair chun an tionscadal a mhéadú chun staitisticí léargasacha a ghiniúint ar fheidhmíocht airgeadais cuideachtaí.

Rialachas Corparáideach.

Iniúchadh Inmheánach.

Rinne Iniúchadh Inmheánach athbhreithniú agus athbhreithniú ar a phlean oibre bliantúil in 2023 agus bhí sé fós dírithe ar rioscaí straitéiseacha agus a chlár iniúchta á ghlacadh ag an am céanna chun aghaidh a thabhairt ar rioscaí nua agus rioscaí atá ag teacht chun cinn. Cuireadh na tuarascálacha iniúchta seo a leanas faoi bhráid an Choiste Iniúchóireachta i rith na bliana:

- Athbhreithniú ar Chórais Rialaithe Inmheánaigh 2022.
- An Oifig um Chlárú Cuideachtaí/ Cláraitheoir na gCara-Chumann/Clár Úinéireachta Tairbhiúla.
- Oifig Maoine Intleachtúil na hÉireann (OMIÉ).
- An Chúirt Oibreachais.
- An Coimisiún um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí (CICT) – Idirchaidreamh agus Rialachas.
- Idir-Thrádáil Éireann (ITI) – Idirchaidreamh agus Rialachas.
- An Coimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre (CCÁO).
- Athbhreithniú ar Chomhlíonadh GDPR.
- Údarás Maoirseachta Iniúchóireachta agus Cuntasaíochta na hÉireann (ÚMICÉ) – Idirchaidrimh agus Rialachas.
- An Bord Measúnaithe Díobhálacha Pearsanta (BMDP) – Idirchaidreamh agus Rialachas.

Táirgeadh an Tuarascáil um Dhearbhú Cáilíochta do 2022, mar a cheanglaítear faoin gCód Caiteachais Phoiblí agus foilsítear é ar shuíomh gréasáin na Roinne.

Ráiteas Straitéise.

Ceanglaítear ar ranna rialtais Ráiteas Straitéise nua a ullmhú laistigh de shé mhí ó ceapadh aire nua. Is é an cuspóir atá leis ná fís, misean, luachanna agus spriocanna ardleibhéil na Roinne a leagan amach don tréimhse amach romhainn. Foilsíodh ár Ráiteas Straitéise 2023-2025 i mBealtaine 2023.

Déanann sé achoimre ar straitéis na Roinne agus tugann sé breac-chuntas ar ár misean agus ár spriocanna straitéiseacha.

Treochlár um Ghníomhú ar son na hAeráide.

Leagtar amach i bPlean Gníomhaíochta ar son na hAeráide an Rialtais Sainordú Seirbhíse Poiblí faoina gceanglaítear ar chomhlachtaí poiblí cloí le ceithre cheannteideal agus tuairisc a thabhairt orthu: ár spriocanna, ár ndaoine, ár mbealach oibre agus ár bhfoirgnimh agus ár bhfeithiclí. Leagtar amach sa Climate Action Roadmap 2021-2023 na Roinne a foilsíodh i mí Mheán Fómhair 2023 an chaoi a bhfuil an Roinn ag laghdú astuithe agus ár dtiomantas chun ár spriocanna dícharbónaithe agus inbhuanaitheachta a bhaint amach agus déanfar athbhreithniú bliantúil gach bliain i gcomhréir leis an Sainordú. Léiríonn tuarascáil 2022 Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann ar fheidhmíocht éifeachtúlachta fuinnimh na hearnála poiblí go bhfuil 62% de choigilteas fuinnimh curtha ar fáil ag an Roinn ón mbliain bhunlíne (2009). Tá sé seo níos mó ná an sprioc tosaigh 33% atá leagtha síos do chomhlachtaí poiblí. Tá an Roinn ag obair anois chun an sprioc 2030 de 50% a bhaint amach.

Bainistíocht Taifead.

Comhlánaíonn agus cuireann Straitéis Bainistíochta Taifead na Roinne 2023-2026 le gníomhaíochtaí dea-chleachtais maidir le beartas bainistíochta taifead trí phlean cur chun feidhme straitéiseach 3 bliana a leagan amach chun seachadadh córas soiléir cuntasachta agus freagrachta as taifid a éascú. Léiríonn an straitéis an cur chuige dhá thaobh maidir le tógáil ar an móiminteam don athrú le linn aistriú na Roinne chuig an bhfeidhmchlár bainistíochta taifead eDocs agus cur chuige córasach agus pleanáilte a chinntiú maidir le bainistiú taifead a chlúdaíonn taifid ó chruthú go diúscairt, trí mhaoirseacht agus éifeachtúlacht láidir.

Soláthar Corparáideach.

Leagtar amach i bPlean Soláthair Chorparáidigh na Roinne 2023 an chaoi a bhfuil an Roinn tiomanta do dhea-chleachtas inár ngníomhaíochtaí soláthair ar fad ar fud na Roinne agus a hOifigí. Tá cuspóirí an phlean dírithe ar chomhlíonadh na gceanglas dlí soláthair a chinntiú, cloí le beartais soláthair, trédhearcacht agus cuntasacht a neadú i gcleachtais soláthair, tacú le SMEanna, measúnuithe bainistíochta riosca a fheabhsú, aghaidh a thabhairt ar oibleagáidí na hÉireann maidir le gníomhú ar son na haeráide, an fhoireann a chur ar an eolas faoin gcaoi ar cheart soláthar a fhorbairt agus sármhaitheas a bhaint amach i dtorthaí foriomlána an tsoláthair.

Soláthar Glas.

Éilíonn Ciorclán Seachadta agus Athchóirithe PFN na Roinne Caiteachais Phoiblí 20/2019 nach mór do gach Roinn tuairisciú bliantúil a dhéanamh ar a soláthar poiblí glas (SPG). Cuimsíonn an teimpléad in Aguisín 3 na hocht n-earnáil tosaíochta atá liostaithe i dTreoir um Sholáthair Glas 2014 na Gníomhaireachta um Chaomhnú Comhshaoil don Earnáil Phoiblí agus taispeánann sé luach iomlán na gconarthaí (os cionn €25,000) a d'eisigh an Roinn seo in 2023.

Ráiteas Sábháilteachta.

Ullmhaíodh ráiteas sláinte agus sábháilteachta 2023 na Roinne de réir Alt 20 den Acht um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair, 2005. Agus é ag aithint go bhfuil sábháilteacht agus sláinte mar chuid lárnach dár gcuid oibre ó lá go lá, tá an Roinn tiomanta a chinntiú go gcomhlíonann sé oibleagáidí reachtúla chun sábháilteacht, sláinte agus folláine san ionad oibre a bhainistiú agus a chomhordú trí chóras éifeachtach bainistíochta sábháilteachta, agus córais agus cultúr i bhfeidhm a chloíonn leis an gcleachtas is fearr. Léiríonn Ráiteas Sábháilteachta 2023 ár rún mar Roinn leanúint ar aghaidh ag iarraidh

sábháilteacht, sláinte agus folláine gach comhghleacaithe a chosaint ar na caighdeáin is airde is féidir.

Beartas um Nochtadh Cosanta.

Cuireadh tús leis an Acht um Nochtadh Cosanta (Leasú), 2022 ar 1 Eanáir 2023. Soláthraíonn an tAcht creat reachtúil inar féidir le hoibrithe imní a ardú maidir le héagóir a d'fhéadfadh a tháinig ar a n-aird san ionad oibre agus iad ar an eolas gur féidir leo leas a bhaint as fostaíocht shuntasach, agus cosaintí eile, má ghearrann a bhfostóir pionós orthu nó má dhéanann siad dochar dóibh é sin a dhéanamh. In 2023, de réir an Achta, d'fhoilsigh an Roinn a Beartas Nochtadh Cosanta ina leagtar amach nósanna imeachta chun déileáil le nochtadh den sórt sin.

Claochlú na Seirbhíse Poiblí.

Ghlac an Roinn páirt i Seachtain um Chlaochlú na Seirbhíse Poiblí i mí Dheireadh Fómhair 2023. D'éascaigh ár rannóg nua Cultúir Eagraíochta Sprint Dearaidh iLabs i gcomhpháirtíocht le hAcadamh Nuálaíochta UCD. Chuir 50 ball foirne ó gach cearn dár rannáin, oifigí agus suíomhanna agus a rinne ionadaíocht ar gach grád modhanna Smaointeoireachta Dearaidh i bhfeidhm ar na dúshláin a bhaineann lenár nIonad Oibre sa Todhchaí. Ina theannta sin, reáchtáladh roinnt Cainteanna Claochlaithe ar ghnéithe éagsúla den chaoi a bhfuil ceannairí nuálacha agus digiteacha ag athrú ár seirbhísí poiblí.

Dámhachtainí Sármhaitheasa agus Nuálaíochta na Státseirbhíse (DSNS).

I mí an Mhárta 2023, bhuaigh Aonad Beartais na Roinne um Ghníomhú ar son na hAeráide agus Fuinnimh agus comhghleacaithe ón Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide an gradam um Ghníomhnú ar son na hAeráide as a gcuid oibre ar Ghnó Uirlisí Aeráide 4. Cuidíonn an Fhoireann Uirlisí le SMEanna tosú ar a dturas laghdaithe carbóin. Soláthraíonn sé dóibh an fhaisnéis go léir a theastaíonn uathu in aon acmhainn inrochtana amháin. Is féidir leo freisin plean gníomhaíochta ar son na haeráide saincheaptha a ghiniúint dá ngnóthaí agus na tacaíochtaí atá ar fáil ó ghníomhaireachtaí Stáit chun cabhrú leo.

Aonad an Chomhairleora Dlí.

Tá roinnt dlíodóirí cáilithe le taithí acu mar fhoireann in Aonad Dlí na Roinne. Is é an ról atá aige ná comhairle dlí neamhspleách atá soiléir, neamhchlaonta agus réasúnaithe a sholáthar don Aire agus d'oifigigh na Roinne ar chúrsaí dlí, dlíthíochta agus reachtaíochta. Tá an tAonad Dlí neamhspleách i bhfeidhmiú a fheidhme chomhairleach dhlíthiúil. Tugann an tAonad comhairle ar shaincheisteanna dlí a eascraíonn thar ghníomhaíochtaí uile na Roinne, mar shampla maidir le Scéimeanna Ginearálta Billí a fhorbairt agus i ndáil le bearta trasuímh dhlí an AE. Oibríonn an tAonad go dlúth le hOifig an Ard-Aighne, lena n-áirítear trí réamhthuairimí dlí agus iarrataí ar chomhairle a chur faoi bhráid na hOifige sin maidir le saincheisteanna nua bunreachtúla agus dlí an AE, saincheisteanna a bhaineann le hábhar tras-Rialtasach agus saincheisteanna atá íogair ó thaobh na polaitíochta de, i gcomhréir le Lámhleabhar na Comh-Aireachta. Chomhlíon an tAonad Dlí na feidhmeanna seo ar fud Rannáin uile na Roinne in 2023.

.

Oibleagáidí na hEarnála Poiblí níos Leithne.

Cuimsíonn an Códchleachtas um Rialachas Comhlachtaí Stáit 2016 ceanglas gur cheart Athbhreithnithe Criticiúla Tréimhsiúla (ACTanna) ar Ghníomhaireachtaí Rialtais a dhéanamh gach cúig bliana. In 2023 chuir an Roinn tús le ACT den Choimisiún Iomaíochta agus Cosanta Tomhaltóirí. Meastar go mbeidh an ACT críochnaithe in 2024.

Aguisín 1.

Billí a Achtaíodh in 2023
Gníomhartha Ionadaíochta chun Leasanna Comhchoiteanna Tomhaltóirí a Chosaint 2023 a achtaíodh ar an 11 Iúil 2023.
An tAcht um Rialú Onnmhairí 2023 a achtaíodh ar an 25 Deireadh Fómhair 2023.
An tAcht um Scagadh Idirbhearta Tríú Tíre 2023 a achtaíodh ar an 31 Deireadh Fómhair 2023.

Aguisín 2.

Ionstraimí Reachtúla a rinneadh in 2023	
Uimh. IR 28 de 2023	An tOrdú fán Acht um Bord Réitigh Díobhálacha Pearsanta 2022 (Tosach Feidhme Forálacha Áirithe) 2023
Uimh. IR 146 de 2023	Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Bearta Srianta i gCoinne Sáruithe agus Mí-Úsáidí Tromchúiseacha ar Chearta an Duine), 2023
Uimh. IR 147 de 2023	Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Bearta Srianta maidir leis an Iaráin) 2023
Uimh. IR 148 de 2023	Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Bearta Srianta maidir le Daon-Phoblacht Dhaonlathach na Cóiré), 2023
Uimh. IR 149 de 2023	Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Bearta Srianta maidir leis an Túinéis) 2023
Uimh. IR 197 de 2023	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Earraí Contúirteacha a Iompar de Bhóthar agus Trealamh Brú Iniompair a Úsáid) (Leasú), 2023
Uimh. IR 207 de 2023	An tOrdú Fostaíochta Earnála (Earnáil na Foirgníochta) 2023
Uimh. IR 229 de 2023	An tOrdú um Chomhaontú Fostaíochta Cláraithe (Grúpa Conraitheoirí Líne Chumhachta Forchostais), 2023
Uimh. IR 233 de 2023	Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Tiontú Trasteorann, Cumaisc agus Rannáin), 2023
Uimh. IR 255 de 2023	Na Rialacháin um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair (Iarratas Ginearálta) (Leasú), 2023
Uimh. IR 260 de 2023	Rialacháin an Achta um Pá Íosta Náisiúnta 2000 (Leasú ar Sceideal 1), 2023
Uimh. IR 268 de 2023	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Táirgí a Bhaineann le Cosaint a Aistriú laistigh den Chomhphobal) (Leasú) 2023
Uimh. IR 292 de 2023	An tOrdú um Acht na gCuideachtaí (An tÚdarás um Fhorfheidhmiú Corparáideach) 2021 (Alt 35) (Tosach Feidhme) 2023
Uimh. IR 293 de 2023	An tOrdú um Acht na gCuideachtaí 2014 (Alt 897) 2023
Uimh. IR 294 de 2023	Na Rialacháin um Acht na gCuideachtaí 2014 (Táillí), 2023
Uimh. IR 295 de 2023	Na Rialacháin um Acht na gCuideachtaí, 2014 (Foirmeacha), 2023
Uimh. IR 255 de 2023	Na Rialacháin um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair (Iarratas Ginearálta) (Leasú), 2023
Uimh. IR 268 de 2023	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Táirgí a Bhaineann le Cosaint a Aistriú laistigh den Chomhphobal) (Leasú) 2023
Uimh. IR 292 de 2023	An tOrdú um Acht na gCuideachtaí (An tÚdarás um Fhorfheidhmiú Corparáideach) 2021 (Alt 35) (Tosach Feidhme) 2023
Uimh. IR 293 de 2023	An tOrdú um Acht na gCuideachtaí 2014 (Alt 897) 2023

Ionstraimí Reachtúla a rinneadh in 2023

Uimh. IR 294 de 2023	Na Rialacháin um Acht na gCuideachtaí 2014 (Táillí), 2023
Uimh. IR 295 de 2023	Na Rialacháin um Acht na gCuideachtaí, 2014 (Foirmeacha), 2023
Uimh. IR 354 de 2023	An tAcht um Bord Réitigh Díobhálacha Pearsanta, 2022 (Tosach Feidhme Forálacha Áirithe) (Uimh. 2) Ordú 2023
Uimh. IR 359 de 2023	Rialacháin an Achta um Nochtadh Cosanta 2014 (An tAcht um Margaí Digiteacha) (Leasú), 2023
Uimh. IR 424 de 2023	An tOrdú um Rialáil Fostaíochta (Comhchoiste Saothair an Tionscail Slándála) 2023
Uimh. IR 439 de 2023	Na Rialacháin um Cheadanna Fostaíochta (Leasú) (Uimh. 2) 2023
Uimh. IR 469 de 2023	Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Tiontú Trasteorann, Cumaisc agus Rannáin) (Leasú), 2023
Uimh. IR 474 de 2023	Na Rialacháin um Acht na gCuideachtaí, 2014 (Alt 682), 2023
Uimh. IR 476 de 2023	Na Rialacháin an Acht Iomaíochta 2002 (Oifigigh Bhreithnithe), 2023
Uimh. IR 497 de 2023	An tOrdú um Pá Íosta Náisiúnta 2023
Uimh. IR 514 de 2023	Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Bearta Srianta maidir leis an Iaráin) (Uimh. 2) 2023
Uimh. IR 515 de 2023	Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Bearta Srianta i gCoinne Sáruithe agus Mí-úsáidí Tromchúiseacha ar Chearta an Duine) (Uimh. 2) 2023
Uimh. IR 516 de 2023	Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Bearta Srianta maidir leis an tSiria), 2023
Uimh. IR 517 de 2023	Na Rialacháin um an Acht Ceimiceán 2008 (Luaidhe i n-urchar i mBogaigh nó Timpeall orthu) 2023
Uimh. IR 591 de 2023	Na Rialacháin um Méadreolaíocht Dhlíthiúil (Measúnú Comhréireachta Eorpach ar Ionstraimí Tomhais) (Leasú), 2023
Uimh. IR 626 de 2023	An tAcht um Bord Réitigh Díobhálacha Pearsanta, 2022 (Tosach Feidhme Forálacha Áirithe) (Uimh. 3) Ordú 2023
Uimh. IR 627 de 2023	An tAcht um Bord Réitigh Díobhálacha Pearsanta, 2022 (Ainm an Bhoird a Athrú) 2023
Uimh. IR 646 de 2023	An tOrdú um Acht na gCuideachtaí 2014 (Alt 12A (1)) (Covid-19) 2023
Uimh. IR 647 de 2023	An tOrdú um Acht Cumann Tionscail agus Soláthair 1893 (Alt 14A (1)) (Covid-19), 2023
Uimh. IR 680 de 2023	Na Rialacháin um Cheadanna Fostaíochta (Leasú) (Uimh. 3) 2023

Ionstraimí Reachtúla a rinneadh in 2023	
Uimh. IR 706 de 2023	Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Bearta Srianta maidir leis an tSiria) (Uimh. 2) 2023
Uimh. IR 707 de 2023	Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Bearta Srianta maidir le Poblacht Ghuine Bhissau) 2023
Uimh. IR 708 de 2023	Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Bearta Srianta maidir leis an Iaráin) (Uimh. 4) 2023
Uimh. IR 709 de 2023	European Union (Restrictive Measures Concerning Iran) (No. 3) Regulations 2023
Uimh. IR 710 de 2023	European Union (Restrictive Measures Against Serious Human Rights Violations and Abuses) (No. 3) Regulations 2023
Uimh. IR 711 de 2023	European Union (Restrictive Measures Concerning the Democratic Republic of the Congo) (No. 2) Regulations 2023

Aguisín 3.

Soláthar Poiblí Glas

Éilíonn Ciorclán 20/2019 na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe go dtuairisceoidh Tuarascálacha Bliantúla gach Roinne ar sholáthar poiblí glas (SPG). Leagtar amach in Aguisín 3 deich n-earnáil tosaíochta atá liostaithe i ndoiciméad treorach 2021 an GCC Acmhainní | an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (epa.ie) don Earnáil Phoiblí agus léirítear ann luach iomlán na gconarthaí a d'eisigh an Roinn seo in 2023, ar luach os cionn €50,000* de réir earnála tosaíochta, a bhfuil SPS corpraithe acu. Tabhair faoi deara, chun críocha tuairiscithe, go bhfuil Táirgí agus Seirbhísí TFC roinnte ina dhá earnáil ar leith sa teimpléad (Táirgí TFC, Seirbhísí TFC).

Roghnaíodh na hearnálacha bunaithe ar chaiteachas; scóip le haghaidh feabhsú comhshaoil; tionchar ar sholáthraithe; ceannaireacht i leith acmhainneacht an mhargaidh; ábharthacht agus inrochtaineacht na gcritéar; infhaighteacht an mhargaidh agus éifeachtúlacht eacnamaíoch (i gcomhréir le beartas agus cleachtas an AE).

Teimpléad Tuairiscithe SPG - Bliain Thagartha 2023				
Bliain thagartha 2023	**Líon iomlán na gconarthaí sínithe os cionn €50,000 de réir earnála tosaíochta**	**Luach iomlán na gconarthaí sínithe os cionn €50,000 de réir earnála tosaíochta. Ba chóir go mbeadh gach luach gan CBL san áireamh.**	**Líon iomlán na gconarthaí sínithe os cionn €50,000 de réir earnála tosaíochta a bhfuil SPG corpraithe acu**	**Luach iomlán na gconarthaí sínithe os cionn €50,000 de réir earnála tosaíochta a bhfuil SPG corpraithe acu . Ba chóir go mbeadh gach luach gan CBL san áireamh.**
Earnáil Tosaíochta*				
Táirgí a Bhaineann le Fuinneamh, Seirbhísí Bia & Lónadóireachta, Trealamh Téimh, Dearadh Foirgnimh Oifige, Tógáil & Bainistíocht, Táirgí Páipéir & Seirbhísí Priontála, Soilsiú Laistigh & Lasmuigh, Táirgí & Seirbhísí Teicstílí, Iompar	Náid	Náid	Náid	Náid
Seirbhísí TFC	2	€1,250,000	2	€1,250,000
Seirbhísí Glantacháin Laistigh	1	€67,172	1	€67,172
Iomlán	**3**	**€1,317,172**	**3**	**€1,317,172**
Earnálacha Eile**				
Seirbhísí Gairmiúla	5	€748,000	Nil	Nil
Bainistíocht Áiseanna	1	€369,750	Nil	Nil
Taighde	1	€69,563	Nil	Nil
Ceadúnú	1	€180,000	Nil	Nil
Líon Foriomlán	**11**	**€2,684,485**	**3**	**€1,317,172**

* Deich n-earnáil a bhfuil critéir SPG forbartha ag an GCC ina leith, bunaithe ar chomhchritéir AE le hoiriúnuithe chun margadh na hÉireann agus cleachtais soláthair a léiriú. Tabhair faoi deara, chun críocha tuairiscithe, go bhfuil Táirgí agus Seirbhísí TFC roinnte ina dhá earnáil ar leith sa teimpléad (Táirgí TFC, Seirbhísí TFC).

**Aon earnálacha eile nach bhfuil clúdaithe ag critéir SPG an GCC.

Arna ullmhú ag an Roinn Fiontar,
Trádála agus Fostaíochta
gov.ie

Rialtas na hÉireann
Government of Ireland